

(דף פא ע"א) דְּנִטְרֵי תְרַעֵי דְאַנּוּן חוּמוֹת דְכְּתִיב, (ישעיה סב) עַל חוּמוֹתֵיהּ יְרוּשָׁלַיִם הִפְקַדְתִּי שׁוֹמְרִים וְגו'. וּמִיכָאֵל כְּהֵנָּה רַבָּא עֲלָאָה מְכַלְהוּ נְטְרֵי תְרַעֵי דְאַנּוּן חוּמוֹת.

נְשָׁמָ"ה (דאֲתַקְרִי נְעָמִי) כִּד נְפַקְת מֵהַאי עֲלָמָא, אִי זְכָאת עֲאֵלַת בְּגַנְתָּא דְעָדוֹן דְאַרְעָא דְנִטְע קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְרוּחֵיהוֹן דְצַדִּיקַיָּא כְּגוּוֹנָא דְהַהוּא גְּנֵתָא דְעָדוֹן דְלַעֲיִלָּא. וְתַמְן כָּל צַדִּיקַיָּא דְעֲלָמָא. וְכִד נְשָׁמְתָא נְפַקְת מֵהַאי עֲלָמָא, עֲאֵלַת בְּמַעְרְתָא דְכְּפַלְתָּא דְתַמְן אִיהִי פְתַחָא דְגוֹן עָדוֹן. פְּגַעְת בְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן וּבְאַנּוּן אֲבָהוֹן דְתַמְן, אִי זְכָאת אִיהִי, חֲדָאן בָּהּ וּפְתַחִין לָהּ פְתַחִין וְעֲאֵלַת. וְאִי לֹא דְחִיִּין לָהּ לָבֵר. (וּמַה הִיא אֲמָרָה כִּד דְחִיִּין לָהּ לָבֵר (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) מְצִאוּנֵי הַשׁוֹמְרִים וְגו' אֲזֵלַת. לְבַתֵּר דְאַזְלַת תַּמְן מִקְמֵי דְאַתִּיָּא לְעֲלָמָא דָּא וְיַהֲיִבַת נֵר עַל רִישֵׁיהּ שְׁנַאֲמֵר (אִיּוֹב כט) בְּהַלּוֹ גְרוּ עָלַי רֵאשִׁי כָּל מָאן דְחִוּוֹן לָהּ מְזַדְעָזְעִין וְאַמְרֵי הַזֹּאת נְעָמִי.

אֲתִיבַת הִיא וְאַמְרָה (רות א) אֵל תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי קְרָאנָן לִי מָרָא וְגו'. אֲנִי מְלָאָה הַלְכְּתִי בְּהַהוּא אַתֵּר וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי יְיָ בְּלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מַעֲשִׂים טוֹבִים דְאַעֲיִל לִי כְּגוּפָא בִישָׂא לְמַה תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי וְיְיָ עֲנֵה בִי). וְאִי זְכָאת עֲיִילַת לְגַנְתָּא דְעָדוֹן, פִּיּוֹן דְעֲיִילַת יְתְבָא תַּמְן בְּגַנְתָּא (אֲזַדְוּוֹת בְּאַלְמַלְכָּא דָּא מְחֵלוֹן דְדָא רִיחַ אֲזַדְוּוֹג בְּרוּת דְדָא נְפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית) וְאַתְלַבְּשׁוּ (ד"א וְאַתְלַבְּשֵׁת) תַּמְן בְּלְבוּשָׁא דְדִיּוּקְנָא דְהַאי עֲלָמָא וְאַתְעֵדְנַת תַּמְן.

סְתָרָא דְסְתָרִין לְחַכְמֵי לְבָא אֲתַמְסֵר. (אַרְבַּע) תְּלַת דְרַגְיִן אֲנּוּן דְאַחֲיָדוֹן דָּא בְדָא, וְאַלִּין אֲנּוּן נְפֶשׁ (נְשָׁמְתָא לְנְשָׁמְתָא נְשָׁמְתָא עֲלָאָה דְאַתְקְרִי יו"ד) רו"ח וְנְשָׁמָה. (נְפֶשׁ) נְפֶשׁ אִיהוּ חֵילָא דְגוּפָא אֲתַבְנִי מְנִיָּה. דְכִד בַּר נֶשֶׁת אֲתַעֵר בְּהַאי עֲלָמָא לְאַזְדְוּוֹנָא בְּנוֹקְבִיָּה כָּל שִׁיפֵי מְסַתְפְּמֵי (נ"א מְתַפְנְשִׁי) וּמְתַתְקֵנִי לְאַתְהַנְאָה (לְנְשָׁמָה) תַּמְן, וְהַהוּא נְפֶשׁ וְרַעוּתָא דִילֵיהּ אֲסַתְפֵּם בִּיָּה בְּהַהוּא עוֹבְדָא (מִמֶּשׁ) וּמְשִׁיךְ לִיָּה לְהַהוּא נְפֶשׁ וְאַעֲיִל לִיָּה תַּמְן בְּהַהוּא זְרַעָא דְאַזְשִׁיד.

וּמַגוּ רַעוּתָא וּמְשִׁיכוּ דְנְפֶשׁא דְמְשִׁיךְ תַּמְן, אֲתַמְשִׁיךְ חֵילָא אֲחֵרָא תַּמְן מֵאַנּוּן דְרַגְיִן דְאַתְקְרוּן אִישִׁי"ם, וְעֵאל כְּלָא בְּמְשִׁיכוּ דְהַהוּא זְרַעָא, וְאַתְבְּנִי מְנִיָּה גוּפָא. וְדָא אִיהוּ חֵילָא קְדַמְאָה תַּתְאָה דְאַנּוּן (אַרְבַּע) תְּלַת.

וּבְגִין דְהַאי (נְשָׁמְתָא לְנְשָׁמְתָא) נְפֶשׁ אֲקָרִיב בְּדַבְקוּתָא וּסוּדָא דְגוּפָא, קְרַבְנָא דְאַתְקָרִיב לְכַפְרָא עַל נְשָׁמְתָא אֲתִיְהִיבַת חוּלְקָא לְאַנּוּן דְרַגְיִן דְאַישִׁי"ם (דְאַתְקְרוּן רִיחַ וְנְפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית) בְּגִין דְמְשִׁיכוּ דְחוּלְקָא דְהַהוּא (נְשָׁמָה) נְפֶשׁ אֲתִי מְנִיָּהוּ. וְהִינּוּ דְכְּתִיב אֵת קְרַבְנֵי לְחַמֵי לְאַשִׁי (מַהוּ לְחַמֵי לְאַשִׁי דְהִיב מְזוּנָא לְאַשִׁי וְדָא הוּא שְׁפַע מְאֹר דְאַנּוּן מְתַתְנֵן מְזוּי הַשְּׁכֵינָה) בְּגִין דְהוּא כְּפָרָה דְנְפֶשׁ נְטִילֵי חוּלְקֵיהוֹן. וְכִד מִית בַּר נֶשֶׁת בְּהַאי עֲלָמָא, הִהִיא נְפֶשׁ לֹא אֲתַעֲדִי מִן קְבָרָא לְעֲלָמִין, וּבְחֵילָא דָּא יְדַעֵי מְתִיָּא וּמְשַׁתְעוּ דָּא עִם דָּא.

רִיחַ אִיהוּ דְמְקַיִים לְנְפֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא. וְאִיהוּ מְשִׁיכוּ דְאַתְעֵרוּתָא דְנוֹקְבָא לְגַבֵי דְכוּרָא כִּד אֲנּוּן בְּתִיאֻבְתָּא חֲדָא. וּבְדִין אֲתַעֲרַת לְגַבֵי דְכוּרָא בְּתִיאֻבְתָּא דִילָהּ, לְהַאי רִיחַ פְּגוּוֹנָא דְנוֹקְבָא לְגַבֵי

דְּלִתְתָּא אַשְׁדִּיאַת זְרַעָא בְּתִיאֻבְתָּא לְגַבִּי דְכוּרָא. וְסִתְרָא דָא (כּד אַשְׁדִּיאַת שְׁפַע בְּתִיאֻבְתָּא לְגַבִּי נִזְקָבָא וְהָכָא רְזָא) (קהלת יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה.

וְהָאֵי רַו"ח (וְנִפְ"ש וְנִשְׁמָ"ה וְנִשְׁמַתָּא כּד) נִפְקָא מֵהָאֵי עֲלָמָא וְאַתְפְּרִשְׁת מִנְפִּשׁ (אַתְפְּרִשְׁן י"ה אִסְתַּלְק וְגִנְתָּא דְעֵדוּן בְּשִׁמְיָא עֲלָאָה וּמִתְלַבֵּשׁ בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה מִרְקָמָא בְּכַל גְּוִינִין) עָאֵל לְגִנְתָּא דְעֵדוּן דְבְּהָאֵי עֲלָמָא (תַּמְאָה), וְאַתְלַבֵּשׁ תַּמְן גּוֹ אִוִּירָא דְגִנְתָּא כְּמָה דְמִתְלַבְּשִׁי מִלְּאֲכִי עֲלָאֵי כּד נְחִתִּין לְהָאֵי עֲלָמָא. בְּגִין דְאֲנֹן מִתְהוּא רִיחַ הַזֶּה דְכִתְיִב, עוֹשֶׂה מִלְּאֲכִי רִיחֹת וְגו'.

אוּף הָכִי רִיחָא מִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹן עֵדוּן דְאַרְעָא בְּדִיוֹקְנָא דְהָאֵי עֲלָמָא וְתַמְן אִתְעֵדְנַת בְּכַל עֵדוּנִין, בְּגוֹן עֵדוּן דָּא אֵית צִיּוּרִין וְדִיוֹקְנִין דְהָאֵי עֲלָמָא. וְאֵית צִיּוּרִין וְדִיוֹקְנִין דְעֲלָמָא עֲלָאָה, וְתַמְן כָּל אֲנֹן צְדִיקְיָא אֲזִלִּין וּמִתְעֵדְנִין תַּמְן, וּבְרִישׁ יְרַחֵי וְשַׁבְתִּי אֲנֹן בְּעָאן לְסִלְקָא לְעִילָא. (דִּיוֹקְנָא דָּא מְרוּ"ח וְאִ"ש דְבְּהָאֵי עֲלָמָא וּבְדִיוֹקְנָא דָּא אִתְעֵדְנִין בְּכַל עֵדוּנִין וּבְכָל זְמַנֵּי יְרַחֵי וְשַׁבְתִּי אִסְתַּלְקוּ רַו"ח וְנִפְ"ש וּמִתְפַּשְׁטִי מֵהָאֵי גּוּפָא וּמִתְלַבְּשִׁי בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה בְּגוֹן עֵדוּן דְלְעִילָא מִרְקָמָא בְּכַל גְּוִינִין. בְּאֵן אֲתֵר הוּא י"ה בְּלְבוּשָׁא דִילִיָּה וְאִזְדוּגוּ בְּחֵדָא יְהו"ה וְאֲנֹן נְחִתִּין מְאֹר הַשְּׁכִינָה) וּבְמִצִּיעוּת גִּנְתָּא אֵית עֲמוּדָא חֵדָא מִרְקָמָא בְּכַל גְּוִינִין. וְהוּא רִיחַ כּד בְּעָא לְסִלְקָא, אִתְפַּשְׁט תַּמְן מִתְהוּא לְבוּשָׁא (וְנִפְשָׁא אִשְׁתַּאֲרַת תַּמְן בְּגוּפָא) וְעָאֵל גּוֹ הוּא עֲמוּדָא (וְסִלְקַת) וְסִלְקַת לְעִילָא גּוֹ הוּא אֲתֵר דְנִפְקַת מִנִּיהּ, בְּדְכִתְיִב וְהָרוּחַ תָּשׁוּב וְגו'.

וְנִטִּיל לָהּ מִיכָאֵל בְּהֵנָּא רַבָּא וּמִקְרִיב לָהּ קִרְבָּן בּוּסְמִין קִמֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (וְאַתָּת) וְיִתְבָּא תַּמְן וּמִתְעֵדְנָא בְּהוּא צְרוּרָא דְחַיִּי (ישעיה סד) דְעֵינן לֹא רְאִתָּה אֱלֹהִים זִוְלָתָהּ וְגו'. לְבִתֵּר (דף פא ע"ב) נְחִתָּא לְגוֹ גִּנְתָּא דְאַרְעָא וּמִתְעֵדְנָא בְּכַל עֵדוּנִין, וְאַתְלַבֵּשׁת בְּהוּא לְבוּשָׁא (וְאִזְדוּגַת בְּנִפְשׁ דִּידִיהּ) וְיִתְבָּא תַּמְן בְּעֵטוּרָא עַל חֵד תַּרְיִן מִפְּמָה דְהוּת בְּקִדְמִיתָא. (וְדָא הוּא כְּחוּל וְאַסְתַּלְקָא בִּישִׁיבוּת דְגוֹן עֵדוּן וּמִתְעַסְקָא בְּאוּרִייתָא וּבְכָל רִישֵׁי יְרַחֵי וְזְמַנֵּי וְשַׁבְתִּי נְחִתָּא אִזְדוּגַת בְּנִפְשׁ).

נִשְׁמָה הִיא חִילָא עֲלָאָה עַל כָּל אֲלִין, וְאִיהִי מִחִילָא דְדְכוּרָא רְזָא דְאִילָנָא דְחַיִּי. וְדָא סִלְקָא לְעִילָא מִיָּד. וְכָל הַיּוֹם (ד"א אֲנֹן) תִּלְתַּת דְרָגִין מִתְקַשְׁרִין בְּחֵדָא דָּא בְּדָא. וְכֵד מִתְפְּרִשְׁן כְּלָהוּ סִלְקִין וְתַבִּין לְתַתָּא אֲתֵר דְנִפְקוּ מִנִּיהּ.

כּד הָאֵי רִיחָא נִפְקַת מֵהָאֵי עֲלָמָא וְעָאֵלַת בְּגוֹ מְעֵרְתָּא דְאָדָם וְאַבְהֵן תַּמְן, אֲנֹן יִתְבִּין לָהּ פְּנִקְס סִמְנָא וְעָאֵלַת לְגַבִּי גִנְתָּא דְעֵדוּן, קְרִיבַת תַּמְן וְאַשְׁפַּחַת כְּרוּבִים וְהוּא לְהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת. אֵי זְכָאֵת חֲמָאן פְּנִקְס סִמְנָא וּפְתַחִין לָהּ פְּתַחָא וְעָאֵלַת. וְאֵי לֹא דְחִיִּין לָהּ לְבַר.

וְיִתְבָּא תַּמְן, כָּל הוּא זְמַנָּא דְיִתְבָּא מִתְלַבְּשָׁא תַּמְן בְּדִיוֹקְנָא דְהָאֵי עֲלָמָא. וּבְרִישׁ יְרַחֵי וְשַׁבְתִּי כּד בְּעָאֵת לְסִלְקָא, צְדִיקְיָא דְבְּגִנְתָּא דְעֵדוּן יִתְבִּין לָהּ פְּנִקְס סִמְנָא, וְסִלְקַת בְּהוּא עֲמוּדָא וּפְגַעַת בְּאֲנֹן נְטִירֵי חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם, אֵי זְכָאָה פְּתַחִין לָהּ פְּתַחָא וְעָאֵלַת. וְאֵי לֹא נְטִלִין מִיָּנָה הוּא פְּנִקְס וְדְחִיִּין לָהּ לְבַר. תַּבַּת לְגִנְתָּא וְאַמְרָה (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) מִצְּאוּנֵי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹבְבִים בְּעִיר וְגו' נִשְׂאוּ אֶת רִדִּי מֵעֵלִי, דָּא אִיהוּ פְּנִקְס סִמְנָא דְנִטְלֵי מִנִּיהּ (ד"א מִיָּנָה).

שׁוֹמְרֵי הַחֻמּוֹת אֵלֶיךָ אֲנֹנִי נְטִירֵי חֻמּוֹת יְרוּשָׁלַיִם. (בְּדוּגְמָא דְא נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא אֲתַפְּשִׁט מִהֵוּא לְבוּשָׁא דְלַעִילָא וּמִסְתַּלַּק לְעִילָא לְעִילָא וְאֲתַהֲנִי מֵאוּר הַשְׂכִּינָה. וְנִשְׁמָה (ס"א וּנְפִשָׁא) אֲשַׁתְּאָרְת בְּגוּפָא וּבְכָל רִישֵׁי יְרַחֵי וּזְמַנֵּי וְשַׁפְתֵּי נַחְתָּא נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה וּמִזְדוּנָא לְנִשְׁמָה דְאֲשַׁתְּאָרְת בְּגוּפָא וּמִזְדוּנָא בְּנִשְׁמָה וְדִיוּקְנָא דְגִנְתָּא דְעַדן דְלַעִילָא הָוָה מִן רוּחַ וְעַפְרָא הֵוּא דְאֲשַׁתְּמוּדַע לְגַבֵּי עֵילָא וְרָזָא יִקְרָא הוּא וּבְלַבוּשָׁא דְא מִתְלַבֵּשׁ י"ה לְבוּשָׁא דְגִנְתָּא דְעַדן דְלִתְתָּא הוּא אִישׁ וּפְמִים שְׁנַאֲמַר שְׁמִים. עַד הָכָא רוּחָא דְשָׁמְאֵלָא הַיּוֹרְדַת לְמִטָּה אֲזֵלַת לְדַרְגָּא דִילִיה וּנְפִשׁ דִילִיה אֲשַׁתְּאָרְא בְּגוּפָא דְאַרְעָא דְכְתִיב, (איוב יד) אִךְ בְּשָׂרוֹ עָלְיוּ יִכָּאב וְגו'. וְעַל דָּא אָמְרוּ דְמִתָּא יִדְעֵי בְעָלְמָא דְאֲתֵי מִיִּקְרָא דְצַדִּיקֵיָא וּמַעְלָמָא תַתָּאָה וּמִשְׁתַּעֲיִין דָּא עִם דָּא) (עַד פֶּאן סְתָרֵי תוֹרָה):

וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרָיִמָה לְגִוּר שָׁם. מֵאֵי טַעְמָא לְמַצְרַיִם. אֲלָא בְּגִין דְשָׁקִיל לְגֹן יִי. דְכְתִיב בְּגֹן יִי כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. דְתַמָּן שָׁקִיל וְנַחֲתִית חַד נַהֲרָא דְאִיהוּ לְיַמֵּינָא דְכְתִיב, (בראשית ב) שָׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֶת כָּל אֶרֶץ חַחֻיִלָּה אֲשֶׁר שָׁם הַזֶּהב. וְאַבְרָהָם פִּינוֹן דִּידַע וְעָאֵל בְּהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא. בְּעָא לְמַנְדַּע כָּל אֲנָוִן דְרַגְיִן דְאֲתַאֲחַדוֹן לְתַתָּא. וּמַצְרַיִם הָוָה נְטִיל מִיַּמֵּינָא (ד"א לְיַמֵּינָא) וּבְגִין כְּדָ נַחַת לְמַצְרַיִם. וְתָא חֲזִי, כְּפִנָּא לָא אֲשַׁתְּכַח בְּאַרְעָא אֲלָא כַד מִסְתַּלַּקֵי רַחֲמֵי מִן דִּינָא:

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֵא מִצְרָיִמָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב, כַּאֲשֶׁר קָרַב מִיַּבְעֵי יִלְיָה. מֵאֵי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב, אֲלָא כְּדְכְתִיב, (שמות יד) וּפְרַעַה הִקְרִיב דְאִיהוּ אֲקָרִיב לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לְתִיּוּבְתָא. אוּף הָכָא הִקְרִיב, דְאֲקָרִיב גְּרַמִּיָה לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדָקָא יְאִוֵּת. לְבֵא מִצְרָיִמָה לְאֲשַׁנְחָא בְּאֲנָוִן דְרַגְיִן וּלְאֲתַרְחַקָא מִנִּיָּהוּ וּלְאֲתַרְחַקָא מִעוּבְדֵי מִצְרַיִם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן (ס"א בְּגִין) דְנַחַת אַבְרָהָם לְמַצְרַיִם בְּלֵא רִשׁוֹ, אֲשַׁתְּעִפִּידוּ בְנוֹי בְּמַצְרַיִם אַרְבַּע מָאָה שָׁנָיו, דְהָא כְתִיב וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרָיִמָה. וְלָא פְתִיב רַד מִצְרַיִם, וְאַצְטַעַר כָּל הַהוּא לִילָא בְּגִינָה דְשָׁרְהָ.

וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרָה אֲשֶׁתּוֹ הִנֵּה נָא יִדְעַתִּי כִּי אִשָּׁה יִפֶּת מְרָאָה אָתָּה. וְכִי עַד הָיָא שְׁעֵתָא לָא הָוָה יִדַּע אַבְרָהָם דְאִשָּׁה יִפֶּת מְרָאָה הוּת. אֲלָא הָא אִיקְמוּהָ דְעַד הָיָא שְׁעֵתָא לָא אִסְתַּפַּל בְּדִיוּקְנָא דְשָׂרָה בְּסִגְיָאוֹת צְנִיעוּתָא דְהוֹת בִּינֵיהוֹן, וְכַד קָרִיב לְמַצְרַיִם אֲתַגְלִיָּא אִיהִי וְחָמָא בָּהּ.

דְּבַר אַחַר בְּמָה יִדַּע, אֲלָא עַל יְדָא דְטוֹרַח אֲוִרְחָא בַר נֶשׁ מִתְבַּזָּה וְהִיא קִיּוּמָא בְּשַׁפְּירוֹ דִילָהּ וְלָא אֲשַׁתְּנִי. דְּבַר אַחַר הִנֵּה נָא יִדְעַתִּי דְחָמָא עֲמָה שְׂכִינְתָּא. וּבְגִין כְּדָ אֲתַרְחִיז אַבְרָהָם וְאָמַר אַחֲתִי הִיא. וּמִלָּה דָּא אִסְתַּלַּק לְתֵרֵי גְוֹוִינִי. חַד כְּמִשְׁמַעוֹ. וְחַד בְּדְכְתִיב, (משלי ז) אָמַר לְחֻכְמָה אַחֲתִי אָתָּה. וְכְתִיב אָמַרִי נָא אַחֲתִי אָתָּה. וְכְתִיב, (דברים ה) וְאֶת תְּדַבְּרֵי אֱלֹהֵינוּ. לְמַעַן יִיטַב לִי בְעַבְדוּרָהּ, כְּלַפֵּי שְׂכִינָה אָמַר בְּעַבְדוּרָהּ יִיטַב לִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְחִיתָה נְפִשִׁי בְּגִלְלָהּ. בְּגִין דְבְּדָא יִסְתַּלַּק בַּר נֶשׁ וַיִּזְבַּח לְאִסְתַּלַּקָא לְאַרְחָא דְחַיִּי.

אָמְרִי נָא אַחֲתֵי וְגו'. רַבִּי יִיסָא אָמַר יָדַע הָוּה אַבְרָהָם דְּכִלְהוּ מַעְרָאֵי שְׁטִיפִין אַנְוִן בְּזַמְהָ, וְכִיּוֹן
דְּכָל הָאֵי (דף פב ע"א) יָדַע אַמַּאי לֹא דְחִיל עַל אַתְתֵּיהּ דְּלֹא אַתְדַּר מַאֲרָחָא וְלֹא יִיעוּל לְתַמְזֵן. אֶלְא
בְּגִין דְּחָמָא שְׂכִינְתָא עִמָּה:

השלמה מההשמטות (סימן יד)

וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיִם, כְּבוֹאָם מִפְּעֵי לֵיָה וְשָׂרָה הִיכָן הָיְתָה. אֶלְא אַבְרָהָם אֶעְלָה בְּתִיבּוֹתָא
וְסָגַר עֲלָהּ פִּיּוֹן דְּמִטָּא לְמַצְרַיִם אָמְרוּ לֵיהּ הֵב מִכְּסָא אָמַר אָנָּא יְהִיב מִכְּסָא. אָמְרוּ לֵיהּ מַאֲנִין
אֶת טַעֲיִין אָמַר אָנָּא יְהִיב דְּמַאֲנִין אָמְרוּ לֵיהּ מִטְּכָסָא אֶת טַעֲיִין אָמַר אָנָּא יְהִיב דְּמִטְּכָסָא. אָמְרוּ
לֵיהּ מַרְגְּלָאן אֶת טַעֲיִין, אָמַר לְהוּ אָנָּא יְהִיב מִכְּסָא דְּמַרְגְּלָאן, אָמְרוּ לֵיהּ אֵי אַפְשָׁר, אֶלְא לְמַפְתַּח
תִּיבּוֹתָא וְנַחֲזִי מָה בְּגוּוּהָ. פִּיּוֹן דְּפִתְחוּ תִיבּוֹתָא אַתְנַהֲרָא אַרְעָא דְּמַצְרַיִם מִנְהוּרָא דִּילָהּ הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב (שם) וַיֵּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת הָאִשָּׁה וְגו' אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וַיְהִי כְּבוֹאָם מִצְרַיִם, הָוּה לֵיהּ
לְמִימָר אֶלְא בְּתִיבָה וְכו': (עד כאן מההשמטות)

וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיִם וַיֵּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת הָאִשָּׁה כִּי יָפָה הִיא מְאֹד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּתִיבָה
אֶעֱיִל לָהּ, וּפִתְחוּ לָהּ לְמִיסַב מְנַה קוּסְטוֹנָא. פִּיּוֹן דְּאֶתְפַּתַּח הָוּה נְהוּרָא כְּנְהוּרָא דְּשִׁמְשָׁא הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב כִּי יָפָה הוּא מְאֹד. מַאי מְאֹד, אֶלְא דְּחָמוּ בְּתִיבָה דִּיּוֹקְנָא (נ"א נְהוּרָא) אַתְרָא. אַפִּיקוּ לָהּ
וְחָמוּ לָהּ כְּמַלְקָדְמִין הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי פְרַעֲהָ. פִּיּוֹן דְּכַתִּיב וַיֵּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת
הָאִשָּׁה מַאי וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי פְרַעֲהָ, אֶלְא דְּאֶפִּיקוּ לָהּ וְחָמוּ לָהּ כְּמַלְקָדְמִין וּכְדִין וַיְהַלְלוּ אוֹתָהּ
אֶל פְּרַעֲהָ וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק. וּוי לְאֲנִוִּן חַיִּיבָא דְּעֲלָמָא דְּלֹא יָדְעִין וְלֹא מְשַׁגְּחִין בְּעֵבִידְתֵּיהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְאֲנִוִּן לֹא מְסַתְּפְלִי (בְּכֻלָּא) דְּכָל מָה דְּתוּי בְּעֲלָמָא מַעַם קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ, דְּאִיהוּ יָדַע
בְּקַדְמִיתָא מָה דְּלָתוּי בְּסוּפָא דְּכַתִּיב, (ישעיה מו) מַגִּיד מִרְאשִׁית אַחֲרִית. וְאִיהוּ אֶסְתְּכִי וְעֵבִיד
עֵבִידִן בְּקַדְמִיתָא בְּגִין לְסַלְקָא לֹוֹן לְבַתָּר יוֹמִין.

תָּא חֲזִי, אֶלְמָלֵא דְּאֲנָסִיבַת שָׂרֵי לְגַבֵּי פְרַעֲהָ, לֹא אֶלְקִי הוּא, וְאֶלְקָאוּתָא דָּא גְרִים אֶלְקָאוּתָא
לְבַתָּר בְּן דִּיִּלְקוֹן מַצְרַיִם בְּנִגְעִים גְּדוּלִים, פְּתִיב הָכָא נְגַעִים גְּדוּלִים וּכְתִיב הָתָם (דברים ו) וַיִּתֵּן יְיָ
אֶתֶּת וּמוֹפְתִים גְּדוּלִים וְרַעִים בְּמַצְרַיִם. מָה לְתַלְתֵּן עֶשֶׂר מִפּוֹת אַף פָּאן עֶשֶׂר מִפּוֹת. כְּמָה דְּעֵבִיד
קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְסִין וּגְבוּרָן לְיִשְׂרָאֵל לִילְיָא, אוּף הָכָא עֵבִיד לָהּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשָׂרָה נְסִין
וּגְבוּרָאן לִילְיָא.

רַבִּי יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר (תהלים א) וְאֶתָּה יְיָ מְגִן בְּעַדֵי כְבוֹדֵי וּמְרִים רֵאשֵׁי. אָמַר דָּוִד אַף עַל גַּב דְּכָל
בְּנֵי עֲלָמָא יִיתוֹן לְאֲנָחָא בִּי קַרְבָּא, וְאֶתָּה יְיָ מְגִן בְּעַדֵי. תָּא חֲזִי, פְּתִיב מְגִן בְּעַדֵי. אָמַר דָּוִד לְקַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, רְבוּנוּ שְׁל עוֹלָם מִפְּנֵי מָה לֹא עֵבִידֵי בִּי חֲתִימָה דְּבִרְכָה כְּמָה דְּחֲתַמֵּי בְּרָכָה בְּאֲבְרָהָם.
דְּכַתִּיב אָנֹכִי מְגִן לָךְ. וְאָמְרִי מְגִן אַבְרָהָם.

אמר ליה קדשא בריה הוא לדוד, אברהם כבר בחנתו וצרפתו וקאים קמאי בקיומא שלי. אמר ליה דוד אי הכי (תהלים כ) בחנני יי ונסני צרפה כליותי ולבי. פיון דעבר היהא מלה דבת שבע אדפר דוד קמיה על מה דאמר. אמר (תהלים יז) בחנת לבי פקדת לילה צרפתני כל תמצא זמותי כל יעבר פי.

אמר אנא אמינא בחנני יי ונסני ואנת בחנת לבי. אנא אמינא צרפה כליותי ואנת צרפתני כל תמצא לא אשפחת לי בדקא יאות. זמותי כל יעבר פי. מאן יתן והאי מלה דחשבות דלא יעבר לי פומאי, ועם כל דא חתמין ביה ברכה דקאמרן מגן דוד, ובגין כן אמר דוד ואנת יי מגן בעדי, כבודי וימרים ראשי. (ד"א ל"ג והאי) ודאי דרנא דא יקרא דילי דאנא מתעטרנא ביה:

ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו. תא חזי, קדשא בריה הוא איהו מגן לצדיקניא דלא ישלטון בהו בני נשא, וקדשא בריה הוא אגין על אברהם דלא ישלטון ביה ובאתתיה.

תא חזי, שכינתא לא אתעדי מפה דשרה כל ההוא ליליא, אתא פרעה למקרב בהדה, אתא מלאך ואלקי ליה, כל אימת דאמרה שרה אלקי הוא מלכי, ואברהם הוה מתקיף במאריה דהא שרה לא יכלין לשלטאה עלה דא הוא דכתיב, (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח, והכא נסיונא הוא דלא תרהר אבתריה דקודשא בריה הוא.

אמר רבי יצחק תא חזי, דבגין כן לא פקיד קדשא בריה הוא לנחתא למצרים אלא הוא עצמו מגרמיה נחת, בגין דלא יהא פתחון פה לבני עלמא דאמר ליה פן ולבתר אצטער על אתתיה.

רבי יצחק פתח ואמר (תהלים צב) צדיק פתמר יפרח כארוז בלבנון ישגה. צדיק פתמר יפרח. מפני מה אקיש צדיק לתמר. מה תמר פיון דגורין ליה לא סליק עד זמן סגיא, אוף הכי צדיק פיון דאתאביד מעלמא לא סליק אחר תחותוי עד זמן סגיא. כארוז בלבנון ישגא אוף הכי נמי.

פתמר יפרח מה תמר לא סליק אלא דבר ונוקבא. אוף הכי צדיק לא סליק אלא דבר ונוקבא, דבר צדיק ונוקבא צדקת, פגוונא דאברהם ושרה. כארוז בלבנון ישגא מה ארוז בלבנון עלאה על פלא וכלא יתבי תחותוי, אוף הכי צדיק הוא עלאה על פלא וכלא יתבי תחותוי. ועלמא לא קיימא אלא על צדיק חד דכתיב, (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועליה קאים עלמא, ובגיניה אסתמיה, ועליה אשתיל.

רבי יהודה אמר והא תנינן דעל שבעה סמכין עלמא קיימא דכתיב, (משלי ט) תצבה עמודיה שבעה. אמר ליה רבי יוסי הכי הוא ודאי, אבל (הכא) פלהו אחרנין בשביעאה (דף פב ע"ב) קיימי דאיהו סמכא דעלמא, ואיהו צדיק ודא אנשקי (לעלמא) ורוי עלמא (ס"א מן פלא) וזן פלא. ועליה כתיב (ישעיה ג) אמרו צדיק פי טוב פי פרי מעלליהם יאכלו. וכתיב, (תהלים קמה) טוב יי לכל ורחמי על כל מעשיו.

אמר רבי יצחק, הא כתיב, (בראשית ב) ונָהָר יוצא מעדן להשקות את הגן. דא הוא סמכא דעלמא קאים עליה, ואיהו אנשקי לגנתא (דעדן) וגנתא אשתקי מניה ומניה עבידא פירין. וכלהו פירין

פְּרִיחִין בְּעֵלְמָא וְאַנּוּן קַיּוּמָא דְעֵלְמָא קַיּוּמָא דְאוּרֵייתָא, וּמֵאֵן נִינְהוּ, נִשְׁמַתְהוּן דְצַדִּיקַיָּא דְאַנּוּן
פְּרִי עוֹבְדוּי דְקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. וּבְגִין כֹּהּ בְּכָל לַיְלָא וְלַיְלָא נִשְׁמַתְהוּן דְצַדִּיקַיָּא סְלָקוּ.

וְכַד אֲתַפְּלַג לַיְלָא קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲתִי לְגַנְתָּא דְעָרְדוּן לְאַשְׁתַּעֲשַׂעָא בְּהוּ. פְּמֵאֵן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
בְּכַלְהוּ, בֵּין אַנּוּן דְמַדּוּרֵיהוּן בְּהוּא עֵלְמָא, בֵּין אַנּוּן דְיַתְבִּי בְּמַדּוּרֵיהוּן בְּהוּא עֵלְמָא, בְּכַלְהוּ
מִשְׁתַּעֲשַׂע בְּהוּ קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּפִלְגוּת לַיְלָא.

תָּא חֲזִי, עֵלְמָא דְלַעֲיָלָא אֲצַטְרִידָה לְאַתְעֲרוּתָא דְעֵלְמָא תַּתְּאָה, וְכַד נִשְׁמַתְהוּן דְצַדִּיקַיָּא נִפְקִי
מִבְּהוּא עֵלְמָא וְסְלָקִי לַעֲיָלָא כְּלָהוּ מִתְלַבְּשִׁי בְּנִהוּרָא דְלַעֲיָלָא בְּדִיוֹקְנָא יָקָר, וּבְהוּ קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא
מִשְׁתַּעֲשַׂע וְתַאֲיֵב לֹון דְאַיְנְהוּ פְּרִי עוֹבְדוּי, וְעַל דָּא אַקְרוּן יִשְׂרָאֵל דְאִית לֹון נִשְׁמַתִּין קַדִּישִׁין בְּגִין
לְקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, כְּמָה דְאֵת אָמַר (דְּכָרִים יד) בְּגִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם, בְּגִים וְדָאִי אִיבָא דְעוֹבְדוּי.

אָמַר רַבִּי יִיסָא וְאַפִּילוּ אַנּוּן דְבְּהוּא עֵלְמָא (דְּאַרְעָא), הִיאָהּ. אָמַר לִיה בְּגִין דִּי בְּפִלְגוּת לַיְלָא
כָּל אַנּוּן זָכָאִי קָשׁוּט פְּלָהוּ מִתְעָרִי לְמַקְרִי בְּאוּרֵייתָא וְלִמְשַׁמַּע תְּשַׁבְּחֵן דְאוּרֵייתָא, וְהָא אֲתַמְר
דְּקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְכָל אַנּוּן צַדִּיקַיָּא דְבָגוּ גַנְתָּא דְעָרְדוּן פְּלָהוּ צִיִּיתִין לְקַלְיָהוּן, וְחוּטָא דְחֶסֶד
אֲתַמְשַׁד עַלְיָהוּ בִּימָמָא דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים מב) יוֹמָם יַצִּיחֵה יְיָ חֶסֶדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירָה עִמִּי.

וְעַל דָּא תְּשַׁבְּחֵן דְסְלָקִין בְּלַיְלָא קַמִּיה דְּא תוֹשְׁבְּחָא שְׁלִים. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל הוּוּ סְגִירִין
בְּבַתִּיהוּן כַּד קָטַל קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּכוּרֵיהוּן דְמַצְרָאִי, הוּוּ אָמְרִי חֲלִילָא וְתְשַׁבְּחֵן קַמִּיה.

תָּא חֲזִי, דְדוּד מְלָפָא הָוָה קָם בְּפִלְגוּת לַיְלָא, דְאִי תִימָא דְהָוָה יְתִיב אוֹ שְׁכִיב בְּעַרְסִיה וְהָוָה
אָמַר שִׁירִין וְתוֹשְׁבְּחֵן, לָא, אֵלָא כְּמָה דְכַתִּיב (תְּהִלִּים קיט) חַצּוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. אָקוּם וְדָאִי
בְּעַמִּידָה לְאַתְעַסְקָא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבְּחֵן דְאוּרֵייתָא. וּבְגִין כֹּהּ דוּד מְלָפָא חִי לְעֵלְמִין, וְאַפִּילוּ בְּיוֹמֵי
מְלָפָא מְשִׁיחָא אִיהוּ מְלָפָא. דְהָא תַּנּוּ מְלָפָא מְשִׁיחָא אִי מִן חֲזִיָּא הוּא דוּד שְׁמִיה וְאִי מִן מִתְיָא
הוּא דוּד שְׁמִיה, וְאִיהוּ הָוָה אֲתַעַר בְּצַפְרָא עַד לָא יִתִּי דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים נז) עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנִּבֵּל
וְכַנּוּר אַעֲיָרָה שְׁחַר.

תָּא חֲזִי, כָּל הַהוּא לַיְלָא דְשָׁרָה הוּוּ לְגַבִּיה דְפְּרַעָה אֲתוּ מְלָאכִי עֵלְאִי לְזַמְרָא לִיה לְקַדְשָׁא בְּרִידָה
הוּא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבְּחֵן, אָמַר לְהוּ קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא כְּלָכוּ זִילוּ וְעַבִּידוּ מְכַתְּשִׁין רַבְרַבִּין בְּמַצְרָים,
רְשִׁימוּ לְמֵאֵן דְאַנָּא זְמִין לְמַעַבְד לְבַתָּר, (דָּא) מַה כְּתִיב וַיִּנְגַע יְיָ אֶת פְּרַעָה נְגַעִים גְּדוֹלִים וְגו'.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיִּקְרָא פְּרַעָה לְאַבְרָם וְגו'. מִנָּא הָוָה יָדַע, דְהָא לָא כְּתִיב הֲכָא כְּמָה דְאֲתַמְר
בְּאַבְימֶלֶךְ דְכַתִּיב וְעַתָּה הֲשִׁב אֶשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא וְגו', וְהָכָא לָא אָמַר לִיה מְדִי.

אָמַר רַבִּי יַצְחָק הָא כְּתִיב עַל דְּבַר שְׂרִי אֲשֶׁת אַבְרָם. דְהִכִּי הוּוּ אָמְרִי לִיה, עַל דְּבַר שְׂרִי אֲשֶׁת
אַבְרָם. דְהָא לָא הָוָה מְמַלִּיל עִמִּיה כְּמָה דְמְמַלִּיל בְּאַבְימֶלֶךְ, אֵלָא בְּמִלָּה דָּא אֲתַמְר וְלָא יִתִּיר,
מְכַתְּשָׁא דָּא עַל דְּבַר שְׂרִי אֲשֶׁת אַבְרָם אִיהוּ, וְלָא הָוָה מְלִיל (דָּא) עִמִּיה, כְּדִין יָדַע (הוּא) דְהָא
אֲתַתִּיה דְאַבְרָהָם אִיהוּ, מִיָּד וַיִּקְרָא פְּרַעָה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר וְגו'.

וַיֵּצֵא עָלָיו פְּרַעַה אַנְשִׁים. לָמָּה בְּגִין דְּלֹא יִקְרַב בַּר נִשׁ בְּהוּ לְאַבְרָאָשָׁא לִזְוִן. וַיִּשְׁלַחוּ אוֹתוֹ, לְוַיִּיה עֲבָדוּ לִיה בְּכָל אַרְעָא דְּמַצְרַיִם. אָמַר לִיה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכִי אֲנִת זְמִין לְמַעַבְד לְבְנוֹי אַתְּ תוֹזִיף לִזְוִן מֵאַרְעָךְ דְּכַתִּיב, (שמות יג) וַיְהִי בְּשִׁלַּח פְּרַעַה אֶת הָעָם דְּאוֹזִיף לִזְוִן מִכָּל אַרְעִיהָ.

אָמַר רַבִּי אַבְא כָּל כֶּדָּ לָמָּה אֲזַדְמִין לִיה לְאַבְרָהָם וְלִמְאִי אֵינְצְטְרִיךְ, אֶלְא בְּגִין לְגַדְלָא שְׁמִיה דְּאַבְרָהָם וְשָׂרָה בְּעֵלְמָא, (דף פג ע"א) דְּאֶפִּילוּ בְּמַצְרַיִם דְּאֵנּוּן חֲרָשֵׁי עֵלְמָא וְלֹא הוּא יָכִיל בַּר נִשׁ לְאַשְׁתְּזִיב מִנִּיְהוּ. אַתְּגַדֵּל אַבְרָהָם וְאַסְתְּלִיק לְעֵילָא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וַיַּעַל אַבְרָם מִמַּצְרַיִם, לְאִן אַתְר הַנְּגַבָּה. (ימאי הוּא וְאַשְׁתּוּ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ, אֶלְא לְאוֹדְעָא דְּלֹא גִזְלוּ מִנִּיהּ מִדְּעַם מֵאֵנּוּן מִתְנַן דְּיַחֲבּוּ לִיה בְּדִיל שָׂרָה דְּתַהָא לְמִלְכָּא)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חֲזִי, כְּלָא רְזָא דְּחַכְמָתָא אִיהוּ, וְקָא רְמִזוּ הֵכָא בְּחַכְמָתָא וְדַרְגִין דְּלִתְתָּא דְּקָא נְחִית אַבְרָהָם לְעוֹמְקִיָּא דְּלַהוֹן וַיֵּדַע לִזְוִן, וְלֹא אַתְּדַבֵּק בְּהוּ, וְתַב לְקַמֵּי מְרִיָּה. וְלֹא אַתְּפַתָּא בְּהוּ כְּאָדָם דְּכַד מְטָא לְהַהוּא דְּרַגְא אַתְּפַתָּא בְּנַחֲשׁ וְגָרִים מוֹתָא לְעֵלְמָא. וְלֹא אַתְּפַתָּא כְּנַח דְּכַד נְחִית וּמְטָא לְהַהוּא דְּרַגְא מַה כְּתִיב, (בראשית ט) וַיִּשְׁתֶּן מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלָה. אֶהְלָה כְּתִיב בְּה"א.

אָבֵל בְּאַבְרָהָם מַה כְּתִיב וַיַּעַל אַבְרָם מִמַּצְרַיִם. דְּסְלִיק וְלֹא נְחִית, וְתַב לְאַתְרִיהּ לְדַרְגָּא עֵלְמָא דְּאַתְּדַבֵּק בִּיה בְּקַדְמִיתָא. וְעוֹבְדָא דָּא הוּא, בְּגִין לְאַחֲזָאָה חַכְמָתָא דְּאַתְּקִיָּים בְּקִיּוּמָא שְׁלִים כְּדָקָא חֲזִי לִיה וְלֹא אַתְּפַתָּא וְקָם בְּקִיּוּמָא וְתַב לְאַתְרִיהּ. הַנְּגַבָּה, דָּא דְרוּם דְּרַגְא עֵלְמָא דְּאַתְּאֲחִיד בִּיה בְּקַדְמִיתָא דְּכַתִּיב הָלוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגַבָּה. אוּף הֵכָא הַנְּגַבָּה, אַתְר דְּאַתְּדַבֵּק בִּיה בְּקַדְמִיתָא.

תָּא חֲזִי, רְזָא דְּמַלְאָה, אִי אַבְרָם לֹא יִיחֹת לְמַצְרַיִם וְלֹא יַעֲטֹרֵף תַּמָּן בְּקַדְמִיתָא. לֹא יְהֵא חוּלְק עַדְבִּיָּה בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּגוֹוָנָא דָּא לְבְנוֹי כַּד פַּעָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לִיה (ד"א לוח) עֲמָא חָדָא עֲמָא שְׁלִים וְלִקְרָבָא לִזְוִן לְגַבִּיָּה, אִי לֹא נְחִיתוּ בְּקַדְמִיתָא לְמַצְרַיִם וְלֹא יַעֲטֹרְפוּן תַּמָּן, לֹא הוּוּ עֲמָא יְחִידָא דִּילִיה. כְּגוֹוָנָא דָּא אִי לֹא אַתְּיָהִיבַת אַרְעָא קַדְשָׁא לְבְנֵעַן בְּקַדְמִיתָא וַיִּשְׁלוּט בָּהּ לֹא הוּוּ אַרְעָא חוּלְקִיָּה וְעַדְבִּיָּה דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִלָּא רְזָא חָדָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּוּ אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְהוּוּ עֲמִיה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה וְרַבִּי אַבְא וְרַבִּי יְהוֹנָדָה. עַד דְּהוּוּ אֲזִיל, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תְּוֹוְהֵנָּא הִיךְ בְּנֵי עֵלְמָא לֹא מְשַׁגְּיַחִין לְמַנְדַּע מְלִי דְּאוֹרִיָּתָא וְעַל מַה קְיָיְמִי. פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה כו) נַפְשֵׁי אֲוִיתִיךְ בְּלִילָה אַף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךְ, הֵאֵי קָרָא אוּקְמוּנָה וְאוּקְמוּנָא לִיה.

אָבֵל תָּא חֲזִי, נַפְשָׁא דְּבַר נִשׁ, כַּד סְלִיק לְעַרְסִיהּ, נַפְקַת מִנִּיהּ וְסְלִקָּא לְעֵילָא. וְאִי תִימָא דְּכִלְהוּ סְלִקָּאן. לֹא כָּל חַד וְחַד חָמִי אֶפִי מִלְכָּא, אֶלְא נַפְשָׁא סְלִקָּא וְלֹא אֲשַׁתְּאַר בָּהּ בְּהַרְדֵי גוּפָא בַר חַד רְשִׁימוּ (רשימו) דְּקִיסְטָא דְּחִיּוּתָא דְּלַפָּא.

וְנַפְשָׁא אֲזִילָא וּבְעֵיָא לְסְלִקָּא. וְכַמְּה דְּרַגִין לְדַרְגִין לְסְלִקָּא, שְׁטָאָת וְהִיא אַתְּעַרְעַת בְּהַנִּי קוּמְרִין טְהִירִין דְּמִסְאַבוּתָא. אִי הִיא דְּכִיָּאָת דְּלֹא אֲסַתְּאַבַּת בִּימְמָא סְלִקָּא לְעֵילָא. וְאִי לֹא דְּכִיָּאָת,

אִסְתָּאבֵת בִּינְיָהוּ וְאִתְדַבְּקַת בְּהוּ וְלֹא סָלְקָא יְתִירָה. וְתַמְנָן מוֹדְעֵי לָהּ מַלְיָן וְאִיהוּ אִתְדַבְּקַת מֵאֲנָוִן
מַלְיָן דְּזַמְנָן קָרִיב. וְלִזְמָנִין דְּחִיבִין בָּהּ וּמוֹדְעֵין לָהּ מַלְיָן פְּדִיבִין. וּכְדִין אִזְלָא כְּתָאֵי גְוֹנָא פֶּל לִי לֵילֵיא
עַד דִּיתַעַר בַּר נָשׁ וְתֵאבֵת לְאַתְרָהּ. וְפֹאֵין אֲנָוִן צַדִּיקֵיא דְגָלִי לֹוִן קַדְשָׁא בְרִידָה הוּא רִזִין דִּילֵיהּ
בְּחֻלְמָא בְּגִין דִּיסְתַּמְרוֹן מִן דִּינָא. וְוִי לְאֲנָוִן חִיבֵי עֲלָמָא דְּמִסְאֲבִין גְּרַמִּיָּיהוּ וְנַפְשֵׁיהוּ.

תָּא חֲזִי, אֲנָוִן דִּלָּא אִסְתָּאבֵו, כַּד סָלְקֵי בְּעַרְסֵייהוּ, נַפְשָׁא סָלְקָא וְעֵאלַת בִּין כָּל הַיָּ דְרַגִין בְּקַדְמֵיתָא
וְסָלְקָא וְלֹא אִתְדַבְּקַת בְּהוּ. וּלְבַתֵּר אִזְלָא וְשִׁטְאֵת וְסָלְקָא פְּפֻסִים אֹרְחָהּ.

הֵהִיא נַפְשָׁא דְזֻכַת לְסָלְקָא אִתְחִזִּיאַת קַמִּיהּ דְסִבְר אַפִּי יוֹמִין וְאִתְדַבְּקַת בְּרַעוּתָא לְאַתְחִזִּיאַה
בְּתִיאֹוּבְתָא עֲלָאָה לְמַחְמֵי בְנוּעִים מְלַפָּא וּלְבִקְרָא בְּחִיבְלֵיהּ. וְדָא הוּא בַר נָשׁ דְּאִית לֵיהּ חוּלְקָא
תְדִיר בְּעֲלָמָא דְאֵתִי.

וְדָא הִיא נַפְשָׁא דְכְּסִיפָא דִילָהּ כַּד סָלְקָא בְּקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא (תְדִיר), וְלֹא אִתְדַבְּקַת בְּהַיָּ זִינִין
טְהִירִין אַחַרְגִין, וְהִיא אִזְלַת בְּתֵר זִינָא קַדִּישָׁא בְּאַתְרָא (ד"א בְּתֵר אַתְרָא) דִּינְפַקַת מִתַּמְנָן. וּבְגִין כַּד
כְּתִיב נַפְשֵׁי אֹוִיתִידָה בְּלִילָהּ. בְּגִין לְמַרְדָּה בְּתֵרָה וְלֹא לְאַתְפַּתָּאָה בְּתֵר זִינָא אַחַרָא נּוּכְרָאָה.

תָּא חֲזִי, נַפְשֵׁי דָא נַפְשֵׁי דְאִיהִי שְׁלֵטָא בְּלִילָהּ וּלְמַרְדָּה בְּתֵר דְרַגָּא. רוּחַ פִּיּוּם, דְכְּתִיב נַפְשֵׁי אֹוִיתִידָה
(דף פג ע"ב) בְּלִילָהּ, דָּא נַפְשֵׁי דְאִיהִי שְׁלֵטָא בְּלִילָהּ. אִתְּ רוּחֵי בְּקַרְבֵי אֲשַׁחֲרָה. דָּא רוּחַ דְאִיהוּ שְׁלֵטָא
בִּימָמָא.

וְאִי תִימָא דְתֵרִין דְרַגִין אֲנָוִן בְּפִרְוּדָא, לָאו חֲכִי, דְהָא דְרַגָּא חַד אֲנָוִן, וְאֲנָוִן תֵּרִין בְּחַבְרָאָה חַד. וְחַד
עֲלָאָה דְשְׁלֵטָא עֲלֵיהוּ וְאִתְדַבְּקַת בְּהוּ וְאֲנָוִן בִּיהּ (וְאֲקִרוּ) וְאִתְקַרִּיאַת נְשָׁמָה, וּכְלָהּ דְרַגִין סָלְקָאֵן
בְּרָזָא דְחַכְמָתָא, וְכַד מְסַתְּפִלָן אֵלִין דְרַגִין יְסַתְּפֵל בַּר נָשׁ בְּחַכְמָה עֲלָאָה, וְהִיא נְשָׁמָה עֵייל בְּהוּ
וּמִתְדַבְּקוֹן בָּהּ, וְכַד הִיא שְׁלֵטָא פְדִין הֵהוּא בַר נָשׁ אֲקַרִי קַדוּשׁ שְׁלִים מְפֻלָּא. רַעוּתָא חַדָּא לְגַבִּי
קַדְשָׁא בְרִידָה הוּא.

נַפְשֵׁי אִיהוּ אִתְעַרוּתָא תַתָּאָה וְדָא סְמִיכָא בְּגוּפָא וְזַנַת לֵיהּ, וְגוּפָא אַחִיד בָּהּ וְהִיא אִתְאַחַדַת
בְּגוּפָא. לְבַתֵּר אִתְתַּקְנַת וְאִתְעַבִּידַת פְּרִסְיָא לְאַשְׁרָאָה עֲלָהּ רוּחַ בְּאַתְעַרוּתָא דְהִיא נַפְשֵׁי
דְאִתְאַחַדַת בְּגוּפָא, פְּמָה דְכְּתִיב, (ישעיה לב) עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מִמְרוֹם.

לְבַתֵּר דְמִתְקַנֵּי תַרוּוִיָּיהוּ, זְמִינִין לְקַבְּלָא נְשָׁמָה. דְהָא רוּחַ אִתְעַבִּיד פְּרִסְיָא לְגַבִּי נְשָׁמָה לְאַשְׁרָאָה
עֲלֵיהּ, וְהִיא נְשָׁמָה אִיהִי סְתִימָא עֲלָאָה עַל פִּלָּא טְמִירָא דְכָל טְמִירִין. אֲשַׁתְּבַח דְאִית (לָהּ) פְּרִסְיָא
לְפְרִסְיָא וּפְרִסְיָא לְגַבִּי עֲלָאָה עֲלֵיהוּ. וְכַד תְּסַתְּפֵל בְּדְרַגִין תְּשַׁבַּח רִזָּא דְחַכְמָתָא בְּהִיא מְלָה.
וּכְלָא הוּא חַכְמָתָא לְאַתְדַבְּקָא בְּהִיא גְוֹנָא מַלְיָן סְתִימִין.

תָּא חֲזִי, נַפְשֵׁי אִיהִי אִתְעַרוּתָא תַתָּאָה דְאִתְדַבְּקָא בִּיהּ בְּגוּפָא. פְּגוּוּנָא דְנְהוּרָא דְבוּצִינָא. דְנְהוּרָא
תַתָּאָה דְאִיהִי אוּכְמָא אִתְדַבְּקַת בְּפִתִילָהּ וְלֹא אִתְפָּרַשׁ מִנָּהּ וְלֹא אִתְתַּקְנַת אֲלָא בָּהּ. וְכַד אִתְתַּקְנַת
בְּפִתִילָהּ אִתְעַבִּידַת פְּרִסְיָא לְנְהוּרָא עֲלָאָה הוּרָא דְשְׁרִיאַת עַל הֵהוּא נְהוּרָא אוּכְמָא.

לְבַתֵּר כַּד מִתְמַקְנָן תְּרוּוּיָהוּ אֲתַעְבִּידַת תְּהוּא נְהוּרָא תְּנוּרָא כְּרִסְיָא לְנְהוּרָא סְתִימָאָה דְלֹא
אֲתַחֲזִי וְלֹא אֲתִיידַע מַה דְשָׂרָא עַל תְּהוּא נְהוּרָא תְּנוּרָא. וּכְדִין נְהוּרָא שְׁלִים. וְכִךְ הוּא בַר נֶשׁ
דְּאִיהוּ שְׁלִים בְּכֻלָּא. וּכְדִין אֲקָרִי קְדוּשׁ, כְּמַה דְּאֵתְ אָמַר, (תהלים טז) לְקַדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאָרְץ הַמָּה
וְגו'. כְּגוֹנוּנָא דָּא בְּרָזָא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְעָאֵל אֲבֵרְהֵם לְאַרְעָא, אֲתַחֲזִי לִיהּ קְדוּשָׁא בְּרִידָה הוּא כְּמַה דְּאֲתַמָּר דְּכְתִיב
לִי הִנְרָאָה אֱלֹהִי, וְקָבִיל תַּמָּן נֶפֶשׁ וּבְנָה מְזִבַּח לְהַהוּא דְרַגְנָא. לְבַתֵּר הַלּוּף וְנִסְוֵעַ הַנְּגַבְתָּה דְקָבִיל
רוּחָה. לְבַתֵּר (עד) דְּסָלִיק לְאֲתַדְבָּקָא גוּ נְשָׁמָה כְּדִין וַיִּבֶן שֵׁם מְזִבַּח לִי סֶתֶם, דָּא הִיא נְשָׁמָה דְּאִיהִי
סְתִימָא דְכָל סְתִימִין.

לְבַתֵּר יָדַע דְּבַעֵי לְאַצְטְרָפָא וְלֹאֲתַעְטְרָא בְּדִרְגִין, מִיַּד וַיִּרַד אֲבָרָם מִצְרִימָה, וְאֲשַׁתְּזִיב מִתַּמָּן. וְלֹא
אֲתַפְתָּא גוּ אַנּוּן טְהִירִין, וְאֲתַצְרִיף וְתַב לְאֲתַרְיָה. מִיַּן דְּנַחַת וְאֲתַצְרִיף, מִיַּד וַיַּעַל אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם,
סָלִיק וְדָאִי וְתַב לְאֲתַרְיָה וְאֲתַדְבָּק בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה דְכְתִיב הַנְּגַבְתָּה.

מִכָּאֵן וְלְהִלָּאָה יָדַע אֲבֵרְהֵם הַכְּמָתָא עֲלָאָה וְאֲתַדְבָּק בְּקְדוּשָׁא בְּרִידָה הוּא וְאֲתַעְבִּיד יִמִּינָא דְעֵלְמָא.
כְּדִין וְאֲבָרָם כְּבֵד מְאֹד בְּמַקְנָה בְּכֶסֶף וּבְזָהָב. כְּבֵד מְאֹד בְּסִטְרָא דְמִזְרַח. בְּמַקְנָה בְּסִטְרָא דְמַעְרָב.
בְּכֶסֶף מִסִּטְרָא דְדָרוּם. בְּזָהָב מִסִּטְרָא דְצָפוֹן.

אֲתוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְאָ וְכֻלְהוּ חֲבֵרָא וּנְשָׁקוּ יְדוּי. בְּכַה רַבִּי אַבְאָ וְאָמַר וּוִי וּוִי כַד תִּסְתַּלַּק
מִן עֲלְמָא מָאן יִנְהִיר נְהוּרָא דְאֲוִרִיתָא. וְכַפָּא חוּלְקָהוֹן דְּחֲבֵרָאִי דְשָׁמְעִין מְלִין דְּאֲוִרִיתָא אֱלִין
מִפּוּמָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיִּלֶּךְ לְמִסְעָיו, לְמַפְקַד אֲתַרְיָה וְדִרְגוּי. לְמִסְעָיו לְמִסְעוֹ כְּתִיב,
מָאן מִסְעוֹ. דָּא דְרַגְנָא קְדָמָאָה דְּאֲתַחֲזִי לִיהּ בְּקַדְמִיתָא, כְּתִיב הֲכָא מִסְעוֹ וּכְתִיב הָתָם (מלכים א 1)
אָבָן שְׁלֵמָה מִסַּע נִבְנְתָה. וְהָא אֲוִקִימָנָא אָבָן שְׁלֵמָה וְדָאִי. מִסַּע כְּמַה דְּאֲתַמָּר.

וַיִּלֶּךְ לְמִסְעָיו. כַּל אַנּוּן דְּרַגִּין דְּרַגְנָא בְּתַר דְּרַגְנָא כְּמַה דְּאֲתַמָּר. מְנַגַּב (ד9 ט9 ע"א) וְעַד בֵּית אֵל לְאֲתַקְנָא
אֲתַרְיָה וְלְחַבְרָא לֹון בִּיהוּדָא שְׁלִים. דְּהָא מְנַגַּב וְעַד בֵּית אֵל אֲשַׁתְּכַח רֹזָא דְּחַכְמָתָא כְּדָקָא יְאוּת.
אֵל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שֵׁם אֶהְלָה בְּתַחֲלָה, אֶהְלָה בְּה"א, מָאן אֶהְלָה, דָּא בֵּית אֵל. אָבָן שְׁלֵמָה
כְּדָאֲמָרן. תּוּ רְשִׁים וְאָמַר אֵל מְקוֹם הַמְּזִבַּח אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם בְּרַאשׁוֹנָה דְּכְתִיב לִי הִנְרָאָה אֱלֹהִי.
וּכְדִין וַיִּקְרָא שֵׁם אֲבָרָם בְּשֵׁם יי. כְּדִין אֲתַדְבָּק בְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא.

תָּא חֲזִי, בְּקַדְמִיתָא סָלִיק מִתַּתָּא לְעֵילָא דְכְתִיב וַיִּרָא יי אֵל אֲבָרָם. וּכְתִיב לִי הִנְרָאָה אֱלֹהִי. וְדָא
הוּא דְרַגְנָא קְדָמָאָה כְּדָאֲמָרן אָבָן שְׁלֵמָה (מִסַּע נִבְנְתָה וּכְתִיב לְמִסְעוֹ). וְלְבַתֵּר הַלּוּף וְנִסְוֵעַ הַנְּגַבְתָּה. דְּרַגְנָא
בְּתַר דְּרַגְנָא עַד דְּאֲתַעְטְר בְּדָרוּם חוּלְקָיָה וְעַדְבִּיָה. לְבַתֵּר סְתִים מְלָה כַד סָלִיק וְאָמַר לִי סֶתֶם,
דָּא עֲלְמָא עֲלָאָה. וּמִתַּמָּן נָטִיל בְּדִרְגִין וְנַחֲתִת מְעֵילָא לְתַתָּא וְאֲתַדְבָּק כְּלָא בְּאֲתַרְיָה כְּדָקָא יְאוּת.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

והָכָא פּד תּסְתַּכַּל בְּדַרְגִין תּשַׁכַּח רְזָא דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה. מַה כְּתִיב וַיִּלְךְ לְמַסְעָיו מִנְּגֹב. מִסְטָרָא דְיָמִינָא שִׁירוּתָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה סְתִימָא עֲמִיקָא לְעִילָא עַד אִין סוּף, וְנַחֲתִית דְרָגָא בְּתַר דְרָגָא (עד) מִנְּגֹב וְעַד בֵּית אֵל מְעִילָא לְתַתָּא.

וּכְתִיב וַיִּקְרָא שֵׁם אֲבָרָם בְּשֵׁם יי אֲדָבֶק יְחֻדָּא בְּאַתְרֵיהּ כְּדָקָא יָאוּת דְכְּתִיב אֵל מְקוֹם הַמְּזִבְחַת אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם פְּרָאשׁוּנָה. מָאִי אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם, דְסָלִיק לָהּ מִתַּתָּא לְעִילָא. וְהַשְׁתָּא נַחֲתִית בְּדַרְגִין מְעִילָא לְתַתָּא, בְּגִין דְהִיא לָא תַעֲדִי מֵאֲנֹן דְרָגִין עֲלָאִין, וְאֲנֹן לָא יַעֲדוֹן מְנַה, וַיִּתְיַחַד כְּלָא בְּיְחֻדָּא חָדָא כְּדָקָא יָאוּת.

כְּדִין אֲתַעֲטֵר אֲבָרָהֶם וְהוּהוּ חוּלְקַת עֲרֵבִיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיָּה הוּא וְדָאִי. וְכָאִין אֲנֹן צְדִיקֵיָא דְמִתְעַטְרִי בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְרִיָּה הוּא וְהוּא מִתְעַטֵּר בְּהוֹן. וְכָאִין אֲנֹן בְּעֲלָמָא דִין וְכָאִין אֲנֹן בְּעֲלָמָא דְאֲתִי. עֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (ישעיהו ס) וְעַמּוּד פְּלִים צְדִיקִים לְעוֹלָם יְרִשׁוּ אֶרֶץ. וּכְתִיב, (משלי ד) וְאִוְרַח צְדִיקִים כְּאֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וְאֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.

אֲזִלוּ, כּד מְטוּ בְּחַד בֵּי חֻקְל יִתְבּוּ. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (תהלים כה) פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי וְגו'. הָאִי קָרָא אִית לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיהּ, וְהָא אֹקִימָנָא לִיהּ בְּכַמְהָ אַתְרַ. אַבְל בְּהָאִי קָרָא מְלִין סְתִימִין אִית בֵּיהּ. פָּנָה אֵלַי. וְכִי דוּד אָמַר פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי. אֲלָא בְּגִין דְרָגָא דִילִיָּה דְאִיָּהוּ אֲתַעֲטֵר בֵּיהּ קָאֲמַר. תְּנָה עֲזָה לְעַבְדֵּיהּ, תְּנָה עֲזָה דָא עֵז עֲלָאָה כְּדְכְּתִיב, (שמואל א ב) וַיִּתֵּן עֵז לְמַלְכּוֹ. מָאִן מְלַכּוֹ דָּא מְלַךְ סְתָם מְלַכָּא מְשִׁיחָא. אוּף הָכָא לְעַבְדֵּיהּ דָּא מְלַכָּא מְשִׁיחָא כְּדָאֲמַרְן מְלַךְ סְתָם.

וְהוֹשִׁיעָה לְבֹן אֲמַתֶּיהּ, וְכִי לָא הָוָה בְּרִיָּה דִישִׁי אִיָּהוּ עַד דְאִיָּהוּ אָמַר בְּשִׁמָּא דְאִמִּיהּ וְלָא בְשִׁמָּא דְאֲבֹוִי. אֲלָא הָא אֹקִימָנָא דְכַד יִיתִי בַר נֶשׁ לְקַבֵּל מְלָכָה עֲלָאָה לְאֲדַפְרָא, בְּעֵי לְמַחֲדָה בְּמְלָכָה דְאִיָּהוּ וְדָאִי. וְעַל דָּא אֲדַפְרַר לְאִמִּיהּ וְלָא לְאֲבֹוִי. וְתוּ הָא תְּנִינֹן (ד"א ל"ג דהא) דְדָא מְלַךְ בְּדָקָאֲמַרְן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיְהִי רִיב בֵּין רַעֲי מִקְנֵה אֲבָרָם, רַב כְּתִיב חֶסֶר יוֹד, דְּבָעָא לֹוט לְמַהְדֵּר לְפּוֹלְחָנָא נּוּכְרָאָה דְפִלְחֵי יִתְבִי אַרְעָא, וְסוּפִיָּה דְקָרָא אוּכַח דְכְּתִיב וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִיזִי אִזּו יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ. וּמְנַלֵּן דְלֹוט אַהְדֵּר לְסַרְחֲנִיָּה לְפּוֹלְחָנָא נּוּכְרָאָה, דְכְּתִיב וַיִּסַּע לֹוט מִקְדָּם. מָאִי מִקְדָּם, מִקְדָּמוֹנוּ שְׁל עוֹלָם. כְּתִיב הָכָא וַיִּסַּע לֹוט מִקְדָּם וּכְתִיב וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקְדָּם מַה לְחַלֵּן נְטִילוּ מִקְדָּמוֹנוּ שְׁל עוֹלָם אוּף הָכָא כּוּ.

בֵּינֵן דִּידַע אֲבָרָהֶם דְלֹוט לְחֵכִי נְטִי לְבִיָּהּ. מִיָּד וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֵל לֹוט וְגו' הַפְּרָד נָא מְעַלִּי. לִית אַנְתָּ כְּדָאִי לְאִתְחַפְּרָא בְּהָדָאִי. כְּדִין אֲתַפְּרֵשׁ אֲבָרָהֶם מִנִּיהּ וְלָא בָעָא לְמִיָּהוּ וְלֹאֲתַחְפְּרָא עֲמִיָּה, דְכָל מָאִן דִּיִּתְחַפֵּר לְחַיְיבָא סוּפִיָּה לְמִיָּהוּ אֲבַתְרִיָּה וְלֹאֲתַעֲנִשׁ (ד' 99 ע"ב) בְּגִינִיָּה.

מְנַלֵּן מִיהוֹשֻׁפֵּט דְאִתְחַפֵּר עִם אַהָאָב וְאַלְמֵלָא זְכוּ דְאֲבָהוּ אֲתַעֲנִשׁ תַּמָּן דְכְּתִיב, (דברי הימים ב יח) וַיִּזְעַק יְהוֹשֻׁפֵּט. וְכְדִין אֲשַׁתְּזִיב דְכְּתִיב וַיִּסִּיתֶם אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ. וְעַל דָּא לָא בָעָא אֲבָרָם לְמִיָּהוּ בְּהַדִּיָּה דְלֹוט. וְעַם כָּל דָּא לָא בָעָא לֹוט לְמַהְדֵּר מְסוּרְחִיָּה אֲלָא וַיִּבְחַר לוֹ לֹוט אֶת כָּל כַּפֵּר

הִירְדוּ. וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם אֶת־נֹטִיל מִן קִדְמָאָה דְעֵלְמָא וְלֹא בָעָא לְאַתְדַּבְקָא בְמַהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא
כְּאַבְרָהָם.

אֲבָרָם יָשָׁב בְּאַרְצָא כְּנַעַן. לְאַתְדַּבְקָא בְּאַתְרָא דְמַהִימְנוּתָא וּלְמַנְדַּע חֲכַמְתָּא לְאַתְדַּבְקָא בְּמַאֲרִיָּה.
וְלוֹט יָשָׁב בְּעָרֵי הַכְּפָר וַיֵּאֱהֶל עַד סְדוֹם. עִם אֲנָוִן חַיִּיבִין דְעֵלְמָא דְנִפְקוּ מִגּוֹ מַהִימְנוּתָא דְכְּתִיב
וְאֲנָשֵׁי סְדוֹם רָעִים וְחַטָּאִים לִי מְאֹד. כָּל חַד אֶת־פְּרִשׁ לְאַרְחִיָּה כְּדָקָא יָאוּת. בְּגִין כֶּה זְכָאִין
אֲנָוִן חַבְרִיָּא דְמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיָּתָא יִמְכָּא וְלִילְיָא, וְחַבְרוּתָא דְלֵהוֹן כְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעֲלִיָּהוּ
כְּתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם:

וַיִּי אָמַר אֶל אֲבָרָם אַחֲרֵי הַפָּרָד לוֹט מַעֲמֹו וְגו'. רַבִּי אַבְא פְּתַח (יונה א) וַיִּקָּם יוֹנָה לְבְרוּחַ תְּרַשִּׁישָׁה
מִלְפָּנַי יְיָ וְגו'. וַיִּי לְמַאן דְּאַסְתַּתֵּר מִקַּמֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכְּתִיב בֵּיהּ (ירמיה כג) הֲלֹא אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מְלַא נְאֻם יְיָ וְהוּא אֶתִּי לְמַעַרְק מִקַּמֵּיהּ.

אֶלֹא כְּתִיב, (שיר השירים ב) יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסְּלַע בְּסִתְרַהּ. יוֹנָתִי דָּא כְּנִסְתִּי יִשְׂרָאֵל. בְּחַגְוֵי הַסְּלַע
דָּא יְרוּשָׁלַם דְּאִיְהִי סִלְקָא עַל כָּל עֵלְמָא. מַה סְלַע אִיְהִי עֵלְמָא וְתַקִּיפָא עַל כָּלֹא אוּף יְרוּשָׁלַם
אִיְהִי עֵלְמָא וְתַקִּיפָא עַל כָּלֹא. בְּסִתְרַהּ הַמְדַרְגָּה דָּא (בית המקדש) אֶתֵר דְּאִקְרִי בֵּית קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים
לְבָא דְכָל עֵלְמָא.

וּבְגִין כֶּה כְּתִיב בְּסִתְרַהּ הַמְדַרְגָּה בְּגִין דְּתַמְנֵן הוּת שְׁכִינְתָּא מִסְתַּתְרָא כְּאַתְתָּא דְּאִיְהִי צְנוּעָה לְבַעֲלָהּ
וְלֹא נִפְקָא מִבֵּיתָא לְבַר. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים קכח) אֲשַׁתְּךָ כְּגִפְנֵן פּוֹרְצָה בִּירְכַתִּי בֵּיתְךָ וְגו'. כֶּה
כְּנִסְתִּי יִשְׂרָאֵל לֹא שְׂרִיָּא לְבַר מַאֲתַרְהָא בְּסִתְרֵיהּ דְּדַרְגָּא אֶלֹא בּוֹמְנָא דְּגִלּוּתָא דְּאִיְהוּ בְּגוֹ גִּלּוּתָא,
וּבְגִין דְּאִיְהִי בְּגִלּוּתָא, שְׂאָר עַמִּין אִית לֹוֹן טִיבוּ וְשְׁלוּהּ יִתִּיר.

תָּא חֲזִי, בּוֹמְנָא דִּישְׂרָאֵל שְׂרִיָּין עַל אֲרַעָא קִדְשָׁא כְּלֹא הוּהּ מִתְתַּמְקֵן כְּדָקָא יָאוּת, וּכְפִרְסִיָּא שְׁלִים
עֲלִיָּהוּ, וְעַבְדֵי פּוֹלְחָנָא וּבְקַע אוּרִין דְּעֵלְמָא וְסִלִּיק הוּוּא פּוֹלְחָנָא לְעִילָא לְאַתְרֵיהּ, בְּגִין דְּאַרְעָא
לֹא אֶתְתַּקְנַת לְפּוֹלְחָנָא אֶלֹא לִישְׂרָאֵל בְּלַחֲוִדֵיהּ. וּבְגִין כֶּה שְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים
וּמַזְלוֹת הוּוּ מִתְרַחֲקֵי דְלֹא הוּוּ שְׁלִטִין בֵּיהּ כְּדַהֲשָׁתָא בְּגִין דְּלֹא אֶתְנָוִן אֶלֹא מִתְמַצִּית.

וְאִי תִימָא הָא חַמִּינֵן כְּמָה מַלְכִין הוּוּ דְשְׁלִיטִין בּוֹמְנָא דְבֵּית הַמְקַדְשׁ קִיָּים עַל עֵלְמָא. תָּא חֲזִי,
בְּבֵּית רֵאשׁוֹן עַד לֹא סְאִיבוּ יִשְׂרָאֵל אֲרַעָא, לֹא הוּוּ שְׁלִטִין שְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים
וּמַזְלוֹת אֶלֹא אֶתְנָוִן מִתְמַצִּית וּבֵּיהּ הוּוּ שְׁלִטִין וְלֹא כָּל כֶּה. פִּינֵן דְּחַבּוּ יִשְׂרָאֵל וְסְאִיבוּ אֲרַעָא
כְּדִין כְּכֹּבֹל דְּחַוּ לֵהּ לְשְׁכִינְתָּא מַאֲתַרְהּ וְאַתְקַרְבַת לְדוּכְתָא אַחְרָא, וּכְדִין שְׁלִטִין שְׂאָר עַמִּין
וְאַתְיִיְהִיב לֹוֹן רֵשׁוּ לְשְׁלִטָּאָה.

תָּא חֲזִי, אֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל לֹא שְׁלִיט עָלֶיהָ מִמְנָא אַחְרָא כֶּה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲוִדֵיהּ. וּבְשַׁעֲתָא
דְּחַאבוּ יִשְׂרָאֵל וְהוּוּ מְקַטְרִין לְטַעֲוֹן אַחְרָנִין בְּגוֹ אֲרַעָא, כְּכֹּבֹל אֶדְחִיָּא שְׁכִינְתָּא מַאֲתַרְהּ וּמְשַׁכֵּי
וּמְקַטְרֵי לְאַתְקַטְרָא טַעֲוֹן אַחְרָן גּוֹ שְׁכִינְתָּא, וּכְדִין אֶתְיִיְהִיב לֹוֹן שְׁלִטְנוּתָא, בְּגִין דְּקַטְרַת קַטְרָא
הוּא לְאַתְקַטְרָא. וּכְדִין שְׁלִטוּ שְׂאָר עַמִּין, וּבְטִלוּ נְבִיאִים, וְכָל אֲנָוִן דְּרַגִּין עֲלֵאִין לֹא שְׁלִטוּ בְּאַרְעָא.

וְלֹא אֶעֱדִיו שְׁלֹטְנוּתָא דְשָׂאָר עִמִּין בְּגִין דְּאֵנּוּן מְשֻׁכוֹ לְשִׁכְנִיתָא לְגַבְיֵיהּ. וְעַל דָּא בְּבֵית שְׁנֵי הָא שׁוּלְטְנוּתָא מְשָׂאָר עִמִּין לֹא אֶעֱדִיו וְכָל שְׁפִן בְּגִלוּתָא דְשִׁכְנִיתָא בְּשָׂאָר עִמִּין אֲתֵר דְשָׂאָר מִמֶּנּוּ שְׁלֹטִין וּבְגִין כֹּד בְּלָהוּ יִנְקִין מִן שִׁכְנִיתָא דְאֲתְקָרִיבֵת גַּבְיֵיהּ.

וְעַל (דף פה ע"א) דָּא בּוּמְנָא דְיִשְׂרָאֵל הוּוּ שְׂרָאן עַל אֶרְעָא וּפְלַחֵי פּוּלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שִׁכְנִיתָא הוּת צְנוּעָה בִּינְיֵיהּ וְלֹא נִפְקַת מִגּוּ בֵּיתָא לְבַר בְּאֲתַגְלִיָּא. וּבְגִין כֹּד כָּל אֵנּוּן נְבִיאִים דִּהוּוּ בְּהוּא זְמַנָּא לֹא נִטְלוּ נְבוּאָה אֲלָא בְּאֲתַרְהּ כְּדַקְאֲמַרְוּ. וּבְגִין כֹּד יוֹנָה הָוָה עָרַק לְבַר מֵאֶרְעָא קִדְשָׁא, דְלֹא יִתְגַּלִּי עֲלֵיהּ נְבוּאָה וְלֹא יִהְיֶה בְּשִׁלְיַחוּתָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאִי תִימָא הָא חֲמִינָן דְאֲתַגְלִיָּא שִׁכְנִיתָא בְּכָבֵל דְאִיהוּ לְבַר. הָא אוֹקִימְנָא דְכְּתִיב, (יחזקאל א) הִיָּה הָיָה, דִּהְוָה מַה דְלֹא הָוָה מִן קִדְמַת דְנָא מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּנֵי בִי מִקְדִּישָׁא, וְהָיָא נְבוּאָה לְשַׁעֲתָא הוּת וּכְתִיב עַל נְהַר פְּבַר, נְהַר דְכָבֵר הָוָה מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלֵמָא, וְשִׁכְנִיתָא אֲתַגְלִיָּא תְּדִיר עֲלֵיהּ דְכְּתִיב, (בראשית ב) וְנְהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הָאָרֶץ וּמִשָּׁם יִפְרָד וְגו'. (שם הַאֲחַד וְגו') וְדָא אִיהוּ חֵד מִינְיֵיהּ.

וְתַמָּן אֲתַגְלִיָּא שִׁכְנִיתָא לְפּוּם שַׁעֲתָא דְאֶצְטְרִיכוּ לָהּ יִשְׂרָאֵל לְפּוּם צַעֲרֵיָּהּ. אֲבָל בּוּמְנָא אַחְרָא לֹא אֲתַגְלִיָּא. וּבְגִין כֹּד יוֹנָה בְּגִין דְלֹא תִשְׁרִי עֲלוּי שִׁכְנִיתָא וְלֹא תִתְגַּלִּי עֲלֵיהּ, אֲזַל מֵאֶרְעָא קִדְשָׁא וְעָרַק. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (יונה א) מִלְפָּנַי יִי, וּכְתִיב כִּי יִדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי מִלְפָּנַי יִי הוּא בֹרֵחַ.

תָּא חֲזִי, כְּמָה דְשִׁכְנִיתָא לֹא אֲתַגְלִיָּא אֲלָא בְּאֲתַרְהּ דְאֲתַחֲזִי לָהּ, אוֹף הָכִי לֹא אֲתַחֲזִי וְלֹא אֲתַגְלִיָּא אֲלָא כְּבַר נִשְׁ דְאֲתַחֲזִי לָהּ. דִּהָא מִן יוֹמָא דְסָלִיק עַל רַעוּתֵיהּ דְלוּט לְאֲתַתְּפַכָּא בְּסַרְחַנְיָה, אֲסַתְּלַקַת רִיחָא קִדְשָׁא מֵאֲבַרְהָם. וְכַד אֲסַתְּלַק לוּט מִנְיָה, מִיָּד שְׂרָא רִיחַ קִדְשָׁא בְּדוּכַתֵּיהּ הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּי אָמַר אֵל אֲבָרָם אַחֲרֵי הִפְרָד לוּט מֵעֲמוֹ וְגו'.

תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְחֲמָא אֲבַרְהָם דְלוּט הָוָה תֵּב לְסַרְחַנְיָה, הָוָה דְחִיל אֲבַרְהָם. אָמַר דִּילְמָא חֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּגִין חֲבֵרוּתָא דְדָא אֲבִידְנָא בְּגִינְיָה חוּלְקָא קִדְשָׁא דְאֶעֱטֵר לִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כִּיּוֹן דְאֲתַפְּרִשׁ מִנְיָה אָמַר לִיָּה שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲתָה שָׂם.

מָאִי מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲתָה שָׂם דְאֲתַדְבַּקַת בֵּיהּ בְּקִדְמִיתָא וְאֲתַעֲטַרַת בְּהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא. צְפוּנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וְיָמָה. אֲלִין אֵנּוּן מִסְפָּעִיו דִּהוּוּ בְּקִדְמִיתָא דְכְּתִיב וַיִּלְךָ לְמִסְפָּעָיו. וּכְתִיב הָלוֹךְ וְנִסּוֹעַ הַנִּגְבָּה. אֲלִין דְרַגְוִין עֲלֵאִין דְאֲתַעֲטֵר בְּמִהְיִמְנוּתָא שְׁלִימְתָא בְּקִדְמִיתָא.

וּכְדִין אֲתַבְּשֵׁר דְלֹא יַעֲדִי מִנְיָה וּמִן בְּנוֹי לְעֲלֵמִין דְכְּתִיב כִּי אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתָה רוּאָה. מָאִי אֲשֶׁר אֲתָה רוּאָה. דָּא דְרַגָּא קִדְמָאָה דְאֲתַגְלִיָּא לִיָּה כְּמָה דְאֶת אָמַר לִיָּי הַנִּרְאָה אֲלִינוּ. וּבְגִין כֹּד אֲשֶׁר אֲתָה רוּאָה בְּגִין דְדְרַגָּא דָּא קִדְמָאָה אֲתַפְּלִיל מִכְּלָהוּ דְרַגְוִין וּכְלָהוּ אֲתַחֲזוּן בֵּיהּ, וּבְגִין כֹּד כִּי אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתָה רוּאָה וְגו'.

רַבִּי אֶלְעָזָר אֶעֱרַע בְּבִי אוּשְׁפִיזָא בְּלוּדָה, וְהָוָה עֲמִיהּ רַבִּי חֲזַקְיָה. קָם בְּלִילְיָא לְמַלְעִי בְּאוּרִיָּתָא, קָם רַבִּי חֲזַקְיָה גַבְיָהּ. אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּקִיסְטָרָא דְקוּסְטָא חֲבַרְיָא שְׁכִיחִי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (שיר השירים ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתַפּוּחַ, דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ חֲמִיד וּמִתְעַטֵּר בְּגוּוֹנוֹי מְפָל שְׂאֵר אֵילָנִין דְּלֹא אֵית דְּדָמֵי לֵיהּ. רְשִׁים אִיהוּ מִפְּלֵא, רְשִׁים הוּא דְלִית אַחְרָא בְּנִתְיָהּ. בְּגִינֵי קָדָּ בְּעָלוּ חֲמִדְתִּי. בְּעָלוּ וְלֹא בְּעָלָא אַחְרָא. בְּעָלוּ וְלֹא בְּעָלָא דְשְׂאֵר מִמֶּנּוּ. חֲמִדְתִּי, אֵימְתִי, מִן יוֹמָא דְהָוָה אַבְרָהָם בְּעָלְמָא דְאִיהוּ חֲמִיד וְרַחִים לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַהֲבָה כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה מא) אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי. וּפְרִיז מְתוּק לְחִפֵּי, דָּא הוּא יַצְחָק דְּאִיהוּ אֵיבָא קַדִּישָׁא.

דְּבַר אַחַר בְּעָלוּ חֲמִדְתִּי וְיִשְׁבַּתִּי, דָּא יַעֲקֹב. וּפְרִיז מְתוּק לְחִפֵּי, דָּא יוֹסֵף הַצַּדִּיק דְּעַבַּד פִּירִין קַדִּישִׁין בְּעָלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית לו) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. דְּכָל אַנּוּן תּוֹלְדוֹת דְּיַעֲקֹב (יוֹסֵף דְּאִיהוּ דְּעַבִּיד תּוֹלְדוֹת) (נ"א בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק קַיִימִי, דְּעַבִּיד תּוֹלְדוֹת פְּעִין בְּלָחוּ) (ד"א ל"ג שְׁבָטִים), וּבְגִין קָדָּ אַקְרוּן יִשְׂרָאֵל עַל שְׂמָא דְאַפְרַיִם דְּכְתִיב, (ירמיה לא) הֲבֵן יָקִיר לִי אַפְרַיִם וְגו'.

דְּבַר אַחַר כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר. דָּא אַבְרָהָם. דְּדָמֵי לֵיהּ לְתַפּוּחַ דְּסָלִיק רִיחִין (דף 99 ע"ב) וְאַתְרֵרְשִׁים בְּמַהֲיִמְנוּתָא שְׁלִימְתָא עַל כָּל בְּנֵי דְרִיָּה, וְאַתְרֵרְשִׁים חַד לְעֵילָא, וְאַתְרֵרְשִׁים חַד לְתַתָּא דְכְתִיב (יחזקאל ל"ג כ"ד) אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם. מָאֵי טַעְמָא הָוָה אַחַד. דְּלֹא הָוָה אַחְרָא בְּעָלְמָא דִּי סָלִיק לְמַהֲיִמְנוּתָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַר אִיהוּ. אָמַר לֵיהּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְהָא כְּתִיב וְאַתְּ הִנֵּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְזוֹ. אָמַר לֵיהּ עַד כְּעַן אַנּוּן לֹא הוּוּ בְּדַרְגִּין עֲלָאִין דְּאַתְעַטֵּר בְּהוּ אַבְרָהָם.

לְבַתָּר אָמַר לֵיהּ תוּ שְׂמַעְנָא דְלֹא אַקְרִי אַבְרָהָם אַחַד עַד דְּאַסְתַּלַּק בְּיַצְחָק וְיַעֲקֹב. בִּינוּ דְאַסְתַּלַּק בְּיַצְחָק וְיַעֲקֹב (נ"א וְהָא) וְהוּוּ בְּלָחוּ תְּלַתְהוֹן אַבְהָן דְּעָלְמָא בְּדִין אַקְרִי אַבְרָהָם אַחַד. וּכְדִין הוּא תַפּוּחַ בְּעָלְמָא רְשִׁים מְפָל בְּנֵי עָלְמָא. אָמַר לֵיהּ שְׁפִיר קָא אַמְרַתְּ.

דְּבַר אַחַר כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בֶּן יְהוּדֵי דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּעָלוּ דָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. חֲמִדְתִּי וְיִשְׁבַּתִּי, בְּיוֹמָא דְאַתְגַּלִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל טוֹרָא דְסִינֵי וְקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרִייתָא וְאָמְרוּ (שמות כד) נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

וּפְרִיז מְתוּק לְחִפֵּי. אֵלִין מְלִין דְּאוֹרִייתָא דְכְתִיב בְּהוּ (תהלים יט) וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנוֹפֶת עוֹפִים. דְּבַר אַחַר וּפְרִיז מְתוּק לְחִפֵּי, אֵלִין נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא דְכָלְהוּ אֵיבָא דְעוֹבְדוֹי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְקַיִימֵי עֲמִיָּה לְעֵילָא.

תָּא חֲזִי, כָּל נִשְׁמַתִּין דְּעָלְמָא דְאַנּוּן אֵיבָא דְעוֹבְדוֹי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלָחוּ חַד בְּרִזָּא חַד, וְכַד נְחַתִּי לְעָלְמָא בְּלָחוּ מִתְפָּרְשִׁין בְּגוּוֹנֵי דְבַר וְנוֹקְבָא, וְאַנּוּן דְּבַר וְנוֹקְבָא מְחַפְרִין כְּתָדָא.

וְתָא חֲזִי, תִּיאוּבְתָא דְנוֹקְבָא לְגַבֵּי דְכוּרָא עַבִּיד נֶפֶשׁ. וְתִיאוּבְתָא דְדְכוּרָא לְגַבֵּי נּוֹקְבָא עַבִּיד נֶפֶשׁ. וְרַעוּתָא דְתִיאוּבְתָא דְדְכוּרָא לְגַבֵּי נּוֹקְבָא וְאַתְדַּבְּקוּתָא דִּילֵיהּ בְּהַ, אִפִּיק נֶפֶשׁ. וְכִלִּיל תִּיאוּבְתָא (נ"א תִּיאוּבְתִיָּה) דְנוֹקְבָא וְנִטִּיל לָהּ. וְאַתְפְּלִיל תִּיאוּבְתָא תַתָּאָה בְּתִיאוּבְתָא דְלְעֵילָא וְאַתְעַבִּידוּ רַעוּתָא חָדָא בְּלָא פִירוּדָא.

וּבְדִין (נטייל) פְּלִיל כְּלָא נִוְקְבָא וְאִתְעַבְרַת מִן דְּכֹוּרָא וְתִיאֹוּבְתִין דִּתְרוּוִייהוּ מִתְדַבְּקִין כְּחֵדָא, וְעַל דָּא כְּלָא פְּלִיל דָּא בְּדָא. וְכֵד נִשְׁמַתִּין נְפִקִין דְּכֵר וְנִוְקְבָא כְּחֵדָא נְפִקִין. לְבַתֵּר פִּינִין דִּנְחֵתִי מִתְפְּרִשֵׁן דָּא לְסַטְרָא דָּא וְדָא לְסַטְרָא דָּא, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזוּוּג לֹוֹן לְבַתֵּר. וְלֹא אֶתִייהִיב זְוִינָא לְאַחֲרָא אֶלָּא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּדִי, דְּאִיהוּ יַדַּע זְוִינָא דְלַהוֹן לְחַפְרָא לֹוֹן כְּדָקָא יָאוּת.

זְפָאָה הוּא בַר נֶשׁ דְּזָכִי בְּעוֹבְדוּי וְאֶזִּיל בְּאוּרַח קְשׁוּט בְּגִין דְּאִתְחַפֵּר נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ כְּמָה דְהוּא מְעִיקְרָא, דְּהָא אִי זָכִי בְּעוֹבְדוּי דָּא הוּא בַר נֶשׁ שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת. וּבְגִין כְּדָּ פְתִיב וּפְרִין מִתּוֹק לְחַפְי. דְּהוּא בְּתַקּוּנָא מְבָרַךְ לְאִתְפְּרַכָּא מִיָּה עֲלֵמָא, בְּגִין דְּכְלָא בְּעוֹבְדִין דְּכֵר נֶשׁ תְּלִיָּא אִי זָכִי אִי לָא זָכִי.

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה הָכִי שְׁמַעְנָא דְכְּתִיב, (הושע יד) מִמְּנִי פְרִיךְ נִמְצָא. קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִמְּנִי וְדָאִי פְרִיךְ נִמְצָא. פְּרִי נִמְצָא לָא כְּתִיב אֶלָּא פְרִיךְ. הַהוּא תִיאֹוּבְתָא דְנוּקְבָא דְעֵבִיד נֶפֶשׁ וְאִתְפְּלִיל בְּתוּקְפָא דְדְכֹוּרָא וְאִתְפְּלִיל נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ וְאִתְעֵבִידוּ חַד פְּלִיל דָּא בְּדָא כְּדָאֲמֵרוּ. לְבַתֵּר אֲשַׁתְּפַחוּ תְרוּוִייהוּ בְּעֲלֵמָא, וְדָא בְּחִילָא דְדְכֹוּרָא אֲשַׁתְּכַח אִיבָא דְנוּקְבָא. דְּכֵר אַחַר בְּתִיאֹוּבְתָא דְנוּקְבָא אֲשַׁתְּכַח אִיבָא דְדְכֹוּרָא. דְּאִי לָאו תִיאֹוּבְתָא דְנוּקְבָא לְגַבִּי דְכֹוּרָא לָא אִתְעֵבִידוּ פִירִין לְעֲלֵמִין דְּדָא הוּא דְכְּתִיב מִמְּנִי פְרִיךְ נִמְצָא:

וַיְהִי בִימֵי אֲמֶרְפֶּל מֶלֶךְ שֹׁנֵעַר וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פְתַח (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזֹרַח צֶדֶק יִקְרָאֶהוּ לְרַגְלוֹ וְגו'. הָאִי קְרָא אוּקְמוּהָ חֲבֵרְיָא. אֲבָל הָאִי קְרָא בְּרֹזָא דְחֲכַמְתָּא אִיהוּ. דְּהָא תְנִינִן שְׁבַעָה רְקִיעִין עֵבֶד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעִילָא, וְכִלְהוּ לְאֲשַׁתְּמוּדַע יִקְרָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִלְהוּ קִימִין לְאוּדַעָא רְזָא דְמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, אִית רְקִיעָא עֲלָאָה סְתִים לְעִילָא מְנִייהוּ דְאַנּוּן שְׁבַעָה, וְדָא הוּא רְקִיעָא דְדְכֵר לֹוֹן וְנְהִיר לֹוֹן לְכִלְהוּ, וְדָא לָא אִתִּידַע, וְקִימָא בְּשַׁאֲלָתָא דְלָא יִדְעָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִים וְעִמִּיק, וְכִלְהוּ תְוּוּהִין עֲלִיה, וּבְגִין כְּדָ אֶקְרִי מ"י, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ דְכְּתִיב, (איוב לח) מִבְּטָן מִי יֵצֵא חֲקָרַח וְאִתְמַר, וְהָאִי הוּא רְקִיעָא עֲלָאָה (דף 99 ע"א) דְקִימָא עַל כָּל אַנּוּן שְׁבַעָה.

וְאִית לְתַתָּא רְקִיעָא דְאִיהוּ תַתָּאָה מְכִלְהוּ וְלָא נְהִיר, וּבְגִין דְּאִיהוּ תַתָּאָה דְלָא נְהִיר, הַהוּא רְקִיעָא דְעֲלִייהוּ אִתְחַפֵּר בִּיה, וְאַלִין תְּרִין אַתְוּוֹן פְּלִיל לֹוֹן בְּגִינָה וְאַקְרִי יָם, דְּהַהוּא רְקִיעָא עֲלָאָה דְאַקְרִי מ"י.

בְּגִין דְּכָל אַנּוּן רְקִיעִין אַחַרְנִין אִתְעֵבִידוּ נְחִלִין וְעֲאִלִין לְגַבִּיה, וּבְדִין אִיהוּ יָם עֲלָאָה וְעֵבֶד אִיפִין וְנוּגִין לְזַנִּייהוּ, וְעַל דָּא אָמַר דְּוֹד (תהלים קד) זֶה תֵּים גְדוֹל וְרַחֵב יְדִים שֵׁם רְמֶשׂ וְאִין מִסְפֵּר חֵיות קַטְנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזֹרַח צֶדֶק יִקְרָאֶהוּ לְרַגְלוֹ. מִי הָעִיר מִמְּזֹרַח. דָּא אֲבִרְהָם. צֶדֶק יִקְרָאֶהוּ לְרַגְלוֹ. (נ"א דָּא שְׂרָה, ד"א צֶדֶק יִקְרָאֶהוּ לְרַגְלוֹ וְגו') דָּא הוּא רְקִיעָא תַתָּאָה דְכִלְהוּ רְקִיעִין דְּאִתְעֵבִיד יָם.

יתן לפניו גוים. מאן האי, הוא רקיעא תתאה דאמרן דעביד נוקמין ואפיל שנאין. ובהאי אשתבח
דוד ואמר (תהלים יח) ואיבי נתתה לי ערף ומשנאי אצמיתם. (ישעיה מא) יתן לפניו גוים. אלין אנון
עמין דהוה רדיף עליהון אברהם וקדשא בריה הוא הוה קטיל לון. (ומלכים יד). מאי ירד אלא) אלין
מלכים דממנן לעילא עליהו. יתן לפניו גוים, אלין עמין דלתתא) ומלכים ירד אלין ממנן רברבן דלעילא. דכד
עביד קדשא בריה הוא דינא בעלמא (ד"א בעמא) בכלא עביד דינא בעילא ותתא.

ירדפם ועבור שלום ארח פרגליו לא יבוא (ישעיה מא ג). ירדפם דא אברהם. דאברהם הוה רדיף
לון, וקודשא בריה הוא הוה עבר קמיה וקטיל לון. דכתוב ועבור שלום דא קדשא בריה הוא
דאקרי שלום.

ארח פרגליו לא יבוא. וכי סלקא דעתך דהוה אברהם אזיל בגו ענני או בגו סוסוון ורתיבין. אלא
ארח פרגליו לא יבוא, דלא הוה אזיל קמיה דאברהם לא מלאכא ולא שליחא אלא קדשא בריה
הוא בלחודוי דכתוב ארח פרגליו. מאן רגליו אלין מלאכין דאנן תחותוי דקדשא בריה הוא
כמה דאת אמר, (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא וגו'.

דבר אחר מי העיר ממזרח. תא חזי, בשעתא דקודשא בריה הוא אתער עלמא לאיתתאה
לאברהם ולקרבא ליה לגביה, האי אתערותא בגין דזמין יעקב למיפק מניה ולקיימא תריסר
שבטין בלהו ופאין קמיה דקודשא בריה הוא. צדק יקראהו לרגלו. דקדשא בריה הוא הוה קרי
ליה תדיר מן יומא דאתברי עלמא כמה דאת אמר, (ישעיה מא) קורא הדורות מראש, ובגין כד
צדק יקראהו ודאי. לרגלו, לאתחברא ביה בפולחניה ולקרבא ליה לגביה. כמה דאת אמר, (שמות
יא) העם אשר פרגליו.

דבר אחר מי העיר ממזרח. דמתמן שרותא דנהורא לאנהרא. בגין דדרום תהוה תקפא דנהורא
דיליה מגו מזרח איהו. ועל דא מי העיר תהוה נהורא דדרום. ממזרח, בגין דאיהו נטיל ואתון
בדמיתא, ותיאובתא דהוה רקיעא עלאה למיהב ליה למזרח.

צדק יקראהו לרגלו. דא מערב, דאיהו קרי ליה תדיר ולא שכיך כמה דאת אמר (תהלים פג) אלהים
אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל. בגין דמערב אתער תדיר לגביה. יתן לפניו גוים ומלכים
ירד. דהא מניה קביל תקפא לאכנעא כל אנון עמין דעלמא.

רבי יהודה אמר (ישעיה מא) מי העיר ממזרח, דא אברהם דלא נטיל אתערותא לגבי קדשא בריה
הוא אלא ממזרח, בגין דחמא שמשא דנפיק בצפרא מספרא דמזרח, נטיל אתערותא לנפשיה
דאיהו קדשא בריה הוא. אמר דא הוא מלאכא דברא יתני פלח ליה כל תהוה יומא, לרמשא
חמא שמשא דאתפניש (וירחא נפקת) וסיתהרא נהרא. אמר דא הוא ודאי דשליט על תהוה פולחנא
דפולחית כל האי יומא, דהא אתחשד קמיה ולא נהיר. פלח ליה כל תהוה ליליא.

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

לְעַפְרָא חָמָא דְאִזְלָא חֲשׂוּכָא וְאִתְנַהֵיר סְטָרָא דְמִזְרַח. אָמַר וְדָאֵי כָּל אֲלִין מְלָכָא אֵית עֲלֵיהוּ וְשִׁלִּיט דְאִנְהִיג לִזְוֵן. כִּיּוֹן דְחָמָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא תִּיאוּבְתָא דְאִבְרָהָם לְגַבִּיה, כְּדִין אִתְגַּלִּי עֲלוּי וּמְלִיל עֲמִיה, דְכְתִיב צְדָק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. דְמְלִיל עֲמִיה וְאִתְגַּלִּי עֲלֵיה.

רבי יצחק פתח (ישעיה מה) הוֹבֵר צְדָק מְגִיד מִיִּשְׂרָאֵל. (דף פו ע"ב) קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כָּל מְלוֹי אֲנִין בְּקוּשְׁטָא, וְעֵבִיד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּמָה עֵבִיד מִיִּשְׂרָאֵל. בְּגִין דְכַד בְּרָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, לֹא הָוָה קָאִים וְהָוָה מִתְמוּטָט לְהִכָּא וְלְהִכָּא. אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעֲלֵמָא, מַה לֶּךְ דְאֵת מִתְמוּטָט. אָמַר לִיה, רַבּוֹנוּ שְׁל עוֹלָם לֹא יִכְלִינָא לְמִיָּקָם דְלִית בֵּי יְסוּדָא עַל מַה דְאִתְקַיָּים. אָמַר לִיה הָא אֲנָא זְמִין לְמִיָּקָם בְּךְ חַד צְדִיק דְאִיהוּ אִבְרָהָם דִּי יְרַחֵם לִי. מִיָּד קָאִים עֲלֵמָא בְּקִיּוּמִיה דְדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם אֵל תִּקְרָא בְּהַבְרָאָם אֵלָּא בְּאִבְרָהָם. בְּאִבְרָהָם מִתְקַיָּים עֲלֵמָא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא (ישעיה מה) מְגִיד מִיִּשְׂרָאֵל. דְהָא אִתִּיב לִיה עֲלֵמָא לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הַהוּא אִבְרָהָם זְמִין הוּא דִּיפְקוֹן מַנְיָה בְּגִין דִּיחֲרִיבוּ מְקַדְשָׁא וְיִזְקִידוּ אוֹרֵייתָא. (נ"א לְנִפְקָא מַנְיָה וְשִׁמְעָאֵל, אָמַר לִיה הָא יִצְחָק, אָמַר לִיה זְמִין לְמִיָּפְק מַנְיָה עֲשׂו חֲזִיבָא דִּיחֲרַב בֵּי מְקַדְשָׁא וְיִזְקִיד אוֹרֵייתָא), אָמַר לִיה זְמִין חַד בֵּר נָש לְמִיָּפְק מַנְיָה דְאִיהוּ יַעֲקֹב וְיִפְקוֹן מַנְיָה תְּרִיסַר שְׁבַטִין כְּלָהוּ זְכָאִין. מִיָּד אִתְקַיָּים עֲלֵמָא בְּגִינִיה דְדָא הוּא דְכְתִיב מְגִיד מִיִּשְׂרָאֵל.

רבי אלעזר אָמַר הָא אִתְעַרְנָא וְיַדְבֵּר וְיַגִּיד וְיִאמֵר כְּלָהוּ לְטַעַמֵיהוּ מִתְפַּרְשׁוּ. וְיַדְבֵּר אִיהוּ בְּאִתְגַּלִּיא דְרַגְנָא לְבַר, דְלֹא אִיהוּ דְרַגְנָא פְּנִימָאָה כְּאֲנִין דְרַגִּין עֲלָאִין, וְדָא אִיהוּ (ישעיה מה) הוֹבֵר צְדָק. וְיַגִּיד אִיהוּ רְמִז לְדְרַגְנָא פְּנִימָאָה עֲלָאָה דְשִׁלְטָאָה עַל דְּבִרָה, וְדָא הוּא מְגִיד מִיִּשְׂרָאֵל. מֵאֵן מִיִּשְׂרָאֵל דָּא דְרַגְנָא עֲלָאָה דִיעֲקֹב שְׂרָיָא בִּיה דְדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים צט) אֵתָּה כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל. וּבְגִין כֶּךָ מְגִיד כְּתִיב, וְלֹא כְתִיב הוֹבֵר.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק וְהָא כְּתִיב, (דברים ד) וְיַגִּיד לְכֶם אֵת בְּרִיתוֹ. אָמַר לִיה הָכִי הוּא וְדָאֵי אִיהוּ דְרַגְנָא דְשִׁלְטָאָה עַל תְּתָאָה דְאִיהוּ דוֹבֵר צְדָק. וְכִלְיָא (בָּה) אִיהוּ (נ"א לְאִשְׁתְּלָא אִיבָא) לְאִסְתְּפִלָּא (אִיבָא) דְכָא. (נ"א אִתְיָא). תָּא חֲזִי, דָּאָה עַל גַּב דְּדְבִיר אִיהוּ תְּתָאָה, לֹא תִימָא דְלֹא עֲלָאָה אִיהוּ, אֵלָּא וְדָאֵי דְבִיר מְלִיאָ אִיהוּ מְפִלָּא וְדְרַגְנָא עֲלָאָה אִיהוּ. וְסִימְנִיָּה (דברים לב) כִּי לֹא דְבַר רַק הוּא מִכֶּם.

רבי אלעזר הָוָה אֲזִיל לְבֵי חֲמוּי, וְהוּו עֲמִיה רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיקִיה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הָא חֲמִינָא דְאִתְעַרוּתָא דְלְעִילָא לֹא אִיהוּ אֵלָּא כַּד אִתְעַר לְתַתָּא, דְהָא אִתְעַרוּתָא דְלְעִילָא בְּתִיאוּבְתָא דְלְתַתָּא תְּלִיא (מְלָתָא).

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פג) אֱלֹהִים עַל דְּמִי לֶךְ אֵל תְּחַרְשׁ וְאֵל תְּשַׁקוּט אֵל. דָּא הוּא אִתְעַרוּתָא דְלְתַתָּא בְּגִין לְשִׁלְטָאָה. אָמַר דְּוָה, אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לֶךְ, לְאִתְעַרָא לְגַבִּי עֲלָאָה וְלְאִתְחַפְּרָא גַבִּי יְמִינָא. מֵאִי טַעַמָא בְּגִין (תהלים פג) כִּי הִנֵּה אִיבִיָּה יְחִמּוּזִין וְגו' (וכתיב) כִּי נִוְעַצּוּ לֵב יַחְדָּיו עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרֹתוּ, וּבְגִין כֶּךָ אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לֶךְ לְאִתְעַרָא לְגַבִּי עִילָא, דְהָא כְּדִין אִתְעַרָת יְמִינָא וְקִטִּירַת לָהּ בְּהַדְּהָא.

וכד אתקשרת בימינא כדין אתבר שניאין דכתיב (שמות טו) ימינך יי נאדרי בכח ימינך יי תרעין אויב.

ותא חזי בשעתא דאתחברו כל אנון מלכין לאגחא קרבא עליה דאברהם, אתייעטו לאעברא ליה מן עלמא, וכיון דשלטו בלוט פר אחוה דאברהם מיד אזלו, דכתיב ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילכו. מאי טעמא, בגין דדיוקניה דלוט תוה דמי לאברהם, ובגין פה וילכו, דכל ההוא קרבא בגיניה תוה.

מאי טעמא. בגין דתוה אברהם אפיק בני עלמא מפולחנא נוכראה ואעיל לון בפולחנא דקודשא בריה הוא. ותו קדשא בריה הוא אתער לון בעלמא בגין לגדלא שמא דאברהם בעלמא ולקרבא ליה לפולחניה. ורוא דמלה כיון דאברהם אתער למרדה אפתרייהו כדין אלהים אל דמי לך עד דאתקשר פלא באברהם, וכד אתקשר פלא באברהם כדין אתברו כלהו מלכין מקמיה פדקא אמרו דכתיב ימינך יי תרעין אויב וגו'.

ומלפי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין. רבי שמעון פתח ואמר (תהלים עו) ויהי בשלם ספו וגו'. תא חזי פד סליק פרענותא דקדשא בריה הוא למברי עלמא, אפיק חד שלהובא דבוצינא דקרדינותא. ונשר זיקא בזיקא חשכאת ואוקידת. ואפיק מגו (ד' ט' ט"ו) סטרי תהומא חד טיף ותבר לון פחד וברא בהו עלמא.

ההוא שלהובא סליק ואתעטר בשמאלא, ויהווא טיף סליק ואתעטר בימינא, סלקו חד בחד אחלפו דוכתי דא לסטרא דא ודא לסטרא דא, דנחית סליק ודסליק נחית. אתקטרו דא בדא, נפיק מפניניהו ריח שלים. כדין אנון תרין סטרין אתעבידו חד ואתייהב בינייהו ואתעטרו חד בחד. כדין אשתכח שלם לעילא ושלם לתתא, ודרגא אתקיים.

אתעטרת ה"א בוא"ו וא"ו בה"א, כדין סלקא ה"א ואתקשרא בקשורא שלים. כדין ומלפי צדק מלך שלם. מלך שלם ודאי מלך איהו דשליט בשלימו, אימתי איהו מלך שלם ביומא דכפורי דכל אנפין נהירין.

(דבר אחר מלפי צדק מלך שלם, אמר רבי שמעון בעא קדשא בריה הוא למיפק פהונתא משם פמה דאת אמר ברוך אברם לאל עליון, כיון דאקדים ברכתא דאברהם לברכתא דמריה, אמר ליה אברהם וכי מקדימין ברכתא דעבדא לברכתא דמריה, מיד אתייהבת פהונתא לאברהם דכתיב, (תהלים קי) נאם יי לאדני שב לימיני. וכתיב בתריה נשבע יי ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי מלפי צדק, דכתיב והוא כהן לאל עליון, ואין זרעו כהן)

דבר אחר ומלפי צדק. דא עלמא בתראה. מלך שלם, דא עלמא עלאה. דאתעטר חד בחד בלא פירודא תרין עלמין כחדא, ואפילו עלמא תתאה כלא הוא. וחד מלה איהו. הוציא לחם ויין דתרין אליו ביה. והוא כהן לאל עליון משמש עלמא לקבל עלמא. והוא כהן דא ימינא. לאל עליון עלמא עלאה. ובגין פה בעי כהנא לברכא עלמא.

תָּא חֲזִי בְּרַבָּאן (ד"א ל"ג פד) נְטִיל הַאי עֲלָמָא תַתְּאָה כַּד אַתְחַבַּר בְּכַהֲנָא רַבָּא כְּדִין וַיְבַרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר
בְּרוּךְ אַבְרָם (וגו') לְאֵל עֲלִיזָן הָכִי הוּא וְדָאִי. פְּגוּוּנָא דָא בְּעֵי פַּהֲנָא לְתַתָּא לְקַשְׁרָא קַשְׁרִין וַלְבַרְכָּא
הַאי דוּכְתָא בְּגִין דִּיתְקַשֵּׁר בְּיַמִּינָא לְאַתְקַשְׁרָא תְרִין עֲלִמִין פְּחַד. בְּרוּךְ אַבְרָם רָזָא דְמַלְחָה תְקוּנָא
דְּבְרַבָּאן אִיהוּ.

בְּרוּךְ אַבְרָם פְּמָה דְאַמְרִינָן בְּרוּךְ אַתְהָ. לְאֵל עֲלִיזָן. יי אֵלְהִינּוּ. קוּנְהָ שְׁמַיִם וְאַרְצָא. מְלַךְ הָעוֹלָם.
וְהַאי קָרָא רָזָא דְבְרַבָּאן אִיהוּ. (בְּגִין פד) וַיְבַרְכֵהוּ מִתַּתָּא לְעֵילָא. וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיזָן (אֲשֶׁר מִגּו צְרִיךְ בְּיָדָךְ).
מֵעֵילָא לְתַתָּא. וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכָּל לְאַתְדַּבְּקָא בְּאַתְרֵי דְקַשְׁרָא אַתְקַשֵּׁר לְתַתָּא.

עַד דְּהוּוּ אֲזִילִי, אֲעֲרַע בְּהוּ רַבִּי יִיסָא וְחַד יוֹדָאִי בְּהִדְיָה. וְהוּוּ אָמַר הַהוּא יוֹדָאִי (תהלים כה) לְדָוִד
אֵלֶיךָ יי נַפְשִׁי אֲשָׂא. לְדוּד. וְכִי אֲמַאי לֹא כְתִיב מִזְמוֹר לְדָוִד אִזּוּ לְדָוִד מִזְמוֹר. אֵלָא בְּגִין דְּרַגְיָה
קָאֲמַר לְדָוִד תּוֹשְׁבַתְחָתָא דְאָמַר בְּגִינְיָה אֵלֶיךָ יי נַפְשִׁי אֲשָׂא. אֵלֶיךָ יי לְעֵילָא. נַפְשִׁי, מֵאֵן נַפְשִׁי,
(אֲשָׂא) דָּא דוּד (הוּא) דְרַגְאָ קַדְמָאָה דְקָאֲמַרְן. אֲשָׂא, אֲסַלְקָ. פְּמָה דְאַתְ אָמַר, (תהלים קכא) אֲשָׂא עֵינֵי
אֵל הַהָרִים. בְּגִין דְּכָל יוֹמוֹי דְדָוִד הָוָה מִשְׁתַּדֵּל לְסַלְקָא דְרַגְיָה לְאַתְעַטְרָא לְעֵילָא וְלְאַתְקַשְׁרָא
תַּמָּן בְּקַשְׁרָא שְׁלִים פְּדָקָא יֵאוּת.

בְּגוּוּנָא דָא (תהלים קג) לְדָוִד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֵת יי בְּגִין דְּרַגְיָה קָאֲמַר, וּמַאי אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֵת יי. אֵת
לְאַתְקַשְׁרָא בְּקַשְׁרָא לְעֵילָא. וְכָל קְרַבִּי, מֵאֵן קְרַבִּי. אֵלִין שְׂאֵר חִיּוֹן בְּרָא. דְאַקְרוּן קְרַבִּים פְּמָה
דְאַתְ אָמַר, (שיר השירים ה) וַיִּמְעֵי הָמוּ עֲלָיו. דְבַר אַחַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי, בְּגִינְיָה קָאֲמַר. אֵת יי דָּא שְׁלִימוּ
דְכַלָּא, אֵת יי בְּלָלָא דְכַלָּא.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יִיסָא חֲמִינָא לָךְ דְּהָא עִם שְׁכִינְתָּא קְאָתִית וְאַתְחַפְּרַת. אָמַר לִיָּה הָכִי
הוּא וְדָאִי, וְתַלְת פְּרַסִי הוּא דְאֲזִילָנָא בְּהִדְיָה וְאָמַר לִי כְּמָה מְלִי מַעֲלִייתָא וְאַנָּא אַגְרִינָא לִיָּה
לְיוֹמָא דָּא וְלָא יִדְעָנָא דְאִיהוּ בּוֹעִינָא דְנַהִיר בְּדַחְמִינָא הַשְׁתָּא.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר לְהַהוּא יוֹדָאִי מַה שְׁמָךְ, אָמַר לִיָּה יוֹעֶזֶר. אָמַר לִיָּה יוֹעֶזֶר וְאַלְעָזָר (מלך חדא)
יְתִיבֵן בְּחַדָּא, יְתִבּוּ גַפִּי חַד טַגְרָא (ד' ט' ט' ע"ב) בְּהַהוּא חֲקַל. פְּתַח הַהוּא יוֹדָאִי וְאָמַר (ישעיה מג) אָנֹכִי
אָנֹכִי הוּא מוֹחָה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחַטָּאתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר. מַאי טַעְמָא תְרִי זְמַנִּי אָנֹכִי אָנֹכִי.

אֵלָא חַד בְּסִינֵי וְחַד בְּשַׁעֲתָא דְבְּרָא עֲלָמָא, דְכְּתִיב (שמות כ) אָנֹכִי יי אֵלְהִיךָ דָּא הוּא בְּסִינֵי. וְחַד
פַּד בְּרָא עֲלָמָא דְכְּתִיב, (ישעיה מה) אָנֹכִי עֲשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עֲלֶיהָ בְּרִאתִי. הוּא, בְּגִין לְאַחֲזָאָה דְלָא
הָוִי פִּירוּדָא בֵּין עֵילָא וְתַתָּא.

מוֹחָה פְּשָׁעֶיךָ. מַעֲבִיר פְּשָׁעֶיךָ לֹא כְתִיב, אֵלָא מוֹחָה. בְּגִין דְּלָא יְתַחֲזוּן לְעֲלָמִין. לְמַעַנִי מַאי
לְמַעַנִי, בְּגִין אַנּוּן רַחֲמִין דְּתַלְזִין בִּי דְכְּתִיב, (דברים ד) כִּי אֵל רַחוּם יי אֵלְהִיךָ וְגו'.

דְּבַר אַחַר מוֹחָה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַנִי. תָּא חֲזִי חֲזִיבִי עֲלָמָא עֲבָדִין פְּגִימוּתָא לְעֵילָא, דְכַד אַנּוּן חוּבִין
סְלָקִין רַחֲמִין וְנַהִירוּ עֲלָאָה וַיִּנְיָקוּ דְבְּרַבָּאן לֹא נַחִית לְתַתָּא, וְהַאי דְרַגְאָ לֹא נְטִיל בְּרַבָּאן דְלְעֵילָא

לְיַנְקָא לְתַתָּא. וּבְגִין כֵּן לְמַעַנֵי בְּגִין דְּלֹא יִתְמַנְעוּן בְּרַכָּאן לְיַנְקָא (ל'ה) לְכַלָּא. כְּגוֹנוֹנָא דָּא (דכרים לב) רָאוּ עִתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא. לְאַחֲזָאָה דְלָא הָוֵי פִירוּדָא בֵּין עֵילָא וְתַתָּא כְּמָה דְאַתְמָר.

תָּא חֲזִי, כְּגוֹנוֹנָא דָּא כַּד אֲשַׁתְּכַחוּ זַכָּאִין בְּעֵלְמָא אֲתַעְרוּ בְּרַכָּאן לְעֵלְמִין כְּלָחוּ. כִּיּוֹן דְאַתָּא אַבְרָהָם אֲתַעַר בְּרַכָּאן לְעֵלְמָא דְכְּתִיב וְאַבְרָהָם וְהָיָה בְּרַכָּה. מָאִי וְהָיָה בְּרַכָּה. רָמֵז דִּישַׁתְּכַחוּן כְּגִינְיָה בְּרַכָּאן לְעֵילָא וְתַתָּא דְכְּתִיב וְנִבְרַכְנוּ כֵּן וְגו' וְכְתִיב וְאַבְרָהָם מְבָרְכֵהּ.

אַתָּא יַצְחָק אֲוִדַע לְכַלָּא דְאִית דִּין וְאִית דִּינֵין לְעֵילָא לְאַתְפְּרָשָׁא מְרַשִּׁיעֵינָא, וְאִיהוּ אֲתַעַר דִּינָא בְּעֵלְמָא בְּגִין דִּיִּדְחִלוֹן לִיה לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא. אַתָּא יַעֲקֹב וְאַתְעַר רַחֲמֵי בְּעֵלְמָא וְאַשְׁלִים מְהִימְנוּתָא בְּעֵלְמָא כְּדָקָא חֲזִי.

כִּיּוֹמֵי דְאַבְרָהָם מַה כְּתִיב וּמְלִכֵי צֶדֶק מְלִךְ שָׁלֵם, דְאַתְעַטְרַת פְּרָסְיָא בְּדוּכְתִיָּה, וּכְדִין אֲשַׁתְּכַח מְלִךְ שָׁלֵם בְּלֹא פְּגִימוּ כָּלָל. הוֹצִיא לָחֶם וַיִּין דְאַפִּיק מְזוֹנִין לְעֵלְמִין כְּלָחוּ כְּדָקָא חֲזִי. הוֹצִיא לָחֶם וַיִּין דְלֹא אֲתַמְנְעוּ בְּרַכָּאן מִכְּלָחוּ עֲלֵמִין. הוֹצִיא כְּמָה דְאַתָּא אָמַר, (בראשית א) תוֹצֵא הָאָרֶץ מִדְּרָגִין דְלְעֵילָא אֲפִיק מְזוֹנִין וּבְרַכָּאן לְעֵלְמִין כְּלָחוּ.

וְהוּא כֵּהֵן לְאֵל עֲלִיּוֹן דְאַשַׁתְּכַח כְּלָא בְּשִׁלְמוֹ עֲלָאָה כְּדָקָא חֲזִי. לְאַתְחַזְּאָה כְּמָה דְחִיבֵינָא עֲבָדֵי כְּגִימוּ בְּעֵלְמָא וּמְנַעֵי בְּרַכָּאן. הֵכִי נָמִי בְּגִין זַכָּאִין אֲתֵינִין בְּרַכָּאן לְעֵלְמָא, וּבְגִינְיָהוּ אֲתַפְּרָכָאן כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא:

וַיְתֵן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכָּל מַאֲנוֹן בְּרַכָּאן דְנִפְקֵי מִכָּל. בְּגִין דְאִיהוּ אֲתַר דְכָל בְּרַכָּאן דְנִחְתֵי לְעֵלְמָא מִתְּמָן נִפְקֵי. דְבָר אַחַר וַיְתֵן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכָּל. קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִי לִיה מַעֲשָׂרָא. וּמֵאֵן אִיהוּ, דָּא דְרַגְנָא דְכָל פְּתַחֲיוּ דְמְהִימְנוּתָא וּבְרַכָּאן דְעֵלְמָא בִּיה קְיָיְמִי וְאִיהוּ מַעֲשֵׂר וְאִיהוּ חַד מַעֲשָׂרָה וְאִיהוּ עֲשָׂרָה מִמָּאָה. מִכָּאן וְלְהִלָּאָה עָאֵל אַבְרָהָם כְּקִיּוּמָא דְלְעֵילָא כְּדָקָא חֲזִי.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁפִיר קָא אָמַרְתָּ. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר מָאִי עֲבִידְתָּהּ, אָמַר לִיה קְרִינָא דְרַדְדֵי בְּאַתְרֵי, הֲשַׁתָּא אַתָּא רַבִּי יוֹסֵי דְכַפֵּר חֲנִין לְמַתָּא וּסְלִיקוּ לֹון מְנַבְּאִי וְאוֹתְבוּ לֹון לְגַבִּיָּה. וְהוּוּ יְהִיבִין לִי כֹּל בְּנֵי מַתָּא אַגְרָא כְּהֵוּא זְמָנָא דְדְרַדְדֵי הוּוּ גַבְּאִי. וְאַסְתַּכְּלָנָא בְּנַפְשָׁאֵי דְלָא אֲתַחֲזִי לִי לְאַתְחַפֵּי מִנִּיָּהוּ לְמַגְנָא, וְאַגִּירְנָא גְרָמָאֵי בְּהַדִּי (דְהֵוּא) דְהֵאֵי חַכִּים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַכָּאן דְאַבְּא אַעֲטְרִיכוּ הַכָּא.

קָמוּ. אַתּוּ קָמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן (לְבַתָּה), וְהוּוּ יְתִיב וְלַעֲי כֹּל יוֹמָא קָמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. וַיּוֹמָא חַד הָוָה עָסִיק בְּנִטְיַלַת יָדִים קָמִיָּה. אָמַר כֹּל מָאן דְלֹא נָטִיל יְדוּי כְּדָקָא יְאוּת, אַף עַל גַּב דְאַתְעַנְשַׁל לְעֵילָא אֲתַעַנְשַׁל לְתַתָּא, וּמָאִי עוֹנְשִׁיָּה לְתַתָּא, דְהָגְרִים לִיה לְגַרְמִיָּה מְסַכְּנוּתָא. כְּמָה דְעוֹנְשִׁיָּה כֵּן, הֵכִי הוּא זְכִי מָאן דְנָטִיל יְדוּי כְּדָקָא יְאוּת דְהָגְרִים לְגַרְמִיָּה בְּרַכָּאן דְלְעֵילָא דְשָׂרָאן בְּרַכָּאן עַל יְדוּי כְּדָקָא יְאוּת, וְאַתְפְּרָךְ בְּעוֹתְרָא. (דף פח ע"א). לְבַתָּר אַקְדִּים רַבִּי שְׁמַעוֹן חָמָא לִיה דְאַנְטִיל יְדוּי כְּמָא וְנָטִיל לֹון בְּשִׁיעוּרָא סְגִיָּא דְמִיּוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מְלֹא יְדִיו מִבְּרַכּוּתֵיהּ. וְכֵן הָוָה, כְּהֵוּא יוֹמָא וְלְהִלָּאָה אֲתַעַתַר וְאַשְׁפַּח סִימָא וְהוּוּ לַעֲי בְּאוֹרֵיָּתָא וְיְהִיב מְזוֹנָא לְמַסְכְּנֵי כֹּל יוֹמָא, וְהוּוּ

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוקי
ר' בנימו שמואל שליט"א

חדי עמהון ומסבר לון אנפין נהירין. קרא עליה רבי שמעון (ישעי' מ"א) ואתה תגיל בני בקדוש וגו', (חסר)

אחר הדברים האלה היה דבר יי אל אברם וגו'. רבי יהודה פתח (שיר השירים ז) אני לדודי ועלי תשוקתו. הא אוקמוה, אבל באתערותא דלתתא אשתכח אתערותא לעילא, דהא לא אתער לעילא עד דאתער לתתא. וברכאן דלעילא לא משתכחי אלא במה דאית ביה ממשא ולא איהו ריקניא.

מנלן מאשת עובדיהו דאמר לה אלישע (מלכים ב ד) הגידי לי מה יש לך בפנית. דהא ברכאן דלעילא לא שריין על פתורא ריקניא ולא באתר ריקניא. מה כתיב ותאמר אין לשפחתך כל בפנית כי אם אסוד שמן. מאי אסוד. אלא אמרה ליה שיענרא דהאי משחא לאו איהי אלא כדי משיחת אנפצא זעירא.

אמר לה נחמתני. דהא לא ידענא היאך ישרון ברכאן דלעילא בדוכתא ריקניא, אבל השתא דאית לך שמן, דא הוא אתר לאשתכחא ביה ברכאן. מנלן דכתיב, (תהלים קלג) כשמן הטוב וגו' וסיפיה מה כתיב, (תהלים קלג) פי שם צנה יי את הברכה חיים עד העולם. ובאתרא דא שראן ברכאן. (ואתמר).

ואי תימא (תהלים קלג) כטל חרמון שיורד על הררי ציון ולא כתיב שמן אלא טל. אלא איהו שמן ואיהו טל. ההוא טל איהו דאטיל קדשא בריך הוא ממשחא עלאה. דההוא שמן נפק לסטרא דימינא.

תריז אנון יין ושמן. ואזלו לתריז סטריז. יין לסטר שמאלא שמן לסטר ימינא. ומסטרא דימינא נפקי ברכאן לעלמא ומתמן אתמשח מלכותא קדישא ובגין דשמן הוה אתתמן לתתא בקדמיתא, שמן אזדמן לעילא אריקו דברכאן.

תא חזי, מאתערותא (דף פ"ג ע"ב) דהאי שמן דלעילא קאי לארקא על דוד ושלמה לאתברכא (על) בנוי. מנא לן דכתיב ויעמד השמן. כתיב הָבָא ויעמד. וכתיב התם (ישעיה יא) שורש ישי אשר עומד לנש עמים.

תא חזי, משלחן דלחם הפנים דברכאן נפקין מתמן ומזונא לעלמא, לא בעי לאשתכחא ריקניא אפלו רגעא חדא, בגין דלא יסתלקון ברכאן מתמן, אוף הכי לא מברכין על שלחן ריקניא, דהא ברכאן דלעילא לא שריין על שלחן ריקניא.

תא חזי, מה כתיב אני לדודי ועלי תשוקתו, אני לדודי בקדמיתא ולבתר ועלי תשוקתו. אני לדודי לאתקנא ליה הוכתא בקדמיתא. ולבתר ועלי תשוקתו. דבר אחר אני לדודי. דהא תנינן שכינתא לא אשתכחת עמהון דחייביא, כיון דאתי בר נש לאתדכאה ולמקרב גבי דקדשא בריך הוא כדין שכינתא שריא עליה. דהא הוא דכתיב אני לדודי בקדמיתא, ועלי תשוקתו לבתר. אתי בר נש לאתדכאה מדפאין ליה.

תָּא חַזִי, אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דְרַדְף אַבְרָהָם בְּתַר אֵלֵין מַלְכִין וְקָטִיל לֹון קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הָוָה אַבְרָהָם תּוֹקָא, אָמַר דִּילְמָא חַס וְשְׁלוֹם גְּרַעְנָא הוּוּא אַגְרָא דְהוּינָא אַחְדָּר בְּנֵי נְשָׂא לְגַבֵּי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְאַחֲדִינָא בְּהוּ לְקַרְבָּא לֹון לְגַבֵּיהּ וְהִשְׁתָּא אַתְקַטִּילוּ בְּנֵי נְשָׂא עַל יְדֵי. מִיָּד אָמַר לִיהּ קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַל תִּירָא אַבְרָם אֲנִכִי מִגֵּן לָךְ שְׂכַרְךָ תְּרַבָּה וְגו'. אַגְרָא קַבִּילַת עַלֵייהּ, דְּהָא בְּלָהּ לָא יִזְכּוֹן לְעַלְמִין.

הָיָה דְבַר יִי אֶל אַבְרָם בְּמַחְזָה לְאֹמַר, מָאִי בְּמַחְזָה, אֵלֶּה בְּהוּוּא חִיזוּ דְרַגָּא דְכָל דִּיִּקְנִין אַתְחַזִּין בֵּיהּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חַזִי, עַד לָא אַתְגַּזַּר אַבְרָהָם הָוָה חַד דְרַגָּא מְלִיל עַמִּיָּה, וּמֵאֵן אִיהוּ דָּא מַחְזָה דְכְּתִיב, (במדבר כד) מַחְזָה שְׂדֵי יַחְזָה. פִּינּוּ דְאַתְגַּזַּר הוּוּ בְּלָהּוּ דְרַגִּין שְׂרָאן עַל הַאי דְרַגָּא, וּבְדִין מְלִיל עַמִּיָּה הָוּא דְכְּתִיב, (שמות ו) וְאַרְא (דף ט"ו ע"א) אֵל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי וְעַד לָא אַתְגַּזַּר לָא הוּוּ אַנּוּן דְרַגִּין שְׂרָאן עַלֵי לְמַלְלָא.

וְאִי תִימָא דְהָא בְּקַדְמִיתָא פְּתִיב וִירָא יִי אֵל אַבְרָם וּכְתִיב וַיִּסַּע אַבְרָם הַלְלוֹךְ וַיִּנְסֹעַ הַנְּגַבָּה וּכְתִיב וַיִּבְנוּ שָׁם מִזְבֵּחַ הָא הֵבֵא אַנּוּן דְרַגִּין עַלֵיִן. וְהִשְׁתָּא אָמַרְן דְעַד לָא אַתְגַּזַּר לָא הוּוּ אַנּוּן דְרַגִּין עַלֵיִן שְׂרָאן עַל הַאי דְרַגָּא לְמַלְלָא עַמִּיָּה.

תָּא חַזִי, בְּקַדְמִיתָא יְהֵב קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חֲכָמָה לְאַבְרָהָם לְמַנְדַּע חֲכָמָה לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ וַיִּדַע רַגָּא דְמַהִימְנוּתָא, אַבְּל לְמַלְלָא עַמִּיָּה לָא הָוָה אֵלֶּה הַאי דְרַגָּא תַּתְּאָה בְּלַחֲדוּי, פִּינּוּ דְאַתְגַּזַּר, בְּלָהּוּ דְרַגִּין עַלֵיִן הוּוּ שְׂרָאן עַל הַאי דְרַגָּא תַּתְּאָה בְּנִין לְמַלְלָא עַמִּיָּה, וּבְדִין אִסְתַּלַּק אַבְרָהָם בְּכֵלָא כְּמָה דְאַתְמַר.

תָּא חַזִי, עַד לָא אַתְגַּזַּר בְּרַ נֶשׁ לָא אַתְאֲחִיד בְּשִׁמְא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, פִּינּוּ דְאַתְגַּזַּר עָאֵל בְּשִׁמִּיָּה וְאַתְאֲחִיד בֵּיהּ. וְאִי תִימָא אַבְרָהָם דְאַתְאֲחִיד בֵּיהּ עַד לָא אַתְגַּזַּר. הֵכִי הָוָה דְאַתְאֲחִיד בֵּיהּ וְלָא כְּדָקָא יְאוּת, דְּהָא מְגוּ רַחִימוּתָא עַלְעָה דְרַחִים לִיהּ קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קָרִיב לִיהּ. לְבְּתַר פְּקִיד לִיהּ דִּיתְגַּזַּר וְאַתְיִיחִיב לִיהּ בְּרִית. קַשׁוּרָא, דְבְּלָהּוּ דְרַגִּין עַלֵיִן. בְּרִית קַשׁוּרָא לְאַתְקַשְׁרָא כְּלָא כְּחַדָּא לְאַכְלָלָא דָּא בְּדָא, בְּרִית קַשׁוּרָא דְכֵלָא אַתְקַשֵּׁר בֵּיהּ. וּבְגִין כֵּן אַבְרָהָם עַד לָא אַתְגַּזַּר. מְלוּי לָא הָוָה עַמִּיָּה אֵלֶּה בְּמַחְזָה כְּמָה דְאַתְמַר.

תָּא חַזִי, בְּשַׁעְתָּא דְבְּרָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַלְמָא לָא אַתְבְּרִי אֵלֶּה עַל בְּרִית כְּמָה דְאַתְ אָמַר בְּרִ"א שִׁי"ת בְּרָא אֱלֹהִים, וְהִינְנוּ (ד"א ל"ג בְּרִית) דְעַל בְּרִית קַנִּים קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַלְמָא, וּכְתִיב, (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלִילָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. דְּהָא בְּרִית קַשׁוּרָא אִיהוּ דִּימָא וְלִילָא לָא מִתְפְּרָשָׁאן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּד בְּרָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַלְמָא עַל תְּנַאי הָוָה, דְּכַד יִיתוּן יִשְׂרָאֵל אִם יְקַבְּלוּן אוּרִייתָא יְאוּת. וְאִם לָאוּ תְּרִי אַנָּא אַחְדָּר לְכוּ לְתַהּוּ וּבְהוּ. וְעַלְמָא לָא אַתְקַנִּים עַד דְקַיְמוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְסִינֵי וּקְבִילוּ אוּרִייתָא וּבְדִין אַתְקַנִּים עַלְמָא.

וּמַהֲהוּא יוֹמָא וּלְהַלְאָה קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּרִי עֲלָמִין. וּמָאן אַנּוּן, זְווגִין דְּבְנֵי נְשָׂא. דְּהָא מַהֲהוּא
זְמַנָּא קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מְזוּוג זְווגִין וְאוּמַר בֵּת פְּלוּגֵי לְפְלוּגֵי וְאַלִין אַנּוּן עֲלָמִין דְּהוּא בְּרִי. תָּא חֲזִי,
אַנְכִי מְגֵן לְךָ. אַנְכִי דָּא הוּא דְרַגָּא קַדְמָאָה דְּאַתְאַחִיד בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא:

סְתְרֵי תוֹרָה

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו'. אֵלִין פְּתַגְמֵי אוֹרֵייתָא, דְּכַתִּיב, (דברים ה) אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּפְרַי יְיָ אֵל
כָּל קְהָלְכֶם. מַה לְּהֵלֵן פְּתַגְמֵי אוֹרֵייתָא, אוֹף הָכָא פְּתַגְמֵי אוֹרֵייתָא. בְּתַר דְּאַשְׁתַּדַּל בַּר נָשׁ בְּהָאֵי
עֲלָמָא בְּדְבָרִים הָאֵלֶּה, קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מִבְּשָׂר לִיהּ וְאַקְדִּים לָהּ לְנִשְׁמַתָּא שְׁלָם (בשורות טובות),
הָדָא הוּא דְכַתִּיב אֵל תִּירָא אַבְרָם אַנְכִי מְגֵן לְךָ. מִכָּל זַיִנִין בִּישִׁין דְּגֵיהֶנָּם.

שְׂכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד בְּגִין דְּכָל מָאן דְּאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא בְּהָאֵי עֲלָמָא זְכִי וְאַחְסִין יְרוּתָא אַחְסִנְתָּא
בְּעֲלָמָא דְאַתִּי כְּמַה דְּכַתִּיב (משלי ח) לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ. מָאֵי י"ש (דָּא י"ש מָאן תְּלַת עֶשֶׂר נְהַרֵי דְאַפְרָסְמוּנָא
דְּכָא (מְכִילֹ) דִּי־הֲבִי לִיהּ אַחְסִנְתָּא עֲלָאָה בְּעֲלָמָא דְאַתִּי (נ"א דָּא עֲלָמָא דְאַתִּי). וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אִמְלָא, בְּהָאֵי
עֲלָמָא מַעוּתָרָא וּמִכָּל טִיבוּ דְעֲלָמָא.

מָאן דְּאַזִּיל לְיַמִּינָא זְכִי לְעֲלָמָא דְאַתִּי, וּמָאן דְּאַזִּיל לְשְׂמַאלָא הָא עוּתְרָא בְּעֲלָמָא דִּין, (דְּאִית
שְׂמַאלָא קַדִּישָׁא וְאִית שְׂמַאלָא מְסַאָבָא, וְדָא הוּא דְאַמְרִינֵן מָאן דְּמַתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא יְהִי לִיהּ
אַרְךָ יָמִים בְּעֲלָמָא דְאַתִּי, וְיַהֲבִי לִיהּ עֶשֶׂר וּכְבוֹד בְּעֲלָמָא דִּין שְׁנַאָמַר (משלי ג) אַרְךָ יָמִים בִּימִינָהּ
וְגו', וּמָאן דִּי־תַרְעֵי דִּיתְהַנִּי גּוּפָא בְּעֲלָמָא דִּין וְלֹא אַתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא וּבְעוּבְדִין טְבִין, יְהִי לִיהּ
עוּתְרָא בְּעֲלָמָא דִּין מְסַטְרָא דְשְׂמַאלָא מְסַטְרָא דִּי־צַר הָרַע, וּבְעוּתְרָא דָּא עֲבִיד בִּישׁ יְרִית גֵּיהֶנָּם.
וְאִי תִימָא זְכִי לֹא אִית בְּעֲלָמָא דִּין עוּתְרָא מְסַטְרָא דְקְדוּשָׁה, אִין, דְּכָל הַמְקַיִם אֶת הַתּוֹרָה מַעוּנֵי
סוּפוּ לְקִיּוּמָהּ מַעֲשֶׂר, וְדָא הוּא עוּתְרָא טָבָא דְמְסַטְרָא דְקְדוּשָׁה).

רַבִּי אַבְא בַּד אֶתָּא מִהֶתֶם, הָוָה מְכַרִּיז מָאן בְּעִי עוּתְרָא וּמָאן בְּעִי אוֹרְכָא דְחֵי בְּעֲלָמָא דְאַתִּי
יִיתֵי וְיִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא. הוּוּ מַתְפַּנְשִׁין כּוּלֵי עֲלָמָא לְגַבִּיהּ. רַחֵק חַד הָוָה בְּשִׁיבְבוּתֵיהּ. יוֹמָא חַד
אֶתָּא לְגַבִּיהּ, אָמַר לִיהּ רַבִּי בְּעִינָא לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא כְּדִי שְׁיַהֲיָה לִי עוּתְרָא. אָמַר לִיהּ הָא וְהָאֵי.
אָמַר לִיהּ מַה שְׂמָךְ. אָמַר לִיהּ יוֹסֵי. אָמַר לוֹן לְתַלְמִידוּי דִּיקְרוּן לִיהּ רַבִּי יוֹסֵי מְאַרֵי דְעוּתְרָא
וְיַקְרָא. יְתִיב וְאַתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא.

לְיוֹמִין הָוָה קָאִים קַמִּיהּ, אָמַר לִיהּ רַבִּי אֵן הוּא עוּתְרָא. אָמַר שְׂמַע מִינָהּ דְלֹא לְנִשְׁם שְׂמִים קָא
עֲבִיד, וְעָאֵל לְאַדְרִיָּה, שְׂמַע חַד קָלָא דְהָוָה אָמַר לֹא תַעֲנִישִׁיהּ (תוב לגביה) דְהַנְבְּרָא רַבָּא לִיהוּי. תַּב
לְגַבִּיהּ, אָמַר לִיהּ תִיב בְּרִי תִיב וְאַנָּא יְהִיבְנָא לְךָ עוּתְרָא.

אַדְהֲכִי אֶתָּא גְבָרָא חַד וּמְאַנָּא דְפִזּוּ בִידֵיהּ, אַפְקִיָּה וּנְפַל נְהוּרָא בְּבִיתָא. אָמַר לִיהּ רַבִּי בְּעִינָא
לְמוֹזְבֵי בְּאוֹרֵייתָא וְאַנָּא לֹא זְכִינָא, וּבְעִינָא מָאן דִּישְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא בְּגִינֵי. דְּהָא אִית לִי עוּתְרָא
סְגִי דְקָא שְׂבַק לִי אַבְא, דְּכַד יְתִיב עַל פְּתוּרִיָּה הָוָה מְסַדֵּר עֲלֵיהּ תְּלִיסַר כְּפִי מְאַלִין. וּבְעִינָא
לְמוֹזְבֵי בְּאוֹרֵייתָא וְאַנָּא יְהִיבְנָא עוּתְרָא.

אמר ליה ליהוה רְנוּק תִּשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא וְדָא יְהִיב לָךְ עוֹתְרָא, יְהִיב לִיָּה הֵהוּא כִּסָּא דְפּוֹ. קָרָא עֲלֵיהּ רַבִּי אַבָּא (איוב כח) לֹא יַעֲרַכְנָה זָהָב וְזָכוּכִית וּתְמוֹרְתָהּ כְּלֵי פִז. יְתִיב וְלֵעָא בְּאוֹרֵייתָא וְהֵהוּא פִר נֶשׁ הָהוּא יְהִיב לִיָּה עוֹתְרָא. לְיוֹמִין עָאל חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵייתָא בְּמַעֵוִי. יוֹמָא חַד הָהוּא יְתִיב וְהָהוּא בְּכִי. אֲשַׁבְּחִיהּ רַבִּיָּה דִּתְהוּה בְּכִי, אָמַר לִיָּה עַל מָה קָא בְּכִית. אָמַר לִיָּה וּמָה מִנְחָנָא חַיִּי דְּעֲלָמָא דְּאַתִּי בְּגִין הַאי, לָא בְּעִינָא אֲלָא לְמוֹפִי לְגַבְּאִי. אָמַר הַשְׁתָּא שְׁמַע מִינָה דִּהָא לְשֵׁם שְׁמִים קָא עֲבִיד.

קָרָא לִיָּה לְהֵהוּא גְבָרָא, אָמַר לִיָּה טוֹל עוֹתְרָךְ וְהִב לִיָּה לִיתְמִי וּלְמַסְכְּנִי, וְאַנָּא יְהִיבְנָא לָךְ חוֹלְק יִתִּיר בְּאוֹרֵייתָא בְּכָל מָה דְּאַנְן לְעָאן. אַתְדַּר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי הֵהוּא כִּסָּא דְפּוֹ, וְעַד יוֹמָא לָא אַעֲדִי שְׁמִיָּה, וּמִן בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי, וְחֵינֵנוּ רַבִּי יוֹסִי בֶן פִּז, וְזָכָה לְכַפָּה אוֹרֵייתָא הוּא וּבְנָוִי (בְּגִין דְּלֵעָא בְּאוֹרֵייתָא). דְּלִית לָךְ אַגְר טַב בְּעֲלָמָא כְּמָאן דְּלֵעִי בְּאוֹרֵייתָא וּמְקִימָה:

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דָּבָר יְיָ אֵל אַבְרָם בְּמַחְזָה לְאֹמֶר וְגו', בְּכָל אֶתֶר דְּכִתִּיב בְּאוֹרֵייתָא בְּמַחְזָה דָּא שְׁמָא דְּאַתְגְּלִי לְאַבְרָהָם, וּמָאן אִיהוּ, שְׁד"י, שְׁנָאֲמַר (שמות ו) וְאַרְא אֵל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שָׂדֵי. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (במדבר כד) אֲשֶׁר מַחְזָה שְׁדֵי יִצְחָק. וְדָא אִיהוּ חִיּוּ דְּכָל חִיּוּן עֲלָאִין אֲתַחְזִיין מְגוּיָה, כְּהַאי מְרָאָה דְּכָל דִּיּוֹקְנִין אֲתַחְזִיין בֵּיהּ וּכְלָא חַד. מְרָאָה מַחְזָה חַד הוּא, דָּא תְּרַגּוּם וְדָא לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי סְגִיאִין אַנְוִין בְּאוֹרֵייתָא, וְעַל דָּא הָהוּא לִיָּה רִשׁוֹ לְאוֹנְקְלוּס לְתַרְגּוּם בְּהֵהוּא לִישְׁנָא דְּגַלִּי קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרֵייתָא. וְלִישְׁנָא דָּא סְתִים אִיהוּ מְגוּ מְלָאכִי עֲלָאָה, בְּמַחְזָה (דְּהָא) דִּתְהוּה סְתִים מְמִלְאכִי עֲלָאִי דְּלָא יְדַעִי בְּדָא כַּד מְמִלִּיל בֵּיהּ בְּאַבְרָהָם.

מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּאַבְרָהָם לָא הָהוּא מְהוּל וְהוּא עָרַל סְתִים בְּשָׂרָא. וּבְגִין כְּךָ הָהוּא סְתִים מְנִיִּיחוּ בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם. בְּגוּוֹנָא דָּא בְּלָעַם דְּכִתִּיב אֲשֶׁר מַחְזָה שְׁדֵי יִצְחָק, יִצְחָק. סְתִים הָהוּא מְלָא מְגוּ מְלָאכִי הַשְׁרַת בְּגִין דְּלָא יְהִי לֹון פְּטָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְמִלִּל בְּהֵהוּא עָרַל מְסַאבָּא דְּהָא מְלָאכִי קוּדִישִׁי לָאו (יְקוּוִי) נְזַקְקִין בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם.

אִי תִימָא דְּלָא יְדַעִי, וְהָא גְבַרְיָאֵל אוֹלִיף לְיוֹסֵף שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וְתַרְגּוּם חַד מְשַׁבְּעִים לְשׁוֹן הוּא, אֲלָא מְנַדַּע יְדַעִי אַבְּל לָא נְזַקְקִין תְּנֹן, דְּלָא חֲיִישִׁי וְלָא מְשַׁגְּיחִין עֲלֵיהּ דְּהָא מָאִים אִיהוּ קַמְיִיחוּ מְכָל שְׂאָר לְשׁוֹן.

וְאִי תִימָא הוּאִיל וּמָאִים אִיהוּ מְמִלְאכִי עֲלָאִי, אַמְאִי תְּרַגּוּם אוֹנְקְלוּס אוֹרֵייתָא בְּהַאי לְשׁוֹן, וְיוֹנְתָן בֶּן עוֹזִיאֵל הַמְּקָרָא. אֲלָא מָאִים הוּא קַמְיִיחוּ וְהִכִּי אַעֲטְרִיךְ, דְּלִית קִנְיָאָה לְמְלָאכִי עֲלָאִי בְּהַדְיִיחוּ דִּישְׂרָאֵל יִתִּיר, וְעַל דָּא תְּרַגּוּם תּוֹרָה וּמְקָרָא כְּךָ, וְלָא מָאִים אִיהוּ דְּהָא בְּכַמְּה דּוּכְתִי קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתִב בְּאוֹרֵייתָא הַכִּי.

וּבְגִין כְּךָ סְתִים אִיהוּ מְגוּ מְלָאכִי עֲלָאִי קוּדִישִׁי. וְעַל דָּא אֲתַגְּלִי בֵּיהּ בְּאַבְרָהָם בְּאוֹרַח סְתִים דְּלָא יִשְׁגָּחוּן בֵּיהּ מְלָאכִין קוּדִישִׁין וְלָא יְהִי לֹון פְּטָרָא, דְּקִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַגְּלִי עַל פִּר נֶשׁ עָרַל.

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוקי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

אימתי אתגלי ליה באתגליא דמלאכי עלאי, פד יהיב ליה ברית קיימא קדישא דכתיב וידבר
אתו אלהים לאמר, אלהים שמא דקודשא ולא פתיב במחזה. שמא באתגליא.

לאמר מאי לאמר, לאמר ולאכרזא בכל לשון דלא תהא באתפסיא, לאו בלישנא אחרא, אלא
בלישנא דכלא משתעיין בה דיקלי למימר דא לדא ולא יכלי לקטרנא ולמימר פטרא, ועל דא
וידבר אתו אלהים לאמר. אלהים ולא מחזה. בגין דהוה מעייל ליה בברית קיימא קדישא וקריב
ליה לגביה.

רבי יהודה אמר בגין פד את ה' לא אתייהב ליה עד דאתגזר, מאי טעמא דאיהי ממש ברית
אקרי. ועל דא פיון דעאל בברית פדין אתייהיבת ליה את ה"א. דכתיב אני הנה בריתי אפקד
והיית לאב המון גוים ולא יקרא עוד את שמך אברם וגו'.

אחר הדברים האלה. רבי חייא הוה אזיל למחמי לרבי אלעזר, פגע ביה רבי חנאי, אמר ליה האי
ארחא דמתקנא קמיה דמר לאן איהו אזיל, אמר ליה למחמי לרבי אלעזר, אמר ליה ואנא נמי
אזיל בהדה, אמר ליה אי תיכול למספר סברא למאי דתשמע זיל ואי לאו תוב אבתרה, אמר
ליה לא ליחוש מר להאי, דהא אנא שמענא כמה רזי דאורייתא ויכילנא למיקם בהו.

פתח רבי חנאי ואמר, מאי דכתיב, (במדבר כח) את קרבני לחמי לאישי (ד 99 ט 9 ע"ב) וגו'. את קרבני דא
קרבו בשרא דאתקרב לכפרא דמא על דמא בשרא על בשרא, בגין דכל קרבניו לאו מתקרבו
אלא על בשרא לכפרא על בשרא.

והכי שמענא אי בר נש חטא בהמה מה חטאת, דקדשא בריה הוא אמר (ויקרא א) אדם פי יקריב
מפם קרבן וגו'. אמאי, אלא קדשא בריה הוא עבד רוח בני נשא ורוח הבהמה, ואפריש דא מן
דא. ובגין פד (קהלת ג) רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה וגו' ודאי מתפרש דא מן
דא.

עד לא חטא אדם מה כתיב, (בראשית א) ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע וגו'
וכתיב לכם יהיה לאכלה ולא יתיר. פיון דחטא ויצר הרע אשתאיב בגופא דיליה, ובכל אנון
תולדין עבד פהו דינא. ולבתר אתא נח וחמא דהא גופא אתפני מאתרא דיצר הרע, אקריב
קרבו פמה דאקריב אדם, מה פתיב, (בראשית ח) וירח יי את ריח הניחח וגו'. (ופתיב) פי יצר לב
האדם רע מנעוריו. אמר קדשא בריה הוא מכאן ולהלאה הואיל וגופא אשתאיב מההוא יצר
הרע, יתענג גופא כמה דאתחזי ליה ייכול בשרא. פירק עשב נתתי לכם את כל.

פד אכיל בשרא. מההוא בשרא אתענג בשרא דיליה ואתערב דא בדא ואתרפי גופא מניה,
ומההוא ענג גופא חטא בכמה חטאין. אמר קדשא בריה הוא כפרה על גופא בשרא. בשרא
אכיל ובשרא אתרפי מניה וביה חטא. בגין פד לכפרא על גופיה בשרא. ובשרא דאכיל בשרא
עביד דמא לגופא (בגין פד דמא דאשתאר מההוא בשרא דאכיל בשרא עבד דמא לגופא) בגין פד דמא דאשתאר

מההוא בשָׂרָא לְבַר אַתְעַתְד לְכַפְּרָא עַל דְּמָא דְאַתְעַבִּיד מִהֵהוּא בְּשָׂרָא דִּילֵיהּ דְּכַתִּיב, (ויקרא יז)
כִּי תִדָּם הוּא בְּנַפְשׁ יְכַפֵּר.

כְּתִיב קִרְבָּנִי, וּכְתִיב קִרְבַּנְכֶם דְּכַתִּיב, (ויקרא א) תִּקְרִיבוּ אֶת קִרְבַּנְכֶם, מִה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי, אֵלָּא
קִרְבָּנִי, כְּגוֹן שְׁלָמִים דְּאַתְיִין עַל שְׁלוֹם. קִרְבַּנְכֶם, כְּגוֹן חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת דְּאַתְיִין עַל חֲטָא וְאַשָׁם,
כְּגוֹן כֹּד אֶת קִרְבָּנִי בְּשָׂרָא. לְחַמֵּי נַהֲמָא וְחַמְרָא. רִיחַ דָּא קְטוֹרֶת. נִיחָחֵי דָּא נַחַת רוּחַ דְּעַבִּיד
כְּהֵנָּא בְּרַעוּתָא דְשָׂמָא קַדִּישָׁא, וְלִיּוֹאֵי בְּרַעוּתָא דְשִׁיר וְשִׁבְחָה.

תְּשַׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ. בְּמוֹעֵדוֹ מָאֵי הוּי, אֵי תִימָא בְּכָל יוֹמָא בְּבִקְרָא וּבְעֶרְבָא, מָאֵי אִיהוּ
בְּמוֹעֵדוֹ (נ"א מָאֵי אֲרִיָּא דְאִיהוּ מוֹעֵדוֹ), אֵלָּא מוֹעֵדוֹ דְשִׁלְטָא בְּהֵהוּא זְמַנָּא רַעוּא. רַעוּ דְאַשְׁתַּכַּח לְעִילָא
בְּדַרְגָּא יְדִיעָא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּמוֹעֵדוֹ.

כִּד קִרְבַּן אֲתִקְרִיב. פְּלֵא נְטִלִין חוּלְקָא, וְאַתְבַּדְדוּן קְלִיפִין לְכָל סְטָרָא, וְיִיחַוּדָא אֲתִקְרִיב וְאַתְיַחַד
וּבּוֹצִינִין אֲתַנְהַרִין וְאַשְׁתַּכַּח רַעוּא וְרַעוּ בְּכָל עֲלָמִין וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתַּכַּח בְּרִזָּא דִּיחַוּדָא
חָדָא בְּדָקָא חַזִּי. אֲתָא רַבִּי חֲזִיָּא וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר לֵיהּ יָאוֹת אֲנִתְ בְּרִי מִינֵי לְמִיחָדָּ לְמַחְמֵי לֵיהּ לְסַבַּר
אֲנַפִּין דִּיזְמִין. (תו פֶּתַח וְאָמַר דְּדוּד מְלָכָא דְאִיהוּ רַבִּיעָאָה וְאִיהוּ אֶבְן מְאַסוּ הַבּוֹנִים) (נ"א אֲמַאי דְּדוּד
מְלָכָא אַחֲסִין מְלַכּוּתָא דְאִיהוּ רַבִּיעָאָה דְאִיהוּ אֶבְן מְאַסוּ הַבּוֹנִים).

אֲזַלוּ, כִּד מְטוֹן לְגַבִּיָּה, חָמָא לֹון יְתִבִּי עַל תְּרַעָא, אָמַר לֵיהּ לְשִׁמְשָׁא זִיל וְאִימָא לֹון הָאֵי בְּרַסְיָא
דְתַלַּת קְזִימִין מִהוּ כָּל אֶחָד (ס"א כְּלָא חַד). אָמְרוּ לֵיהּ זִיל וְאִימָא לֵיהּ לְמַר דְּלָאוּ לְמַגְנָא אָמַר דְּדוּד
מְלָכָא דְאִיהוּ רַבִּיעָאָה אֶבְן מְאַסוּ הַבּוֹנִים. אָמַר לֵיהּ זִיל וְאִימָא לֹון דְּאֵן גַּעְלוּ בֵּיהּ בְּדוּד דְאִיהוּ
אָמַר אֶבְן מְאַסוּ הַבּוֹנִים.

אֲתַדְרַר רַבִּי חֲזִיָּא רִישִׁיָּה לְגַבִּי רַבִּי חַנַּאי וְאָמַר לֵיהּ שְׁמַעַת בְּהָאֵי מִיּוֹדֵי. אָמַר שְׁמַעְנָא בְּהָאֵי קְרָא
דְכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) "בְּנֵי "אֲמִי "נִחְרָו בִּי שְׁמוֹנֵי וָגו'. דְּהָאֵי קְרָא שְׁלֵמָה מְלָכָא אָמְרוּ, וְעַל דְּדוּד
מְלָכָא אֲתַמַּר כִּד דְּחוּ לֵיהּ אַחוּהֵי מְנִיחָהוּ.

וְתוּ שְׁמַעְנָא מָאֵי חָמָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיחָב מְלַכּוּתָא לִיחַוּדָה מְכָל אַחוּהֵי, אֵלָּא אֲתַנּוּן
דְשִׁמְיָה חֲקִיקוֹן בֵּיהּ, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהַב יְקָרָא לְשִׁמְיָה וּבְגִין כֹּד אַחֲסִין מְלַכּוּתָא. וְתוּ שְׁמַעְנָא
יְחַוּדָה הָא אֲתַנּוּן דְשִׁמְיָה וְדָאֵי, ד' לִיתִיהּ אֲמַאי. אֵלָּא דָּא דְּדוּד מְלָכָא דְאַתְקַשְׁר בְּשִׁמְיָה מְכָל בְּנֵי
עֲלָמָא דְכַתִּיב, (הושע ג) וּבְקִשְׁוֹ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיהֶם וְאֶת דְּוִיד מְלָכָם וָגו'. הָא דְּדוּד קַשְׁר בְּשִׁמְיָה, תו
דְאִיהוּ קַשְׁר שְׁל תְּפַלִּין וְדָאֵי ד' דְּדוּד מְלָכָא (ד"א קַשְׁר שְׁל תְּפַלִּין וְדָאֵי), וּבְגִין כֹּד דְּדוּד אֲתַקַּשְׁר בְּשִׁמְיָה.

עָאֵלוּ, בֵּינּוּ דְעָאֵלוּ יְתִיבוּ קַמִּיָּה, אֲשֶׁתִּיק רַבִּי אֲלַעְזָר וְאֲנּוּן אֲשֶׁתִּיקוּ. עָאֵל רַבִּי אֲלַעְזָר לְאֲדַרְיָה
שְׁמַע חַד קָלָא דְהַוָּה אָמַר זִיל וְאִימָא לֹון מַה דְּאֲנּוּן בְּעִיָּין דְכַשְׁרִין אֲנּוּן. אֲתַדְרַר לְגַבִּיָּהוּ. אָמַר
לֹון אִית מָאֵן דְשְׁמַע מְלָה לִימָא לִי. אָמְרוּ לֵיהּ אֲנּוּן מְחַפָּאֵן לְאַנְהָרָא מְגוּ צַחוּתָא דְבוֹצִינָא עֲלָאָה
וּסְבָרָא (דף ז ע"א) נְסַבַּר.

פְּתַח וְאָמַר, (חבקוק ב) וַיִּי בְּהִיבֵל קִדְשׁוֹ חֵם מִפְּנֵי כָל הָאָרֶץ. כִּד בְּעֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי
עֲלָמָא, אֲסַתְפֵּל גּוֹ מַחְשְׁבָה רְזָא דְאוּרִייתָא וְרָשִׁים רְשׁוּמִין וְלֹא הָוּה יְכִיל לְמִיקָם, עַד דְּבִרָא
תְּשׁוּבָה דְאִיהִי הֵיכְלָא פְּנִימָאָה עֲלֵאָה וְרָזָא סְתִימָא וְתַמְן אֲתַרְשִׁימוּ וְאֲתַצְיִירוּ אֲתַוּוּן בְּגִלּוּפֵיהוּ.
פִּינּוּן דְאֲתַבְרֵי דֵּא הָוּה מְסַתְפֵּל בְּהַאי הֵיכְלָא וְרָשִׁים קַמֵּיהּ צִיּוּרִין דְּכָל עֲלָמָא דְכְּתִיב חֵם מִפְּנֵי
כָּל הָאָרֶץ רְשִׁים קַמֵּיהּ רְשׁוּמִין וְצִיּוּרִין דְּכָל עֲלָמָא. בְּעֵי לְמַבְרֵי שְׁמַיִם מַה עֵבֵד אֲסַתְפֵּל פְּאוּר
קִדְמָאָה וְאֲתַעֲטַף בֵּיהּ וּבִרָא שְׁמַיִם. דְּכְּתִיב, (תהלים קד) עֹטָה אֹרֶךְ כְּסָלְמָה וְאַחַר כֶּף נֹטָה שְׁמַיִם
פְּרִיעָה.

אֲסַתְפֵּל לְמַעֲבֵד עֲלָמָא תַּתְּמָה עֵבֵד הֵיכְלָא אוֹחְרָא וְעָאֵל בֵּיהּ וּמְנִיָּה אֲסַתְפֵּל וְרָשִׁים קַמֵּיהּ כָּל
עֲלָמִין לְתַתָּא וּבִרָא לוֹ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיִּי בְּהִיבֵל קִדְשׁוֹ חֵם מִפְּנֵי כָּל הָאָרֶץ. ה"ס מִפְּנֵי, ה"ס
רָשִׁים קַמֵּיהּ כָּל נְקוּדִין דְּכָל עֲלָמָא דְאֲנָוּן שְׁתֵּין וְחַמְשָׁ, בְּחוּשְׁבֵּן ה"ס, שְׁתֵּין אֲנָוּן וְחַמְשָׁ אֲנָוּן,
וּבְלָהוּ רָשִׁים קַמֵּיהּ כִּד בִּרָא עֲלָמָא. בְּגִין כֶּף יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אִיהוּ אֶלָּא לְאֲנָוּן
דִּידְעִין אֲרַחוּי וּמְהַכִּין בֵּיהּ בְּאוּרַח קְשׁוּט פְּדָקָא יֵאוּת.

אֲדַהְכִי דְהָוָה מְשַׁתְּעֵי בְּהַדְיָהוּ, אֲתָא נִוּרָא וְאַסְחַר לֵיהּ, וְאֲנָוּן יִתְבוּ לְבַר. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְהָוָה
אָמַר אִי קִדְיִשָׁא הֵבִיאֲנִי הַמְּלֶךְ תְּדַרְוּ בְּכָל אֲנָוּן אִידְרִין דְּסָבָא דְאֲנָפִין עוֹלִימָא קִדְיִשָׁא (נ"א
עוֹלִימָתָא קִדְיִשָׁתָא) דְאֲתַמְסְרוּ מִפְּתַחֲוֹן דְּלָהוּן בִּידְיָהּ, וּבְלָהוּ מִתְקַנְוֹן לָךְ וְלְאֲנָוּן דְּבִגְיָנָהּ. וּבְחִיָּדָה קִדְיִשָׁא
כָּל חֵילָא דְשְׁמַיָּא נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ.

כִּד חָמוּ אֲלֵין הַכִּי, אֲזַדְעִיעוּ, וְדַחִילוּ סְגִי נָפֵל עֲלֵיהוּ, אָמַרִי, לִית אֲנָוּן חֲזִינִין לְהַאי, נְפִיק מִכָּאן וְנִתְדָה
לְאוּרַחֲוֹן, (אזול) יִתְבוּ תַמְן כָּל תְּהוּא יוֹמָא וְלֹא יְכִילוּ לְמַחְמֵי לֵיהּ, וְאָמְרוּ לִית רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דְנִיתִיב הָכָא נְפִקוּ מִתַּמְן וְאוּלֵי.

עַד דְּהוּוּ אֲזַלִּי פְּתַח רַבִּי חֲזִיָּא וְאָמַר (תהלים קג) בָּרְכוּ יְיָ מִלְּאֲכָוִי גְבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ וְגו'. וְכַאֲזַן
אֲנָוּן יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין דְּעֲלָמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהוּ מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין וְעֵבֵד לוֹן
חוּלְקִיָּה וְאַחְסַנְתִּיהּ, וְעַל דָּא יְהִיב לוֹן אוּרִייתָא קִדְיִשָׁא, בְּגִין דְּכָלְהוּ הוּוּ בְּרַעוּתָא הָדָא עַל טוּרָא
דְּסִינֵי וְאַקְדִּימוּ עֲשִׂיָּה לְשְׁמִיעָה.

פִּינּוּן דְאֲקִדְיִמוּ עֲשִׂיָּה לְשְׁמִיעָה קִרָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפַמְלִיא דִּילֵיהּ אָמַר לוֹן עַד הָכָא אֲתַוּוּן
תְּוִיתוּן יְחִידָאִין קַמֵּי בְּעֲלָמָא, מִכָּאן וְלְהֵלָאָה הָא בְּנֵי בְּאַרְעָא חֲבָרִים בְּהַדְיָהוּ בְּכָלָא. לִית
לְכוּ רְשׁוּ לְקִדְשָׁא שְׁמֵי עַד דִּישְׂרָאֵל יִתְחַבְּרוּן בְּהַדְיָכוּ בְּאַרְעָא, וּבְלָהוּ תְּהוּוּן פְּחֵדָא חֲבָרִים
לְקִדְשָׁא שְׁמֵי, בְּגִין דְאֲקִדְיִמוּ עֲשִׂיָּה לְשְׁמִיעָה כְּגוּנָא דְמִלְּאֲכֵי עֲלָי עֵבֵדֵי בְּרַקִּיעָא דְכְּתִיב בָּרְכוּ
יְיָ מִלְּאֲכָוִי גְבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשְׁמוֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ. עוֹשֵׂי דְבָרוֹ בְּקִדְמִיתָא וְלְבַתֵּר לְשְׁמַע.

דְּבַר אַחַר בָּרְכוּ יְיָ מִלְּאֲכָוִי. אֲלֵין אֲנָוּן צְדִיקָא בְּאַרְעָא דְאֲנָוּן חֲשׁוּבִין קַמֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
כְּמִלְּאֲכֵי עֲלָי בְּרַקִּיעָא, בְּגִין דְאֲנָוּן גְבוּרֵי כַח דְמַתְגַּבְּרֵי עַל יְצִירֵיהוּן פְּגַפֵּר טַב דְמַתְגַּבְּרֵי עַל
שְׁנֵאֵיהּ. לְשְׁמַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ. דְּזָכָאן בְּכָל יוֹמָא לְמִשְׁמַע קָלָא מְלַעֲיָלָא בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיכוּ.

השָׂמָא מֵאן יְכִיל לְמַיְקָם בְּהַדְיָהוּ דְאַנְוֵן קְדִישִׁין עֲלִיּוֹנִין, וְפִאִין אַנְוֵן דְיִכְלִי לְמַיְקָם קַמְיָהוּ, וְפִאִין אַנְוֵן דְיִכְלִי (ד"א ל"ג לְמֵאן דְיִכְוֵל) לְאַשְׁתַּנְבָּא מִקַּמְיָהוּ, אַשְׁתַּנְבָּא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלִיָּהוּ בְּכָל יוֹמָא, הֵיךְ אַנְוֵן יְכִילָן לְמַיְעַל קַמְיָהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן הַצִּירִיךְ וּכְתִיב (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם עֹזוּ לוֹ בְּךָ וְגו', (עד פֿאַן סְתָרִי תוֹרָה):

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוִה מַה תַּתֵּן לִי. אֲדֹנָי אֱלֹהֵי דְלִ"ת נוֹ"ן יו"ה. אֱלֹהִים יו"ד ה"א וי"ו ה"א. (נ"א אֱלֹהִים יְהוָה בְּנִיקוּד אֱלֹהִים) אֶלְא רְזָא דְמַלְאָה, חַבְרָא דְתַרְוֵן עֲלָמִין פְּחָדָא עֲלָמָא תַתְּאָה וְעֲלָמָא עֲלָאָה. מַה תַּתֵּן לִי וְאַנְכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי. דְלִית לִי בֵר, וְאוֹלִיפְנָא דְכָל מֵאן דְלִית לִיה בְּרָא בְּהַאי עֲלָמָא אֲקָרִי עֲרִירִי פְּמָה דְאֵת אִמָּה, (ויקרא כ) עֲרִירִים יְהִיוּ. וְאַבְרָהָם עַל מַה אָמַר מַלְאָה דָּא דְאָמַר מַה תַּתֵּן לִי. בְּכִיבּוֹל פֿאַיִלוֹ לֹא הָאֲמִין בִּיה בְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

אֶלְא אָמַר לִיה קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַנְכִי מִגֵּן לֶךְ בְּהַאי עֲלָמָא. שְׂכָרְךָ חֲרִיבָה מְאֹד בְּעֲלָמָא דְאֵתִי. מִיָּד אֲתַעַר אַבְרָהָם בְּרְזָא דְחַכְמָתָא וְאָמַר מַה תַּתֵּן לִי, דְהָא יְדַעְנָא דְלֹא קַבִּיל אַגַּר לְמַיְעַל בִּיה בְּהַהוּא עֲלָמָא בַר נֶשׁ דְלֹא אוֹלִיד בֵּר, וְעַל דָּא אָמַר מַה תַּתֵּן לִי וְאַנְכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי, דְהָא לֹא תַתֵּן לִי דְלֹא זְכִינָא בִיה. מִפְּאֵן דְפַר נֶשׁ דְלֹא זְכִי בְּבָנִין בְּהַאי עֲלָמָא לֹא זְכִי בְּהַהוּא עֲלָמָא לְאַעֲלָא גו פְּרַגְזָדָא.

וְאַבְרָהָם הָוָה תָּמִי בְּאַצְטַגְנִינּוֹת דִּילִיה דְלֹא יוֹלִיד. מַה פְּתִיב וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ (דף ז ע"ב) חַחוּצָה וְגו'. (אָמַר לִיה קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא צֵא מֵאַצְטַגְנִינּוֹת דִּילְךָ אַבְרָם אֵינּוּ מוֹלִיד אַבְרָהָם מוֹלִיד). אָמַר לִיה קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא תִסְתַּפֵּל בְּהַאי אֶלְא בְּרְזָא דְשָׁמַי יְהִי לְךָ בֵּר. הָדָא הוּא דְכְּתִיב כֹּה יְהִי זְרַעְךָ. רְזָא דְשָׁמַי קְדִישָׁא דְמַתְמָן אֲתַקְשֵׁר לִיה בְּרָא (בְּרָא) וְלֹא מִסְטָרָא אַחְרָא.

כֹּה דְהוּא תְרַעָא לְצִלוֹתָא, כֹּה יִשְׁפַח בְּרַכְהָ, כֹּה יִשְׁפַח פֿר נֶשׁ שְׂאֵלְתִיה. כֹּה הוּא סְטָרָא דְאֵתִיָּא מִסְטָרָא דְגַבְוֵרָה, דְהָא מִסְטָרָא דְגַבְוֵרָה קָא אֲתָא יִצְחָק. וְהוּא סְטָרָא דְגַבְוֵרָה כֹּה אֲקָרִי דְמַתְמָן אֲתִיָּן אִיבִין וּפִירִי לְעֲלָמָא, וְלֹא מִסְטָרָא דְלֵתְתָא דְכַכְבִּיא וּמְזִלוֹת.

כְּדִין וְהָאֲמִין בִּי. אֲתַדְבֵּק לְעִילָא וְלֹא אֲתַדְבֵּק לְתַתָּא. וְהָאֲמִין בִּי וְלֹא כַכְבִּיא וּמְזִלִי. וְהָאֲמִין בִּי, דְאַבְטַח לִיה דִּיִסְגִי אַגְרִיה לְעֲלָמָא דְאֵתִי. וְהָאֲמִין בִּי, בְּהַהוּא דְרַגְזָא דְאֵתִיָּהִיב לִיה דְמַתְמָן יִתִי לִיה זְרַעָא לְאוֹלָדָא בְּעֲלָמָא. וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ עֲדָקָה. וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ דְאַף עַל גַּב דְּאִיהִי דִינָא פֿאַיִלוֹ הוּא רַחֲמֵי הָאִי כֹה. דְבַר אַחַר וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ עֲדָקָה, דְקָשִׁיר קָשְׂרָא עֲלָאָה בְּתַתְּאָה לְחַפְרָא לֹון פְּחָדָא.

תָּא חֲזִי, הָא אֲתַעֲרוּ אַבְרָהָם מוֹלִיד אַבְרָם אֵינּוּ מוֹלִיד, וְכִי תִימָא דְהָא אוֹלִיד יִשְׁמַעְעַל בְּעוֹד דְאִיהוּ אַבְרָם. אֶלְא הוּא בְּרָא דְאַבְטַח לִיה קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא אוֹלִיד בְּעוֹד דְאִיהוּ אַבְרָם, דְהָא בְּעוֹד דְאִיהוּ אַבְרָם אוֹלִיד לְתַתָּא, פִּינֵן דְאֲתַקְרִי אַבְרָהָם וְעַאל בְּפִרִית כְּדִין אוֹלִיד לְעִילָא, וּבְגִין כֹּךְ אַבְרָם אֵינּוּ מוֹלִיד פְּקָשׁוּרָא עֲלָאָה, אַבְרָהָם מוֹלִיד כְּמָה דְאַמְרוּן, וְאַתְקָשֵׁר לְעִילָא

בִּיצְחָק:

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוקי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

וַיְהִי אַבְרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנָיִם וְגו'. רַבִּי אַבְרָם פָּתַח (שמואל ב כב) פִּי מִי אֵל מִבְּלָעָדֵי יְיָ וְמִי צוּר וְגו'. דָּוִד מִלְכָּא אָמַר הָאֵי קָרָא (תהלים י"ח) פִּי מִי אֵל מִבְּלָעָדֵי יְיָ. מָאן הוּא שְׁלִיטָא אוּ מִמְנָא דִּיכּוּל לְמַעְבַּד מְדֵי מִבְּלָעָדֵי יְיָ, אָלָא מַה דְּאַתְפַּקֵּד מַעֲם קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּגִין דְּכִלְהוּ לָא בְרֻשׁוּתֵיהוּ קִיַּיְמִי וְלָא יְכִלִּי לְמַעְבַּד מְדֵי. וְמִי צוּר, וּמָאן אִיהוּ תַקִּיף דִּיכּוּל לְמַעְבַּד תַּקְפָּא וְגַבְוָרָה מְגַרְמִיָּה מִבְּלָעָדֵי אֱלֹהֵינוּ. אָלָא כִּלְהוּ בִידָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְלָא יְכִיל לְמַעְבַּד מְדֵי בַר בְּרֻשׁוּתֵיהּ.

דְּבַר אַחַר פִּי מִי אֵל מִבְּלָעָדֵי יְיָ. דְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פִּלְא בְרֻשׁוּתֵיהּ וְלָא כְּמָאן דְּאַתְחִזִּי בְחִזּוּ דְכַכְבִּיא וּמְזַלִּי, דְּכִלְהוּ אַחֲזִיין מְלָה, וְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחֲלַף לִיהּ לְגוּוּנָא אַחֲרָא. וְמִי צוּר זִלְתִּי אֱלֹהֵינוּ. הָא אוּקְמוּהָ דְלִית צִיִּיר פְּמָה דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְאִיהוּ צִיִּיר שְׁלִים עָבִיד וְצִיִּיר דִּיּוּקְנָא גוּ דִּיּוּקְנָא וְאַשְׁלִים לְהַהוּא דִּיּוּקְנָא בְּכָל תַּקּוּנֵיהּ, וְאַעִיל בְּהּ נַפְשׁ עֲלָאָה דְדָמִי לְתַקּוּנָא עֲלָאָה, בְּגִין כְּדָ לִית צִיִּיר פְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, מַה־הוּא זֶרְעָא דְבַר נֶשׁ כַּד אַתְעַר תִּיאֻבְתִּיָּה לְגַפִּי נּוֹקְבִיָּה וְנוֹקְבִיָּה אַתְעַרַת לְגַפִּיָּה כְּדִין מַתְחַבְּרִין תְּרוּוּיָּהוּ כְּחֻדָּא וְנַפְק מִנֵּיהוּ בַר חַד דְּכִלִּיל מַתְרִין דִּיּוּקְנִין פְּחַד. בְּגִין דְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא צִיִּיר לִיהּ בְּצִיּוּרָא דְאַתְכִּלִּיל מַתְרוּוּיָּהוּ. וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְקַדְשָׁא גְרַמִּיָּה כְּהוּא זְמַנָּא בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח הַהוּא דִּיּוּקְנָא בְּצִיּוּרָא שְׁלִים כְּדָקָא חֲזִי.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא תָּא חֲזִי, פְּמָה אַנּוּן רַבְרַבִּין עוּבְדוּי דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּהָא אוּמְנוּתָא וְצִיּוּרָא דְבַר נֶשׁ אִיהוּ כְּגוּוּנָא דְעֲלָמָא, וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְרִי עֲלָמָא מְזוּנָא וְזוּגִין כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהּ, וְהוּא צִיִּיר דִּיּוּקְנֵיהוּן עַד לָא יִיתוּן לְעֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם. וְכִי סֵפֶר הָוָה לִיהּ. אָלָא אוּקְמוּהָ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחֲמִי לִיהּ לְאָדָם תְּרַאשׁוֹן דֵּר דֵּר וְדוּרְשָׁיו וְכוּ'. הֵיאֵךְ אַחֲמִי לִיהּ, אִי תִימָא דְחָמָא בְרוּחַ קַדְשָׁא דְאַנּוּן זְמִינִין לְמִיתִי לְעֲלָמָא. כְּמָאן דְּחָמָא בְּחַכְמָתָא מַה דִּיַּיתִי לְעֲלָמָא. לָאוּ חֲכִי, אָלָא חָמָא בְּעִינָא כִּלְהוּ. וְהַהוּא דִּיּוּקְנָא דְזְמִינִין לְמִיָּקָם בִּיהּ בְּעֲלָמָא כִּלְהוּ חָמָא בְּעִינָא, מָאִי טַעְמָא בְּגִין דְּמִיּוּמָא דְאַתְבְּרִי עֲלָמָא כִּלְהוּ נַפְשָׁאן דְזְמִינִין לְמִיָּקָם בְּבִנֵי נֶשְׁאָא כִּלְהוּ קִיַּיְמִין קַמִּי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּהַהוּא דִּיּוּקְנָא מִמֶּשׁ דְזְמִינִין לְמִיָּקָם בִּיהּ (דף צא ע"א) בְּעֲלָמָא.

כְּגוּוּנָא דָּא כָּל אַנּוּן צִיּוּרָא בְּתַר דְנַפְקִין מֵהָאֵי עֲלָמָא כִּלְהוּ נַפְשָׁאן סְלָקוּן, וְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזַמִּין לוֹן דִּיּוּקְנָא אַחֲרָא לְאַתְלַבְּשָׁא בְּהוּ כְּגוּוּנָא דְהוּוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא, בְּגִין כְּדָ כִּלְהוּ קִיַּיְמִין קַמִּיָּה וְחָמָא לוֹן אָדָם תְּרַאשׁוֹן בְּעִינָא.

וְאִי תִימָא בְּתַר דְחָמָא לוֹן לָא קִיַּיְמִי בְּקִיּוּמֵיהוּ. תָּא חֲזִי כָּל מְלוּי דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּקִיּוּמָא אַנּוּן וְקִיַּיְמוּ קַמִּיָּה עַד דְנַחְתּוּ לְעֲלָמָא. כְּגוּוּנָא דָּא כְּתִיב, (דברים כט) כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנֶה פֶה וְגו' הָא אוּקְמוּהָ דְכִלְהוּ בְנֵי נֶשְׁאָא דְזְמִינִין לְמַהוּי בְּעֲלָמָא כִּלְהוּ אֲשְׁתַּכְּחוּ תַמּוּן.

הָכָא אֵית לְאַסְתְּפְּלָא דְהָא כְּתִיב אֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה וְגו' וּמִשְׁמַע הִנְהוּ (פְּלָהוּ) דִּיפְקוֹן מֵאַנּוֹן
דְּקִימוּ תַפְּוֹן, בְּגִין דְּכְתִיב עִמְנוּ הַיּוֹם וְלֹא כְתִיב עִמְנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם. אֲלֵא וְדַאי (הָכָא) פְּלָהוּ קִימוּ
תַפְּוֹן אֲלֵא דְלֹא אֶתְחַזֵּי לְעֵינָא, בְּגִין כְּדֵּי פְתִיב עִמְנוּ הַיּוֹם אַף עַל גַּב דְּלֹא אֶתְחַזֵּי.

וְאֵי תִימָא מָאי טַעמָא לָא אֶתְחַזֵּי הָכָא כְּמָה דְאֶתְחַזֵּי לְאַדָּם הָרֵאשׁוֹן דְּחָמָא לִזְוֹן עֵינָא בְּעֵינָא,
וְהָא הָכָא אֶתְחַזֵּי יְתִיר. אֲלֵא הָכָא כִּד אֶתְיַיְהִיבֵת אֲוִרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל חִיזוּ אַחְרָא וְדַרְגִין עֲלָאִין הַזֵּו
חָמָא וּמִסְתְּפְּלָאֵן עֵינָא בְּעֵינָא וְהוּוּ תֵאִיבִין לְאַסְתְּפְּלָא וְלִמְחָמִי בִיקְרָא דְמַרְיָהוֹן, וּבְגִין כְּדֵּי חָמוּ
יְקָרָא עֲלָאָה דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְלַחֲדוּדֵי וְלֹא מֵאַחְרָא.

וְעַל דָּא בְלָהוּ בְנֵי נְשָׂא דְזַמְיָנִין לְקִימָא בְּעֲלָמָא בְּלָהוּ קִימֵי קָמֵי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּאַנּוֹן דִּיּוֹקְנִין
מִמֶּשׁ דְּזַמְיָנִין לְקִימָא בֵּיהּ הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קלט) גְּלָמֵי רָאוּ עֵינֵיהּ וְעַל סִפְרָהּ וְגו'. גְּלָמֵי רָאוּ
עֵינֵיהּ. מָאי טַעמָא בְּגִין דִּיּוֹקְנָא אַחְרָא עֲלָאָה הָוֵי כְהָאֵי וּבְגִין כְּדֵּי פְתִיב, (תהלים יח) וּמִי צוּר זִוְלָתִי
אֶלְהִינוּ. מָאן צִיִּיר טַב דְּצִיִּיר (דְּכָלִּיל) פְּלֵא (דָּא בְרָא) פְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

דְּבַר אַחַר פִּי מִי אֵלֹהִי, דָּא רְזָא דְמַלְאָה דְהָא אֵל פְּלָאָה הוּא דְאֶתְפְּלִיל מִפְּלָהוּ דְרַגְיָן, וְאֵי תִימָא
דְהָא אֵל אִיהוּ דְרַגְאָ אַחְרָא בְּגִין דְכְתִיב (תהלים ז) וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם. תָּא חֲזִי, דְהָא לִית אֵל מִפְּלַעְדֵי
יְיָ דְלָאוּ אִיהוּ בְלַחֲדוּדֵי וְלֹא אֶתְפְּרֵשׁ לְעֲלָמִין. וְעַל דָּא כְתִיב, (שמואל ב כב) פִּי מִי אֵל מִפְּלַעְדֵי יְיָ וְגו',
וּמִי צוּר וְגו' דְהָא צוּר לָאו אִיהוּ בְלַחֲדוּדֵי אֲלֵא כְלָא חַד פְּדְכְתִיב, (דברים ד) וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהִשְׁבוֹתָ
אֵל לְבַבְךָ פִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים וְגו'.

תָּא חֲזִי, עַד לָא אֶתְגַּזֵּר אַבְרָהָם הָוֵה מִמְלִיל עַמִּיהּ מַגּוּ מַחְזָה בְלַחֲדוּדֵי כְּמָה דְאֶתְמַר דְכְתִיב
הָיָה דְבַר יְיָ אֵל אַבְרָם בְּמַחְזָה וְגו'. בְּמַחְזָה. בְּהַהוּא חִיזוּ דְרַגְאָ דְכָל דִּיּוֹקְנִין אֶתְחַזֵּיין בֵּיהּ, כְּמָה
דְאֶתְמַר. וְהָאֵי מַחְזָה אִיהוּ רְזָא דְבְרִית.

וְאֵי תִימָא דְבְּגִין כְּדֵּי אַקְרִי מַחְזָה בְּגִין דְאִיהוּ דְרַגְאָ חִיזוּ דְכָל דִּיּוֹקְנִין אֶתְחַזֵּיין בֵּיהּ וּבְכַדִּין אַקְרִי
מַחְזָה, הָא אֶמְרַת בְּקַדְמִיתָא דְעַד לָא אֶתְגַּזֵּר אַבְרָהָם לָא הָוֵה מִמְלִיל עַמִּיהּ בַּר הָאֵי דְרַגְאָ דְלֹא
שָׂרָאן עֲלוּי דְרַגְיָן אַחְרֵינִין, וְהִשְׁתָּא אֶמְרַת בְּמַחְזָה חִיזוּ דְכָל דְרַגְיָן עֲלָאִין (אִיהוּ). וְהָא עַד לָא אֶתְגַּזֵּר
פְתִיב הָיָה דְבַר יְיָ אֵל אַבְרָם בְּמַחְזָה. (דף צא ע"א).

אֲלֵא הָאֵי דְרַגְאָ חִיזוּ דְכָל דְרַגְיָן עֲלָאִין אִיהוּ וּבְחִיזוּ דְדַרְגִין עֲלָאִין אֶתְתַּקְּנוּ. וְאַף עַל גַּב דְּבַתְּהוּא
זְמַנָּא דְאַבְרָהָם לָא הָוֵה גְזִיר הָאֵי דְרַגְאָ בְּחִיזוּ דְדַרְגִין עֲלָאִין אִיהוּ וּבְכָל אַנּוֹן גְּוֹנִין אִיהוּ קָאִים.
וְחִיזוּ דְאַנּוֹן גְּוֹנִין קִימֵי תַחֲוֹתֵיהּ חַד מִימֵינָא גְוֹן חַנוּר. חַד מִשְׁמָאֲלָא גְוֹן סוּמְקָא. חַד דְּכָלִּיל מִכָּל
גְּוֹנִין, וְאִיהוּ חִיזוּ דְכָל גְּוֹנִין עֲלָאִין דְקִימֵי עֲלֵיהּ. וְעַל דָּא בְּהָאֵי חִיזוּ קָאִים עֲלֵיהּ דְאַבְרָהָם וּמְלִיל
עַמִּיהּ וְאַף עַל גַּב דְּלֹא אֶתְגַּזֵּר. פִּיּוֹן דְאֶתְגַּזֵּר מַה כְּתִיב וַיִּרָא יְיָ אֵל אַבְרָם.

תָּא חֲזִי, מַחְזָה שְׂדֵי (אַמֵּר) פְתִיב בְּבִלְעָם. וּבְאַבְרָהָם פְתִיב מַחְזָה סְתָם, מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֲלֵא
מַחְזָה שְׂדֵי אֵלִין דְלִתְתָּא (דְנִפְקוּ) מִגִּיהּ וְאַנּוֹן חִיזוּ דִלֵּיהּ. מַחְזָה סְתָם מַחְזָה דָּא הוּא ה' (דְכָל חִיזוּ)
דְכָל דִּיּוֹקְנִין עֲלָאִין אֶתְחַזֵּיין בֵּיהּ, וּבְגִין כְּדֵּי פְתִיב בְּאַבְרָהָם מַחְזָה סְתָם וּבְבִלְעָם מַחְזָה שְׂדֵי.

וְעַל דָּא עַד לָא אֲתַגְזֹר אֲבָרְהָם תְּוֹה לִיה הָאִי דְרַגְנָא כְּדָא מְרֹן. כִּינּוּן דְּאֲתַגְזֹר מִיַּד וַיֵּרָא אֵלָיו יי וְגו'.
אֲתַחֲזוּן כְּלָהוּ (שָׂאֵר) (ד' צא ע"ב) וְרַגְיָן עַל הָאִי דְרַגְנָא, וְהָאִי דְרַגְנָא מְלִיל עַמִּיּה כְּדָקָא חֲזִי בְּשִׁלְיָמוּ.
וְאֲבָרְהָם אֲתַקְטֵר מִדְרַגְנָא לְדְרַגְנָא וְעָאֵל בְּבְרִית קְיָימָא קְדִישָׁא כְּדָקָא חֲזִי בְּשִׁלְיָמוּ

השלמה מההשמטות (סימן מ"ח)

שְׂכִינְתָא אֲתַקְרִיאת אֹת בְּרִית מְסֻטָּא דְּצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם זֹאת אֹת הַבְּרִית בְּסִינִי (ס"א בִּינִי).
עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נֶצַ"ח הו"ה. אֹת דָּא צַדִּיק, הִיא דָּא שְׂכִינְתָא (שְׁמוֹת ל"א)
כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי אֵת הַשָּׁמַיִם מִכֶּתֶ"ר עַד עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. הִלִּית שֵׁית בְּכָל אֶתֶר אֲלָא
מְסֻטָּא דָּאֵת ו' וְלִית שְׁבִיעִי אֲלָא מְסֻטָּא דָּאֵת י' עֲטָרָה עַל רִישֵׁיה חֲכֻמָּה עֲלָאָה אֹת הִיא
חֲכֻמָּה תַּתָּאָה אֹת הִיא. וְתַקִּינוּ לְמַגְזֵר לְתַמְנִיָּא דָּאִיהוּ תַמְנֵן חֲכֻמָּה עַד יְסוּד לְקַבְלָא בְּהוֹן י'
זַעֲרָא לְסַלְקָא לָהּ עַד כְּתֵר לְמַהוּי עֲטָרָה עַל רִאשֵׁיהוֹן וְתַקִּינוּ לְשׁוּיָא עֲרָלָה כְּמִנָּא וְעַפְרָא לְקַיָּים
(יִשְׁעִיָּה ס"ה) וְנֶחֱשׂ עֶפֶר לְחֻמוֹ: (עַד כֵּאן מִהַשְּׁמֻטוֹת)

תָּא חֲזִי, כִּינּוּן דְּאֲתַגְזֹר אֲבָרְהָם, נִפְק מְעַרְלָה וְעָאֵל בְּקִימָא קְדִישָׁא וְאֲתַעֲטֵר בְּעַפְרָא קְדִישָׁא
וְעָאֵל בְּקִימָא דְּעֲלָמָא קָאִים עֲלֵיהּ, וּכְדִין אֲתַקִּינִים עֲלָמָא בְּגִינֵיהּ. בְּגִין דְּכְתִיב (יִרְמִיָּה ל"ג) אִם לֹא
בְּרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. וּכְתִיב (בְּרַאשִׁית ב') אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהַבְרָאָם. בְּה"א בְּרָאָם, בְּאֲבָרְהָם. וְכֵלָא בְּרֹאָ חֲדָא קָאִים. וּבְשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲחִמִּי
לִיה לְאָדָם כָּל אַנְוֹן דְּרִין דְּעֲלָמָא, וְחֻמָּא לֹוּן כָּל חַד וְחַד כָּל דְּרָא וְדְרָא כְּלָהוּ קְיָימִי בְּגִנְתָּא דְּעַדוֹן
כְּתִיב הוּא דְּיוֹקְנָא דְּזַמִּינִין לְקִימָא בְּהָאִי עֲלָמָא.

וְתָא חֲזִי, הָא אֲתַמֵּר כִּינּוּן דְּחֻמָּא לִיה לְדוּד דְּלָאוּ בִיה חַיִּים כְּלָל, תְּוֹה, וְאִיהוּ יְהִיב לִיה מְדִילִיה
שְׁבַעִין שָׁנִין, בְּגִין כְּדֵן לִיה לְאָדָם תְּשַׁע מֵאוֹת וְתַלְתִּין שָׁנִין. וְאַנְוֹן שְׁבַעִין אֲסַתְלָקוּ לִיה לְדוּד.
וּמְלָה דָּא רְזָא דְּחֲכֻמָּתָא אִיהוּ, דְּדוּד לִית לִיה (יִזְמִין) בְּרִי שְׁבַעִין שָׁנִין מֵאָדָם כְּדִמְאָה, וְכֵלָא רְזָא
דְּחֲכֻמָּתָא אִיהוּ. וְכָל מַה דְּלִתְתָא כְּלָא אִיהוּ בְּרֹאָ דְּלַעֲיָלָא.

וְתָא חֲזִי, בְּכָל אַנְוֹן דְּיוֹקְנִין דְּנִשְׁמָתִין דְּעֲלָמָא כְּלָהוּ זְוִגִין וְזְוִגִין קַמִּיָּה. לְבַתֵּר כְּדֵן אֲתִיִּין לְהָאִי
עֲלָמָא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזוּנֹג וְזְוִגִין.

אָמַר רַבִּי (הַיְוֵדָה) יִצְחָק קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא (מְזוּנֹג וְזְוִגִין וְאָמַר) אָמַר בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי מָאִי
קָא מִיָּירִי וְהָא כְּתִיב, (קֹהֶלֶת א') אֵין כָּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כְּתִיב,
שָׂאֲנִי לַעֲיָלָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מָאִי כְּרֹזָא הָכָא. וְהָא אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה בְּהִיא שַׁעֲתָא מְשֻׁשׁ דְּנִפְק
בְּרִי נִשׁ לְעֲלָמָא בֵּת זְוִגוֹ אֲזַדְמֵנַת לוֹ. אָמַר רַבִּי אָבָא זְכַאִין אַנְוֹן צַדִּיקִיָּא דְּנִשְׁמָתֵהוֹן מִתְעַפְרִין
כְּמִי מְלָפָא קְדִישָׁא עַד לָא יִיתוּן לְעֲלָמָא, דְּהִכִּי תְנִינוּן בְּהִיא שַׁעֲתָא דְּאִפִּיק קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא
נִשְׁמָתִין לְעֲלָמָא, כָּל אַנְוֹן רִוּחִין וְנִשְׁמָתִין כְּלָהוּ כְּלִילָן דְּכֵר וְנוֹקְבָא דְּמִתְחַבְרֵן כְּחֲדָא.

ואתמסרן בידא דההוא ממנא שליחא דאתפקד על עדוניהון דבני נשא. ולילה שמייה, ובשעתא דנחתין ואתמסרן בידוי מתפרשין, ולזמנין דא אקדים מן דא ואחית להו בבני נשא. וכד (מחא) מטא עידן דזווגא דלהון. קדשא בריה הוא דידע אנון רוחין ונשמתינ מחבר לון כדפקדמיתא ומברזא עלייהו. וכד אתחברן אתעבידו חד גופא חד נשמתא ימינא ושמאלא כדקא חזי, ובגין כך אין כל חדש תחת השמש. ואי תימא הא תנינן לית זווגא אלא לפום עובדוי וארחוי דבר נש. הכי הוא ודאי. דאי זכי ועובדוי אתפשרון, זכי לההוא דיליה לאתחברא ביה כמה דנפיק.

אמר רבי חייא מאן דאתפשרון עובדוי באן אתר יתבע (ס"א יתבא) תהוא זווגא דיליה. אמר ליה הא תנינן לעולם ימפר אדם כו' וישא בת תלמיד חכם (ד"א ל"ג ותא חזי). דתלמיד חכם פקדונא דמאריה אתפקדן בידיה. תאנא ברזא דמתניתא כל אנון דאתו בגלגולא דנשמתינ יכלין לאקדמא ברחמי זווגא דלהון. ועל האי אתערנו חבריא. אין נושאינ נשים במועד אבל מקדשין שמא יקדמנו אחר ברחמים. ושפיר קאמרו אחר דייקא, ועל כן קשין זווגין קמיה דקדשא בריה הוא. ועל פלא פנאים) ודאי כי ישרים דרכי יי כתיב.

רבי יהודה שלח ליה לרבי אלעזר אמר הא רזא דמלה ידענא, אנון דאתו בגלגולא דנשמתינ מאן אתר להו זווגא. שלח ליה כתיב, (שופטים כא) מה נעשה להם לנותרים לנשים וגו'. וכתיב לנו וחספתם לכם וגו'. פרשתא דבני בנימין אוכה ועל האי תנינן שמא יקדמנו אחר ברחמים. פי אותו אחר אין לו בת זוג, אבל משבח דא כגון פר נש דנסיב בת זוגיה ולא חוו ליה מנה בגין ומת, ייתי אחיהי ויבם אתתיה ויתיליד ליה (דף צב ע"א) מנה בר. האי בר הוא מיתא דאהדרת נשמתיה לעלמא. דא הוא אחר דאין לו בת זוג אלא אמיה, ודא הוא שמא יקדמנו אחר ברחמים דכיל לאקדמא אחרא למיסב אתתיה דדא ברחמי ובצלוחתא ואר על גב דאמינא לך דכיל לאקדמא ברחמי לא יכיל אלא אם (הוא) בעלה חייבא איהו ואיהו זכאה)

אמר רבי יהודה (השתא) האי הוא ודאי דקשין זווגין כמי קדשא בריה הוא. זכאה חולקתהון דישראל דאורייתא אוליה להו ארחוי דקדשא בריה הוא, וכל טמירין וגניזא דגניזין קמיה. ודאי כתיב, (תהלים יט) תורת יי תמימה וגו'. זכאה חולקיה מאן דישתדל באורייתא ולא יתפרש מינה, דכל מאן דיתפרש מאורייתא אפלו שעתא חדא כמה דאתפרש מחיי דעלמא דכתיב, (דברים ל) פי היא חיה וארד ימיה. וכתיב, (משלי ג) ארד ימים ושנות חיים ושלוש יוסיפו לך:

ויהי אברם בן תשעים שנה וגו'. רבי יוסי פתח (ישעיה ס) ועמדו כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ וגו'. זכאין אנון ישראל מכל שאר עמין, דקדשא בריה הוא קרא לון צדיקים. דתניא מאה ועשרים (ד"א ל"ג והמש) ותמניא אלפי מארי דגדפין דאזלין וטאסין כל עלמא ושמעין קלא ואחדין ליה לההוא קלא.

כמה דתנינן לית לך מלה בעלמא דלית לה קלא, ואזלא וטאסא ברקיעא, ואחדין לה מארי דגדפין וסלקין תהוא קלא (ד"א למאריהון) דאמרין (ב"א דמדון) ודינינן לה הן לטב הן לביש דכתיב, (קהלת י) פי עוף השמים יוליד את הקול וגו'.

אימתי דיינין ליהווא קלא. רבי חייא אמר בשעתא דבר נש שכיב ונאיב, ונשמתייה נפקת מניה, והיא אסהידת ביה בבר נש, וכדין דיינין ליהווא קלא הווא דכתיב, (מלכה ז) משכבת חיקה שומר פתחי פיה. מאי טעמא, משום דהיא אסהידת בבר נש. רבי יהודה אמר כל מה דבר נש עביד בכל יומא נשמתייה אסהידת ביה בבר נש בליליא.

תאנא אמר רבי אלעזר בתחלת שעתא קמייטא בליליא כד נשר יממא ועאל שמשא מארי דמפתחן דממנן על שמשא עאל בתריסר תרעין דפתיחין ביממא, פתר דעל בכלהו, כל אנון תרעין סתימין (נ"א פתחין), פרוזא קאים ושרי לאכרוזא, קאים מאן דקאים ואחיד לאנון מפתחן, פתר דסיים פרוזא, כל אנון נטורי עלמא מתפנשין וסלקין, לית מאן דפתח (פומא) פטרא פלא משתכין. פדין דינין דלתתא מתערין ואזלין ושאטין בעלמא, וסיהרא שארי לאנהרא.

ומארי דיקבא תקעין ומילין. תקעין תננינות פדין מתערי שירתא ומזמרין קמי מאריהון, פמה מארי תריסין קיימו בקיומיהו ואתערין דינין בעלמא, פדין בני נשא ניימין ונשמתא נפקת ואסהידת סהדותא ואתחייבת בדינא, וקדשא בריה הוא עביד חסד בבר נש ונשמתא תבת לאתרה.

בפלגות ליליא כד צפרין מתערין, סטרא דצפון אתער ברוחא, קם בקיומיה שרביטא דבסטר דרום ובטש בהווא רוחא ושכיב ואתפסם, פדין אתער קדשא בריה הוא בנימוסוי לאשתעשעא עם צדיקיא בגנתא דעדן.

בהווא שעתא זכאה חולקיה דבר נש דקאים לאשתעשע באורייתא, דהא קדשא בריה הוא וכל צדיקיא דבגנתא דעדן פלהו צייתין לקליה הווא דכתיב, (שיר השירים ח) תישבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. ולא עוד אלא דקדשא בריה הוא משיב עליה חד חוטא דחס"ד למחוי (ד"א ל"ג תדיר) נטיר בעלמא, דהא עלאין ותתאין נטרין ליה הווא דכתיב, (תהלים מב) יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמי.

אמר רבי חזקיה כל מאן דאשתדל בהאי שעתא באורייתא ודאי אית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי. אמר רבי יוסי מאי טעמא תדיר. אמר ליה הכי אוליפנא דכל פלגות ליליא כד קדשא בריה הוא אתער בגנתא דעדן כל אנון נטיען דגינתא אשתקין יתיר מהווא נחלא דאקרי (ד' ט' צב ע"ב) נחל קדומים נחל עדנים דלא פסקו מימיו לעלמין, בכיכול ההווא דקאים ואשתדל באורייתא כאילו ההווא נחלא אתרק על רישיה ואשקי ליה בגו אנון נטיען דבגנתא דעדן. (אמר רבי יוסי) ולא עוד אלא הואיל ובלהו צדיקיא דבגו גנתא דעדן צייתין ליה, חולקא שוניין ליה בהווא שקיו דנחלא. אשתכח דאית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי.

רבי אבא הווא אתי מטבריה לבי טרוניא דחמוי, ורבי יעקב בריה הווא עמיה, אערעו בכפר טרשא. פד בעו למשכב, אמר רבי אבא למריה דביתא אית חכא תרנגולא. אמר ליה מארא דביתא, אמאי. אמר ליה בגין דקאימנא בפלגות ליליא ממש.

אמר ליה לא אצטרף, דהא סימנא לי בביתא דהדין טקלא דקמי ערסאי מלינא ליה מיא ונטיה טיה טיה, בפלגות ליליא ממש אתרקו כלהו מיא ואתגלגל האי קיטפא ונהים ואשתמע קלא בכל ביתא, וכדין הוא פלגות ליליא ממש.

וחד סבא הוה לי דהוה קם בכל פלגות ליליא ואשתדל באורייתא ובגיני כה עבד האי. אמר רבי אבא בריה רחמנא דשדרני הכא. בפלגות ליליא נהים ההוא גלגלא דקיטפא, קמו רבי אבא ורבי יעקב, שמעו לההוא גברא דהוה יתיב בשפולי ביתא ותרין בני עמיה והוה אמר כתיב, (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה, מאי קא חמא דוד דאיהו אמר חצות לילה ולא בחצות לילה. אלא חצות לילה ודאי, לקדשא בריה הוא אמר הכי וכי קדשא בריה הוא הכי אקרי. אין, דהא חצות לילה ממש קדשא בריה הוא אשתכח וסיעתא דיליה וכדין היא שעתא דעייל בגנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא.

אמר רבי אבא לרבי יעקב ודאי נשתתף בשכינתא ונתחבר כחדא, קריבו ויתיבו עמיה, אמרו ליה אימא מלה דפומך דשפיר קאמרת. מנא לך האי. אמר לון מלה דא אוליפנא מסבאי. ותו הוה אמר דתלת (ג"א דתחלת) שעתה קמיינתא דליליא כל דינין דלתתא מתערין ואזלין ושאיין בעלמא.

בפלגות ליליא ממש קדשא בריה הוא אתער בגנתא דעדן ודינין דלתתא לא משתפחו. וכל נימוסין דלעילא בליליא לא אשתכחו אלא בפלגות ליליא ממש. מנלן מאברהם דכתיב ויחלק עליהם לילה. במערים (שמות יב) ויהי בחצי הלילה, ובאתרין סגיאין באורייתא הכי אשתכח. ודוד הוה ידע.

(ומה) ומנא הוה ידע. אלא הכי אמר סבא. דמלכותא דיליה ביהאי (ליליא) תליא. ועל דא קאים בההיא שעתא ואמר שירתא, ולהכי קרייה לקדשא בריה הוא חצות לילה ממש, אקום להודות לך וגו' דהא כל דינין תליין מהכא, ודינין דמלכותא מהכא משתפחין, וההיא שעתא אתקטיר בה דוד וקם ואמר שירתא. אתא רבי אבא ונשקיה, אמר ליה ודאי הכי הוא בריה רחמנא דשדרני הכא.

תא חזי, לילה דינא בכל אתר והא אוקימנא מילי, והכי הוא ודאי, והא אתער קמי דרבי שמעון. אמר ההוא ינוקא בריה דההוא גברא אי הכי אמאי כתיב חצות לילה. אמר ליה הא אתמר בפלגות ליליא מלכותא דשמאי אתערת.

אמר אנא שמענא מלה. אמר ליה רבי אבא, אימא ברי טוב דהא מלה דפומך קלא דבוצינא להוי. אמר אנא שמענא דהא לילה דינא דמלכותא איהו ובכל אתר דינא הוא, והאי דקאמר חצות, בגין דינקא בתרי גווי (חצות) בדינא וחסד, ודאי פלגותא קדמיתא דינא הוא, דהא פלגותא אחרא נהירו אנפקא בסטרא דחסד. ועל דא חצות לילה כתיב ודאי.

קָם רַבִּי אַבְא וְשׁוּנֵי יְהוּדֵי בְּרִישֵׁיהּ וּבְרַכְיָהּ, אָמַר וְדַאי חֲשִׁיבָנָא דְחַכְמָתָא לָא אֲשַׁתְּכַח בַּר בְּאַנּוּן
זְפָאֵי דְזָכוּ בָהּ. הַשְׁתָּא חֲמִינָא דְאַפִּילוּ יְנוּקֵי בְּדָרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן זָכוּ לְחַכְמָתָא עֲלָאָה. זְפָאָה אַנְתָּ
רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְוֵי לְדָרָא דְאַנְתָּ תַּסְתַּלַּק מִנִּיהּ. יְתְבוּ עַד (דף צג ע"א) צְפָרָא וְאַשְׁתְּדִלוּ פְּאוּרֵייתָא.

פְּתַח רַבִּי אַבְא וְאָמַר (ישעיה ס) וְעַמְּךָ פְּלִם צְדִיקִים וְגו'. מְלָה דָא הָא אֲוִקְמוּהָ חֲבַרְיָא מָאֵי טַעְמָא
כְּתִיב וְעַמְּךָ פְּלִם צְדִיקִים, וְכִי בְּלָהוּ יִשְׂרָאֵל צְדִיקֵי נִינְהוּ. וְהָא פְּמָה חֲתִיבִין אִית בְּהוּ בִישְׂרָאֵל
פְּמָה חֲטָאִין וּכְמָה רִשְׁיַעִין דְּעַבְרִין עַל פְּקוּדֵי אֲוִרֵייתָא.

אַלָּא הָכִי תִנָּא בְּרָזָא דְמַתְנִיתִין. זְפָאִין אַנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּעַבְדִּין קַרְבָּנָא דְרַעוּא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְּמַקְרִיבִין בְּנִייהוּ לְתַמְנִיָּא יוֹמִין לְקַרְבָּנָא, וְכַד אַתְגְּזֵרוּ עָאלוּ בְּהַאי חוּלְקָא טָבָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא דְכְּתִיב, (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם. פִּינּוּ דְעָאלוּ בְּהַאי חוּלְקָא דְצַדִּיק אַקְרוּן צְדִיקִים, וְדַאי
כְּלָם צְדִיקִים.

וְעַל כֵּן לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ. כְּדְכְּתִיב, (תהלים קיח) פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק אֲבָא בָם. וְכְּתִיב זֶה הַשַּׁעַר לִי
צְדִיקִים יָבֹאוּ בוֹ. אַנּוּן דְּאַתְגְּזֵרוּ וְאַקְרוּן צְדִיקִים. נִצְר מְטַעֵי. נִצְר מְאֵנּוּן נְטִיעִין דְּנִטְע קַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּגִנְתָּא דְעַדָן הַאי אֶרֶץ חַד מִנִּייהוּ, וְעַל כֵּן אִית לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל חוּלְקָא טָבָא בְּעֲלָמָא דְאַתִּי
וְכְּתִיב, (תהלים לו) צְדִיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ. (ישעיה ס) לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ. מַהוּ לְעוֹלָם. כְּמָה דְּאַוִקְמִנָּא
בְּמַתְנִיתָא דִּילּוּ, וְהָא אַתְמַר הַאי מְלָה בֵּין חֲבַרְיָא. (ותאַנָּא מָאֵי קָא חֲמָא קְרָא דְלָא אַקְרִי אַבְרָהָם עַד הַשְׁתָּא).
(נ"א תָא חוּזֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא קְרָא לְאַבְרָהָם אַבְרָהָם עַד הַשְׁתָּא מָאֵי טַעְמָא. אַלָּא הָכִי אֲוִקְמִנָּא דְעַד הַשְׁתָּא לָא אַתְגְּזֵרוּ וְכַד
אַתְגְּזֵרוּ אַתְחַפְּר בֵּיהּ הַאי ה"א וְשַׁרְיָא בֵּיהּ), אַלָּא הָכִי אֲוִקְמִנָּא דְעַד הַשְׁתָּא לָא אַתְגְּזֵרוּ, וְכַד אַתְגְּזֵרוּ אַתְחַפְּר
בְּהַאי ה' וְשַׁכְּנִיתָא שַׁרְיָא בֵּיהּ וּבְדִין אַקְרִי אַבְרָהָם.

וְהִינּוּ דְכְּתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ פְּהַבְרָאָם. וְתַאנָּא בְּה' פְּרָאָם. וְתַאנָּא
בְּאַבְרָהָם. מָאֵי קַאמְרִי אַלָּא דָא חֲסֵד וְדָא שְׁכִינְתָּא וְכֻלָּא נְחִית פְּחֻדָּא, וְלָא קִשְׁיָא מְלָה וְהַאי
וְהַאי הוּי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי אַבְא הַאי ה' דְּהַפְּרָאָם זְעִירָא, וְה' (דברים ל"ב ו) דְּהַלְלֵי רַבְרָבָא, מַה בֵּין הַאי
לְהַאי, אָמַר לִיהּ דָּא (שְׁכִינְתָּא) שְׁמִיטָה, וְדָא יוֹבְלָא (ואִית דְּמַתְנֵי דְכֻלָּא חַד, דְּכַד מְנַתְרָא מִצְדִּיק כְּדִין קְוִימָא
בְּאַשְׁלָמוּתָא וְה' רַבְרָבָא, דְּהָא מְנַתְרָא כְּדָקָא יְאוּת, וְלִזְמִנֵּין דְּלָא קְוִימָא בְּאַשְׁלָמוּתָא וְיִנְקָא מִסְטְרָא אַחְרָא כְּדִין ה"א זְעִירָא) וּבְגִין
כְּדִין זְמִנֵּין דְּסִיחְרָא קְוִימָא בְּאַשְׁלָמוּתָא וְזְמִנֵּין בְּפִגְמוּתָא, וּבְאַנְפְּהָא אֲשַׁתְּכַח וְאַשְׁתְּמוּדַע וְכֻלָּא
שְׁפִיר. וְהַאי אִיהוּ בְּרִירָא דְמְלָה.

אָמַר רַבִּי אַבְא זְפָאִין אַנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרַעִי בְּהוּן מְכַל שְׁאָר עַמִּין, וְיַהֲיִב לִזְן אֶת
קְוִימָא דָּא, דְּכָל מָאן דְּאִית בֵּיהּ הַאי אֶת, לָא נְחִית לְגִיְהֵנָם אִי אִיהוּ נְטִיר לִיהּ פְּדָקָא יְאוּת דְּלָא
עִיִּל לִיהּ בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא וְלָא מְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָהּ דְּמַלְכָּא, דְּכָל מָאן דְּמְשַׁקֵּר בְּהַאי, כְּמָאן דְּמְשַׁקֵּר
בְּשִׁמְיָהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכְּתִיב, (הושע ה) בִּינֵי בְּגֵרוֹ כִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ.

תו אמר רבי אבא בזמנא דבר נש אסיק בריה לאעליה להאי ברית, קרי קדשא בריה הוא לפמליא דיליה ואמר חמו מאי בריה עבדית בעלמא. ביה שעטא אזדמן (ליה) אליהו וטאם עלמא בארבע טאסין ואזדמן תמן. ועל דא תנינן דבעי בר נש לתקנא כרסייא אחרא ליקרא דיליה, ויימא דא כרסייא דאליהו, ואי לאו לא שרי תמן. והוא סליק ואסהיד קמי קדשא בריה הוא.

תא חזי, בקדמיתא כתיב, (מלכים א יט) מה לך פה אליהו וגו'. וכתוב קנא קנאתי ליי אלהי עבדות פי עזבו בריה בני ישראל וגו'. אמר ליה חיה בכל אתר דהאי רשימא קדישא ירשמון ליה בני בבשרהון אנת תזדמן תמן, ופומא דאסהיד דישראל עזבו, הוא יסהיד דישראל מקיימין האי קיימא. והא תנינן על מה אתענש אליהו קמי קדשא בריה הוא על דאמר דלטורא על בנוי.

אדהכי הנה אתי נהורא דיומא והו אמרי מלי דאורייתא. קמו למיזל. אמר ליה תהוא גברא בפה דעסקיתו בהאי ליליא אשלימו. אמרי מאי הוא. אמר להו דתחמון למחר אנפוי דמריה דקיימא, דהא דביתאי בעאת בעותא דא מנייכו. וגזר קיימא דברי דאתייליד לי, למחר ליהוי הלולא דיליה. אמר רבי אבא האי בעותא דמצוה איהו ולמחמי אפי שבנתא ניתב.

אוריכו כל תהוא יומא, (דף צג ע"ב) בתהוא ליליא כנש תהוא גברא כל אנון רחימוי, וכל תהוא ליליא אשתדלו באורייתא ולא הנה מאן דנאים, אמר להו תהוא גברא במטו מנייכו כל חד וחד לימא מלה חדתא דאורייתא:

פתח חד (רבי אבא) ואמר (שופטים ה) בפרוע פרעות בישראל בהתנדה עם ברכו יי. מאי קא חמו דבורה וברק דפתחו בהאי קרא. אלא הכי תנינן לית עלמא מתקיימא אלא על האי ברית דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה וגו' דהא שמיא וארעא על דא קיימין. בגין כך כל זמנא דישראל מקיימין האי ברית, נמוסי שמיא וארעא קיימין בקיימיהו, וכל זמנא דחס ושלום ישראל מבטלין האי ברית, שמיא וארעא לא מתקיימין, וברכאן לא משתכחין בעלמא.

תא חזי, לא שליטו שאר עמין על ישראל אלא כד בטילו מנייהו קיימא דא. ומה בטילו מנייהו. דלא אתפרעו ולא אתגליין. ועל דא כתיב ויעזבו בני ישראל את יי וגו' וימכרו אותם ביד סיסרא, ויעזבו את יי ממש. עד דאתת דבורה ואתנדבת לכל ישראל במלה דא, פדין אתפנעו שנאייהו תחותיהו.

והיינו דתנינן דאמר קדשא בריה הוא ליהושע וכי ישראל אטימין אנון ולא אתפרעו ולא אתגלייא ולא קיימין קיימא דילי, ואת בעי לאעלא להו לארעא ולאכנעא שנאייהו. (יהושע ה) שוב מול את בני ישראל שנית. ועד דאתפרעו ואתגלייא האי ברית לא עאלו לארעא ולא אתפנעו שנאייהו. אוף הכא כיון דאתנדבין ישראל בהאי את אתפנעו שנאייהו תחותיהו וברכאן אתחזרו לעלמא דא הוא דכתיב בפרוע פרעות בישראל בהתנדה עם ברכו יי.

קם אַחְרָא פְּתַח וְאָמַר, (שמות ד) וַיְהִי בַדְּבָרֶךָ בְּמַלְאֵין וַיִּפְגְּשֶׁהוּ יְיָ וַיִּבְקֶשׂ הַמִּיתוּ לְמֵאן לְמִשְׁתָּהּ. אָמַר לִיהּ קַדְשָׁא בְּרִידָךְ הוּא וְכִי אֶתְּ אֲזִיל לְאַפְקָא יַת יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים וְלֹא־כִנְעָא מְלָכָא רַב וְשְׁלִיטָא, וְאַתְּ אֲנִשְׁיִית מְנַדָּךְ קִימָא. דְּבָרְךָ לָא אֲתַגְזֹר, מְיָד וַיִּבְקֶשׂ הַמִּיתוּ.

תְּאַנָּא נַחַת גְּבַרְיָאֵל בְּשִׁלְהוּבָא דְאַשָׁא לְאַוּקְדִיָּהּ, וְאַתְרַמִּין חַד חִינְיָא מִתּוּקְדָא לְשִׁאפָא לִיהּ בְּגִינִיהּ. אֲמַאי חִינְיָא, אָמַר לִיהּ קַדְשָׁא בְּרִידָךְ הוּא אֶתְּ אֲזִיל לְקַטְלָא חִינְיָא רַבְרָבָא וְתַקִּיפָא וּבְרָךְ לָא אֲתַגְזֹר. מְיָד אֲתַרַמִּין לְחַד חִינְיָא לְקַטְלָא לִיהּ, עַד דְּחַמַת עֲפֹרָה וְגִזְרַת לְבָרָה וְאַשְׁתַּזִּיב הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְתַקַּח עֲפֹרָה עוֹר. מַהוּ עוֹר, אֶלְא אֲסוּוּתָא. וּמַאי אֲסוּוּתָא דְכְּתִיב וְתַכְרוֹת אֶת עֲרַלַת בְּנָהּ. דְּנַעֲנַעָא בְּהּ רִיחַ קַדְשָׁא.

קם אַחְרָא וְאָמַר (בראשית מה) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו גִּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ וַיֹּאמֶר וְגו'. וְכִי אֲמַאי קָרִי לְהוּ וְהָא קָרִיבִין הוּוּ גְבִיָּהּ. אֶלְא בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר לוֹן אֲנִי יוֹסֵף אַחִיכֶם. תְּוֹוְהוּ דְחַמּוּ לִיהּ בְּמַלְכוּ וְעֲלָאָהּ. אָמַר יוֹסֵף מְלָכוּ דָּא בְּגִין דָּא רוּוְחָנָא לִיהּ, גִּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ, דְאַחֲזִי לְהוּ הָאֵי קִימָא דְמִיָּלָהּ, אָמַר דָּא גְרַמַת לִי מְלָכוּ דָּא בְּגִין דְנַטְרִית לָהּ.

מְפָאן אֲוִלִיפְנָא מָאן דְנַטִיר לְהָאֵי אֶת קִימָא מְלָכוּ אֲתַנְטְרַת לִיהּ. מְנַלָּן מִבְּעֵז דְכְּתִיב, (רות א) חֵי יְיָ שְׁכַבִי עַד הַבֶּקֶר דְהָהוּ מְקַטְרַג לִיהּ יִצְרִיָּה עַד דְאֲוִמִי אֲוִמָאָה וְנַטִיר לְהָאֵי בְרִית, בְּגִין כְּדָ זָכָה דְנַפְקוּ מִגִּיָּה מְלָכִין שְׁלִיטִין עַל כָּל שְׂאֵר מְלָכִין, וּמְלָכָא מְשִׁיחָא דְאַתְקָרִי בְשֵׁמָא דְקַדְשָׁא בְּרִידָךְ הוּא:

פְּתַח אֵידָךְ וְאָמַר פְּתִיב, (תהלים כז) אִם תַּחֲנֶנֶה עָלַי מַחֲנֶה וְגו'. הָכִי תְאַנָּא בּוֹזַת אֲנִי בּוֹטַח, מַהוּ בּוֹזַת, דָּא אֶת קִימָא דְזִמְיָנָא תְדִיר גְבִי בַר נֶשׁ וְאַתְרַמִּינָא לְעִילָא, וּבְגִינִי כְּדָ אֲתַמְר בּוֹזַת כְּמָה דְכְּתִיב זֹאת אֹת הַבְּרִית. זֹאת הַבְּרִית. וְכֵלָא בְּחַד דְרַגְאָ. וְתַאנָּא זֶה וְזֹאת בְּחַד דְרַגְאָ אֲנִין וְלֹא מִתְפָּרְשִׁין. וְאִי תִימָא אִי הָכִי הָא שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא הָכִי. אֲמַאי דוּד בְּלַחֲדוּי וְלֹא אַחְרָא. אֶלְא בְּגִין דְאַחֲדָא בִיָּה וְאַתְרַמִּינָא בִיָּה וְהוּא כְּתָרָא דְמְלָכוּתָא.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְהָאֵי זֹאת לָא נָטַר לִיהּ דוּד מְלָכָא כְּדָקָא חֲזִי, מְלָכוּתָא (א"ו טז ט"ו) אֲתַעֲדִי מִגִּיָּה כָּל הַהוּא זְמָנָא. וְהָכִי אֲוִלִיפְנָא הָאֵי זֹאת אֲתַרַמִּינָא בְּמְלָכוּתָא דְלְעִילָא, וְאַתְרַמִּינָא בִירוּשָׁלַם קַרְתָּא קַדִּישָׁא. בְּהָהִיא שַׁעְתָּא דְדוּד עֲבַר עָלֵיהּ, נִפְקַ קְלָא וְאָמַר דוּד בְּמָה דְאַתְקַטְרַת תַּשְׁתַּרְי. לָךְ טַרְדִין מִירוּשָׁלַם וּמְלָכוּתָא אֲתַעֲדִי מִינָךְ. מִנָּא לָן דְכְּתִיב, (שמואל ב יב) הֲנַנִּי מְקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ. מִבֵּיתְךָ דִּיִּיקָא וְהָכִי הָוָה בְּמָה דְעֲבַר בִּיָּה אֲתַעֲנַשׁ, וּמַה דוּד מְלָכָא הָכִי שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה.

פְּתַח אֵידָךְ וְאָמַר (תהלים צד) לִדְלִי יְיָ עֲזַרְתָּה לִי כַמְעַט שְׁכַנְנָה דוּמָה נַפְשִׁי. תְּאַנָּא בְּמָה זְכָאן יִשְׂרָאֵל דְלֹא נַחַתִי לְגִיָּהֶנָם כְּשִׂאֵר עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלּוֹת וְלֹא אֲתַמְסְרִין בִּידוּי דְדוּמָה, (אֶלְא) בְּהָאֵי אֶת.

דְּהָכִי תֵּאֵנָּה בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ נָפִיק מֵעֲלָמָא כַּמָּה חֲבִילִי (מְלָאכִי חֲבֵלָה) מְהִירִין אֲתַפְקֵדן עֲלֵיהּ.
זְקַפִּין עֵינָּה וְחָמָאן הָאֵי אֵת דְּהוּא קְיַימָא דְּקוֹדְשָׁא, אֲתַפְרִישֵׁן מִנִּיהּ, וְלֹא אֲתִיְהִיב בִּידוּי דְּדוּמָה
לְנַחְתָּא לְגִיהֶנּוּם, דְּכָל מָאן דְּאֲתַמְסֵר בִּידוּי נַחִית לְגִיהֶנּוּם וְדָא, וּמַהֲאֵי אֵת דְּחֲלִין עֲלָאִין וְתַמְאִין,
וְדִינִין בִּישִׁין לָא שְׁלֵטִין בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ אֵי אִיהוּ זְכִי לְנִטְוִירִי לִיהּ לְהָאֵי אֵת, בְּגִין דְּהוּא אֲתַאֲחִיד
בְּשַׁמָּא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

כִּינּוּן דְּדוֹד מְלָכָא לֹא נָטַר אֵת קְיַימָא דָּא כְּדָקָא חֲזִי, אֲתַעֲדִי מִנִּיהּ מְלָכוּתָא וְאֲתַטְרִיד מִירוּשְׁלָם.
מִיָּד דְּחִיל דְּסִבְר דְּיִיחַתוֹן לִיהּ מִיָּד וְיִמְסֵרוֹן לִיהּ בִּידוּי דְּדוּמָה וְיָמוּת בְּהוּא עֲלָמָא, עַד דְּאֲתַבְּשֵׁר
בֵּיהּ דְּכְתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כ ב) גַּם יִי הָעֵבִיר חֲטָאתָהָ לֹא תָמוּת. בֵּיהּ שַׁעֲתָא פִּתַח וְאָמַר לוּלִי יִי עֲזֹרְתָה
לִי כַּמְעַט שְׂכָנָה דוּמָ"ה נַפְשִׁי.

פִּתַח אֵיךְ וְאָמַר מָאִי הָאֵי (דְּכְתִיב) דְּאָמַר דְּוֹד וְהִרְאֵנִי אוֹתוֹ וְאֵת נְוָהוּ. (מָאִי וְהִרְאֵנִי אוֹתוֹ וְאָמַר כְּךָ וְאֵת
נְוָהוּ), מָאן יָכִיל לְמַחְמִי לִיהּ לְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲלָא הָכִי תִנְיָן בְּהִיא שַׁעֲתָא דְּאֲתַגְזֹר עֲלֵיהּ
הָהוּא עוֹנֵשָׁא, וְדוֹד יָדַע דְּעַל דְּלֹא נָטַר הָאֵי אֵת כְּדָקָא יָאוּת אֲתַעֲנֵשׁ בְּהָאֵי, דְּכָלָא כְּחֵדָא אֲחִידָא,
וְכָלָא מְתַרְמִיז בְּהָאֵי אֵת, וְלֹא אֲקָרִי צַדִּיק מָאן דְּלֹא נָטַר לִיהּ כְּדָקָא יָאוּת, הָוָה בְּעִי בְּעוֹתִיהּ
וְאָמַר (שְׁמוּאֵל ב כ טו) וְהִרְאֵנִי אוֹתוֹ וְאֵת נְוָהוּ.

מָאִי אוֹתוֹ, (אוֹת דִּילִיהּ אוֹת הַבְּרִית דְּהָא אוֹתוֹ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵת דִּילִיהּ) דָּא אֵת קְיַימָא (דִּילִיהּ) קְדִישָׁא דְּהָא
דְּחִילָנָא דְּאֲתַאֲבִיד מִנָּאִי. מָאִי טַעְמָא בְּגִין דְּתִרִין אֵלִין מְלָכוּתָא וִירוּשְׁלָם בְּהָאֵי אֲחִידָן, וּבְגִין כְּךָ
תְּלִי בְּבַעוֹתִיהּ אוֹתוֹ וְאֵת נְוָהוּ דִּיתְהֵדֵר מְלָכוּתָא דְּהָאֵי אֵת לְאֲתַרִּיהּ. וְכָלָא חַד מְלָה.

פִּתַח אֵיךְ וְאָמַר (אִיּוֹב ט) וּמִבְּשָׂרִי אֲחִיזָה אֱלֹהִים, מָאִי וּמִבְּשָׂרִי, וּמַעֲצָמִי מִיְבַעֵי לִיהּ. אֲלָא מִבְּשָׂרִי
מִמָּשׁ. וּמָאִי הִיא. דְּכְתִיב, (יִרְמִיָּה יא) וּבִשָׂר קִדְשׁ יַעֲבֹרוּ מֵעַלְיָךְ. וּכְתִיב (בְּרַאשִׁית יז) וְהִיִּתְהָ בְּרִיתִי
בְּבִשְׂרָכֶם. דְּתִנָּיָא בְּכָל זְמָנָא דְּאֲתַרְשִׁים בַּר נָשׁ בְּהָאֵי רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְּהָאֵי אֵת, מִנִּיהּ חָמִי
לְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מִנִּיהּ מִמָּשׁ. וּנְשַׁמְתָּא קְדִישָׁא אֲתַאֲחִידַת בֵּיהּ.

וְאֵי לֹא זְכִי. דְּלֹא נָטַר הָאֵי אֵת. מַה כְּתִיב, (אִיּוֹב ד) מִנְּשַׁמַּת אֱלֹהִים יֵאבְדוּ. דְּהָא רְשִׁימוֹ דְּקוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲתַנְטִיר. וְאֵי זְכִי וְנָטַר לִיהּ, שְׂכִינְתָּא לֹא אֲתַפְרִישׁ מִנִּיהּ. אֵימַתִּי מִתְקַיְימָא בֵּיהּ
כְּדֵ אֲתַנְסִיב וְהָאֵי אֵת עֵייל בְּאֲתַרִּיהּ, (מְצֻנָן דְּתַנְיָא מָאִי טַעְמָא וְאִי ה"א אֲזִלִין כְּחֵדָא, אֲלָא חַד דְּכַר וְחַד נִקְבָּא)
אֲשַׁתְּמַפּוּ כְּחֵדָא וְאֲקָרִי חַד שְׁמָא, כְּדִין חֲסֵד עֲלָאָה שְׂרִיָּא עֲלֵיהּ. בְּאֵן אֲתַר שְׂרִיָּא בְּסִטְרָא
דְּכְבוֹרָא. וּמָאן חֲסֵד חֲסֵד א"ל דְּהָאֵי וְנִפְק מְחֻכְמָה עֲלָאָה וְאֲתַעֲטַר בְּכְבוֹרָא וּבְגִין כְּךָ אֲתַבְּסַמַּת
נִקְבָּא. (נ"א דְּתַנְן רָזָא דְּוִי"ו ה"א אֲזִלִין כְּחֵדָא כְּגוֹנָא דְּכַר וְנִקְבָּא אֲשַׁתְּמַפּוּ כְּחֵדָא וְאֵנּוּן חַד, כְּדִין חֲסֵד עֲלָאָה שְׂרִיָּא עֲלֵיהּ
וְאֲתַעֲטַר בְּכְבוֹרָא וְאֲתַבְּסַמַּת נִקְבָּא).

תוֹ תִנְיָן אֱלֹהִים הָכִי הוּא א"ל נְהִירוֹ דְּחֻכְמָתָא. ו' דְּכַר ה' נִקְבָּא. אֲשַׁתְּמַפּוּ כְּחֵדָא אֱלֹהִים אֲקָרִי.
וּנְשַׁמְתָּא קְדִישָׁא מַהֲאֵי אֲתַר אֲתַאֲחִידַת, וְכָלָא תְּלִיָּא בְּהָאֵי אֵת. וְעַל דָּא כְּתִיב וּמִבְּשָׂרִי אֲחִיזָה
אֱלֹהִים. דָּא שְׁלִימוּתָא דְּכָלָא, מִבְּשָׂרִי מִמָּשׁ, מַהֲאֵי אֵת מִמָּשׁ, וְעַל דָּא זְכָאִין אֵנּוּן יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין

דְּאֶחֱדָן בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכַאֲזִי אֲנֹן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי, עֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (דברים ד)
וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינִי וּבֵינָם, וּבְגִין כֹּה־חַיִּים פְּלֻכֶם הַיּוֹם.

אָמַר רַבִּי אַבְא וּמַה בְּכַל כּוֹד אֲתוֹן חֲפִימִין וְאַתוֹן יְתַבִּין הַכָּא, אָמְרוּ לִיהּ אִי צַפְנִיָּהּ יִתְעַקְרוּ
מֵאַתְרֵיהּ (ב"ב טז ע"ב) לֹא יִדְעִין לָאן טָאסֵן הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי כז) כַּצִּפּוֹר נוֹדְדֶת מִן קִנְיָהּ כִּן
אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ.

וְאַתְרָא דָּא זְכִי לָן לְאוֹרֵייתָא, וְהָאִי אוֹרְחָא דִּילָן. בְּכַל לִילֵיא פְּלַגוּתָא אֲנִן נְיִימִין, וּפְלַגוּתָא אֲנִן
עָסְקִין בְּאוֹרֵייתָא. וְכַד אֲנִן קְיִימִין בְּצַפְרָא רִיחֵי חֲקֵלָא וְנַהֲרֵי מְיָא נְהַרִין לָן אוֹרֵייתָא וְאַתְיִישְׁבַת
בְּלָבָן וְאַתְרָא דָּא הָא דִּינִינְהָ לְעֵילָא זְמַנָּא חֲדָא. וּכְמַה סְרָכִי תְרִיסִין אֶסְתַּלְקוּ בַּהּ הוּא דִּינָא עַל
עוֹנְשָׁא דְאוֹרֵייתָא, וּבְדִין אֲשֶׁתִּדְלוּתָא דִּילָן יִמְכָּא וְלִילֵיא בְּאוֹרֵייתָא הוּא, וְאַתְרָא דָּא קָא מְסִיעָא
לָן, וּמֵאֵן דְּאַתְפָּרֵשׁ מְכָאן, כְּמֵאֵן דְּאַתְפָּרֵשׁ מַחֲיֵי עֲלְמָא.

זְקִיף יְדוּי רַבִּי אַבְא וּבְרִיךְ לֹון. יְתַבּוּ עַד דְּנַהֲרֵי יִמְכָּא. בְּתַר דְּנַהֲרֵי יִמְכָּא אָמְרוּ לְאֲנֹן דְּרִדְקֵי
דְּקַמְיָהוּ פּוֹקוּ וְחַמוּ אִי נְהַר יִמְכָּא, וְכַל חַד לִימָא מְלַח חֲדַתָּא דְאוֹרֵייתָא לְהָאִי גְבַרָא רַבָּא. נְפָקוּ
וְחַמוּ דְנַהֲרֵי יִמְכָּא. אָמַר חַד מְנִינְהוּ זְמִין הָאִי יוֹמָא אֲשָׁא מְלַעֲלָא. אָמַר אַחְרָא וּבַהּ בֵּיתָא. אָמַר
אַחְרָא חַד סְבָא הַכָּא דְזְמִין הָאִי יוֹמָא לְאַתְקֵדָא בְּנוֹרָא דָּא, אָמַר רַבִּי אַבְא רַחֲמֵנָא לִישׁוּבָן.

תְּוֹהָ וְלֹא יִכִּיל לְמַלְלָא, אָמַר קוּטְרָא דְהוֹרְמָנָא בְּאַרְעָא אֶתְפַּסְתָּ. וְכֹה־הוּא, דְּהוּא יוֹמָא חָמוּ
חֲבַרְיָא אֶפְיֵי שְׂכִינְתָא וְאַסְתַּחֲרוּ בְּאַשָׁא. וְרַבִּי אַבְא אֶתְלַהִיטוּ אֲנַפּוּי כְּנוֹרָא מִחֲדוּתָא דְאוֹרֵייתָא.
תְּאֲנָא פֶּל הַהוּא יוֹמָא לֹא נְפָקוּ כְּלַהוּ מִבֵּיתָא וּבֵיתָא אֶתְקַטְרַר בְּקִיטְרָא, וְהוּוּ חֲדַתָּאן מְלֵי בְּגוּוּיָהוּ,
כְּפֻלּוּ קְפֻלוּ הַהוּא יוֹמָא אוֹרֵייתָא מְטוֹרָא דְסִינֵי. בְּתַר דְּאַסְתַּלְקוּ לֹא הוּוּ יְדַעֵי אִי הוּא יִמְכָּא וְאִי
לִילֵיא. אָמַר רַבִּי אַבְא בְּעוֹד דְּאֲנִן קְיִימִין לִימָא כָּל חַד מִינֵן מְלַח חֲדַתָּא דְחֲכַמְתָּא לְאַקְשָׁרָא טִיבּוּ
לְמַאֲרִיָּה דְבֵיתָא מְרִיָּה דְהַלּוּלָא:

פְּתַח חַד וְאָמַר (תהלים סה) אֲשֶׁר־יִתְבַּחֵר וְיִתְקַרֵּב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ וְגו'. בְּקַדְמֵיתָא חֲצֵרֶיךָ לְבִתְרָא בֵּיתָךְ
וּלְבִתְרָא הַיְכָלָךְ. דָּא פְּנִימָאָה מִן דָּא, וְדָא לְעֵילָא (נ"א ל"ג) מִן דָּא. יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ בְּקַדְמֵיתָא, כְּמַה
דָּאֵת אָמַר (ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ.

נְשַׁבְעָה בְּטוֹב בֵּיתָךְ לְבִתְרָא פְּמַה דָּאֵת אָמַר, (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית. הַחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית לֹא
כְּתִיב, דָּאִי כְּתִיב הַכִּי, הוּוּ מְשֻׁמַּע דְּחֻכְמָה בֵּית אֲקָרִי, אֲלֵא כְּתִיב בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית, הִינֵנו
דְּכְתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מַעַדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וְגו'.

קְדוֹשׁ הַיְכָלָךְ לְבִתְרָא דָּא הוּא שְׁלִימוּ דְכֻלָּא, דְּהַכִּי תִנְיִנֵן מַהוּ הַיְכָל. פְּלֹמֵר ה"י כ"ל, הָאִי וְהָאִי.
וְכֻלָּא אֲשֶׁתְּלִים פְּחֲדָא. רִישָׁא דְקָרָא מַה מוֹכַח דְּכְתִיב אֲשֶׁר־יִתְבַּחֵר וְיִתְקַרֵּב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ. הָאִי
מֵאֵן דְּאַקְרִיב בְּרִיָּה קְרַבְנָא קָמִי קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רַעוּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּהוּא קְרַבְנָא
וְאַתְרַעֵי בֵּיהּ וְקָרִיב לִיהּ וְשׁוּי מְדוּרֵיהּ בְּתַרִּין אֲדָרִין וְאַחִיד לְהָאִי וְלְהָאִי דְאֲנֹן תְּרִין אֶתְקַשְׁרוּ
פְּחֲדָא. דְּכְתִיב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ. חֲצֵרֶיךָ וְדָאִי תְרִי.

בְּגִינִי כִּדְ חֲסִידֵי קַדְמָאֵי סְבָאן דִּהְבָּא כִּד מְקַרְבִּין בְּנִייהוּ לְקַרְבְּנָא דָּא. פְּתַחֵי וְאִמְרֵי אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁפֹן חֲצֵרֵיהּ. אַנּוּן דְקִימֵי עֲלִייהוּ אִמְרֵי נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתָהּ קְדוּשׁ הַיְכָלָהּ. לְבַתֵּר מְבַרְךָ אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבְרָהָם אֲבִינוּ. וְאַנּוּן דְקִימֵי עֲלִייהוּ אִמְרֵי כְּשֵׁם שֶׁהַכְּנָסְתוֹ לְבְרִית וְכוּ'. וְתִנְיָן בְּקַדְמֵיתָא לְבַעֵי בַר נֶשׁ רַחֲמִין עֲלֵיהּ וּלְבַתֵּר עַל אַחְרָא דְכַתִּיב, (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ בְּקַדְמֵיתָא וּלְבַתֵּר וּבְעַד כָּל קָהַל יִשְׂרָאֵל. וְאַנּוּן אֹרְחָא דָּא נְקַטִּינָן וְהָכִי שְׁפִיר וְחַזִּי לְקַמְאָן.

אָמַר רַבִּי אַבָּא וְדָאֵי כִּד הוּא וְיָאוּת מְלָה, וּמֵאן דִּלָּא אָמַר הָכִי אִפִּיק גְּרַמְיָה מִעֲשָׂרָה חֲפּוֹת דְזַמִּין קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַעְבַּד לְצַדִּיקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וּכְלָהוּ מִתְקַשְׁרֵן בְּהָאֵי. וּבְגִינֵי כִּד עֲשָׂרָה מִיָּלֵי דְמַהִימְנוּתָא אֵית בְּהָאֵי קָרָא אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב וְגו'. וְכָל מְלָה וּמְלָה חַד חִפְּה אֲתַעְבִּיד מְנַה. זְכָאָה חוּלְקִיכוֹן בְּעֵלְמָא דָּא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, דִּהָא אֹרְיִיתָא מִתְקַשְׁרָא בְּלַבִּיכוֹ כְּאַלּוֹ קִימֵיתוּ (דף צה ע"א) בְּגוֹפִיכוֹ בְּטוֹרָא דְסִינֵי בְּשַׁעְתָּא דְאַתְיְהִיבַת אֹרְיִיתָא לְיִשְׂרָאֵל:

פְּתַח אֵידָךְ וְאִמְר (שמות כ) מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְזִבְחֹתַי עָלָיו אֶת עֲלֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלַמֶיךָ וְגו'. תֵּאנָא כָּל מָאן דְקָרִיב בְּרִיָּה לְקַרְבְּנָא דָּא, כְּאַלּוֹ אֲקָרִיב כָּל קַרְבָּנֵין דְעֵלְמָא לְקַמְיָה דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּכְאַלּוֹ בְּנֵי מַדְבְּחָא שְׁלִימְתָא קַמְיָה. בְּגִינֵי כִּד בְּעֵי לְסַדְרָא מַדְבְּחָא בְּמֵאנָא חַד מְלִיָּא אֲרַעָא לְמַגְזֵר עֲלֵיהּ הָאֵי קִימָא קַדִּישָׁא, וְאַתְחַשִּׁיב קַמִּי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּאַלּוֹ אֲדַבַּח עֲלֵיהּ עֲלוּן וְקַרְבָּנֵין עֵאנָא וְתוֹרֵי.

וְנִיחָא לִיָּה יְתִיר מְכַלְהוּ דְכַתִּיב וְזִבְחֹתַי עָלָיו אֶת עֲלֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלַמֶיךָ וְגו'. בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי. מַהוּ אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי (את) דָּא מִיָּלָה דְכַתִּיב בְּהַ (תהלים כה) סוּד יִי לִירְאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם. הָאֵי מִזְבַּח אֲדָמָה וְדָאֵי כְּמָא דְאַמִּינָא. בְּתַרִּיהּ מַה כְּתִיב וְאִם מִזְבַּח אֲבָנִים תַעֲשֶׂה לִּי. רִמּוֹ לְגִזְרָא כִּד אֲתַגְיִיר דִּיאִהוּ מַעַם קִשִּׁי קַדָּל וְקִשִּׁי לְבָא, הָאֵי אֲקָרִי מִזְבַּח אֲבָנִים.

לֹא תִבְנֶה אֶתְהוֹן גְּזִית. מַה הוּא, דְבְּעֵי לְאַעְלָא לִיָּה בְּפוּלְחָנָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא (בְּגִין) וְלֹא יִגְזֵר יְתִיה עַד דִּינִשְׁי פּוּלְחָנָא אַחְרָא דְעַבְד עַד הָכָא וְיַעֲדֵי מְנַיָּה תְּהוּא קִשִּׁי דְלְבָא. וְאִי אֲתַגְזֵר וְלֹא אַעֲדֵי מְנַיָּה תְּהוּא קִשִּׁי דְלְבָא לְמִיעַל בְּפוּלְחָנָא קַדִּישָׁא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הָרִי הוּא כְּהָאֵי פְּסִילָא דְאַבְנָא דְגִזְרֵי לִיָּה מְהָאֵי גִיסָא וּמְהָאֵי גִיסָא וְאַשְׁתָּאֵר אֲבָנָא כְּדַבְּקַדְמֵיתָא. בְּגִין כִּד לֹא תִבְנֶה אֶתְהוֹן גְּזִית. דָּאֵי אֲשְׁתָּאֵר בְּקִשְׁיוֹתֵיהּ, כִּי חֲרַבְךָ הִנְפַת עֲלֵיהּ וְתַחֲלִלֶיהָ, כְּלוּמַר תְּהוּא גְּזִירוֹ דְאַתְגְזֵר לֹא מְהֵנָּא לִיָּה.

בְּגִינֵי כִּד זְכָאָה חוּלְקִיָּה דְמֵאן דְאַקָרִיב הָאֵי קַרְבְּנָא בְּחַדְוֹתָא בְּרַעְנָא קַמִּי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּבְעֵי לְמַחְדֵי בְּהָאֵי חוּלְקָא כָּל (ד"א ל"ג תהווא) יוֹמָא דְכַתִּיב, (תהלים ה) וְיִשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי כִּד לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתַסֵּף עֲלֵימוֹ וְיַעֲלֶצּוּ כִּד אֲהָבֵי שְׁמֵךְ:

פְּתַח אֵידָךְ וְאִמְר וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וַיֵּרָא יִי וְגו'. אֲנִי אֵל שְׂדֵי הַתְּחִלָּה לְפָנֵי וְגו'. הָאֵי קָרָא אֵית לְעֵינָא בֵּיהּ וְקִשְׁיָא בְּכַמְהָ אֹרְחִין, וְכִי עַד הַשְׁתָּא לֹא אֲתַגְלִי לִיָּה קַדְשָׁא בְרִיךְ

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוני
ר' בניהו שמואלי שליט"א

הוא לא־ברָהם אֶלָּא (עד) הַאִידְנָא כַּד מְטָא לְהַנִּי יוֹמִין וַיֵּרָא יי אַל אַבְרָם וְלֹא קָדָם. וְהִכְתִּיב וַיֹּאמֶר
יי אַל אַבְרָם. וַיִּי אָמַר אֶל אַבְרָם. וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדוּעַ תִּדְעַ וְגו'. וְהַאִידְנָא מִנִּי חוֹשְׁבֵן יוֹמִין, וְכַד
מִנִּי לְהוֹ כְּתִיב וַיֵּרָא יי אַל אַבְרָם, אֲשֶׁתִּמַּע דְּעַד הַשְּׁתָּא לָא אֲתַגְּלִי עֲלוּי. וְעוּד דְּכְתִיב בֶּן תִּשְׁעִים
שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים, בְּקַדְמִיתָא שָׁנָה וּלְבַסוּף שָׁנִים.

אֶלָּא הִכִּי תֵאנָא, כֹּל אַנּוּן יוֹמִין לָא כְּתִיב וַיֵּרָא, מָאִי טַעְמָא, אֶלָּא כֹּל כְּפֻחָ דְּהוּהוּ אָטִים וְסָתִים
(כ) קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֲתַגְּלִי עֲלוּיָהּ כְּדַקְחִי. הַאִידְנָא אֲתַגְּלִי עֲלוּיָהּ דְּכְתִיב וַיֵּרָא. מָאִי טַעְמָא.
מִשּׁוּם דְּבָעָא לְגַלִּי בֵּיהּ הָאִי אֶת כְּתָרָא קַדִּישָׁא.

וְעוּד דְּבָעָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא מִנִּיהּ זְרַעָא קַדִּישָׁא, וְקַדִּישָׁא לָא לְהוּי בְּעוּד דְּהָיְהוּ אָטִים
בְּשָׂרָא, אֶלָּא אָמַר הַשְּׁתָּא דְּהוּא בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וְזִמְן קָרִיב הוּא דִּינְפּוּק מִנִּיהּ זְרַעָא
קַדִּישָׁא, לְהוּי הוּא קַדִּישָׁא בְּקַדְמִיתָא וּלְכַתֵּר נִפְּוּק מִנִּיהּ זְרַעָא קַדִּישָׁא. בְּגִין כֹּד מִנִּי יוֹמוֹי בְּהָאִי
וְלָא בְּכָל הַנִּי זְמַנִּי קַדְמִיתָא. תּוּ תִּשְׁעִים שָׁנָה, דְּכָל יוֹמוֹי קַדְמָאִי לָא הוּוּ שָׁנִים אֶלָּא כְּחַד שָׁנָה
דְּלָא הוּוּ יוֹמוֹי יוֹמִין, הַשְּׁתָּא דְּמְטָא לְהָאִי שָׁנִים, אַנּוּן וְלָא שָׁנָה:

וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׂדֵי. מָאִי מִשְׁמַע דְּעַד הַשְּׁתָּא לָא קָאֵמַר אֲנִי אֵל שְׂדֵי. אֶלָּא הִכִּי תֵאנָא, עֲבַד
קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתָרִין תַּתְּאִין דְּלָא קַדִּישִׁין לְתַתָּא. וְכָל אַנּוּן דְּלָא אֲתַגְּזֵרוּ יִסְתָּאבּוּן בְּהוּן.

וְרִשִׁימִין בְּהוּן, וּמָאִי רִשׁוּמָא אִית בְּהוּן, דְּאֲתַחֲזִי בְּהוּן שִׁי"ן דְּל"ת וְלָא יִתִּיר, וּבְגִין כֹּד אִסְתָּאבּוּן
בְּהוּן וְאֲתַדְּבַקוּן בְּהוּן. כְּתֵר דְּאֲתַגְּזֵרוּ נְפֻקוּן מֵאֵלָיו וְעָאֵלָיו בְּגַדְפּוּי דְּשִׁכְיִנְתָּא וְאֲתַגְּלִיא בְּהוּן יו"ד
רִשִׁימָא קַדִּישָׁא אֶת קִיּוּמָא שְׁלִים (דף צה ע"ב) וְאֲתַרְשִׁים בְּהוּן שְׂד"י וְאֲשִׁתְּלִים בְּקִיּוּמָא שְׁלִים, וְעַל
דָּא כְּתִיב בְּהָאִי אֲנִי אֵל שְׂדֵי.

הַתְּהַלְּוּ לִפְנֵי וְהִיָּה תְּמִים, שְׁלִים, דְּהַשְּׁתָּא אֶת חֶסֶר בְּרִשִׁימָא דְּשִׁי"ן וְדְל"ת, גְּזַר גְּרַמְוֹ וְהוּי שְׁלִים
בְּרִשִׁימָא דִּי"ד. וּמָאִן דְּהָיְהוּ בְּרִשׁוּמָא דָּא אֲתַחֲזִי לְאַתְּבָּרְכָא בְּשִׁמָּא דָּא דְּכְתִיב, (בראשית כח) וְאֵל
שְׂדֵי יְבָרַךְ אוֹתָהּ.

מְהוּ אֵל שְׂדֵי. הַהוּא דְּבָרְכָאֵן נְפֻקוּן מִנִּיהּ, הוּא דְּשִׁלִּיט עַל כְּתָרִין תַּתְּאִין, וְכֹלָא מְדַחֲלִיתִיהּ דְּחֵלִין
וּמְזַדְּעוּזֵין, בְּגִין כֹּד מָאִן דְּאֲתַגְּזֵר, כֹּל אַנּוּן דְּלָא קַדִּישִׁין אֲתַרְחֻקוּן מִנִּיהּ וְלָא שְׁלִטִין בֵּיהּ. וְלָא עוּד
אֶלָּא דְּלָא נְחִית לְגִיְהֵנָם דְּכְתִיב, (ישעיה ס) וְעַמּוּד פְּלִים צְדִיקִים וְגו'. (כֹּל אַנּוּן דְּאֲתַגְּזֵרוּ אֲקָרוּן צְדִיקִים, וּבְגִין כֹּד
לְעוֹלָם יְרִשׁוּ אֶרֶץ, דְּלָא יִרִית הָאִי אֶרֶץ אֶלָּא הַהוּא דְּאֲקָרִי צְדִיק, אוּף חֵבָא וְעַמּוּד פְּלִים צְדִיקִים לְעוֹלָם יְרִשׁוּ אֶרֶץ וְגו')

אָמַר רַבִּי אַבְא וְזָכָאִין אֲתוּן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי, וְזָכָאִה חוּלְקִי דְּאֲתִינָא לְמִשְׁמַע מְלִין אֵלָיו
מְפּוּמִיכּוֹן, כְּלָכוּ קַדִּישִׁין, כְּלָכוּ בְּנֵי אֱלֹהָא קַדִּישָׁא, עֲלִיכּוּ כְּתִיב, (ישעיה מד) זֶה יֹאמֶר לִי אֲנִי וְזֶה
יִקְרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתֹּב יְדוּ לִי וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה. כֹּל חַד מְנַכּוֹן אַחִיד וְאֲתַקְשֵׁר בְּמִלְכָּא
קַדִּישָׁא עֲלָאָה, וְאֲתוּן רְבָרְבּוֹן מִמֶּנּוּ תְרִיסִין מִתְהִיא אֶרֶץ דְּאֲקָרִי אֶרֶץ חַחִים דְּרַבְרַבְנוּהִי אֲכֵלִין
מִמֶּנָּא דְּטָלָא קַדִּישָׁא:

פְּתַח אִיִּדָךְ וְאָמַר (קהלת י) אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׂמֵלֶכְךָ בֵּן חוּרִין וְשֶׁרֶיךָ בָּעֵת יֹאכְלוּ. וּכְתִיב אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלֶכְךָ נֶעַר וְשֶׁרֶיךָ בַּבֶּקֶר יֹאכְלוּ. הֲיֵי קָרְאִי קִשְׁיִין אֶתְדַדִּי. וְלֹא קִשְׁיִין, הֲאִי דְכְּתִיב אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ, דָּא אֶרֶץ דְּלַעֲיִלָא דְשִׁלְטָא עַל כָּל אַנּוּן חִיִּין דְּלַעֲיִלָא. וּבְגִין כֶּךָ אֶקְרִי אֶרֶץ חַיִּים, וְעֵלְהָ כְּתִיב, (דברים יא) אֶרֶץ אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךָ דְרַשׁ אוֹתָהּ תָּמִיד. וּכְתִיב אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפְּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ. לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ דִּיִּקְא. וְכָל כֶּךָ לְמַדָּה, מִשּׁוּם דְּכְּתִיב שְׂמֵלֶכְךָ בֵּן חוּרִים. דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. כְּמַד דְּאֵת אִמְרָה, (שמות ד) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל.

בֵּן חוּרִין, מַהוּ בֵּן חוּרִין כְּמַד דְּאֵת אִמְרָה, (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קִדְשׁ תַּהֲיֶיהָ לָכֶם. וּכְתִיב וּקְרֹאתֶם דְּרוּר בְּאֶרֶץ דְּהָא כָּל חִירוֹ מִיּוֹבֵלָא קָא אֶתִּי. בְּגִין כֶּךָ בֵּן חוּרִין. וְאִי תִימָא בֵּן חוּרִין וְלֹא כְּתִיב בֵּן חִירוֹת. הֲכִי הוּא וְהֵאֵי בֵּן חִירוֹת מִיבְעֵי לִיהָ.

אֲלֹא בְּמִתְנִיפָא סְתִימָא דִּילָן תְּנִינָא. כַּד מְתַחַבְרָן יו"ד בָּהּ כְּדִין כְּתִיב, (בראשית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְלֹא תִימָא כַּד מְתַחַבְרָן, אֲלֹא מְתַחַבְרָן וְהֵאֵי. וּבְגִין כֶּךָ בֵּן חוּרִין כְּתִיב, וְעַל דָּא אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׂמֵלֶכְךָ בֵּן חוּרִין, וְשֶׁרֶיךָ בָּעֵת יֹאכְלוּ בְּחִדּוּתָא בְּשִׁלְמוֹ פְּרַעְוָא.

אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלֶכְךָ נֶעַר, הֲאִי אֶרֶץ דְּלִתְתָא, דְּתִנְיָא כָּל שְׂאֵר אֶרְעֵי דְשְׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אֲתִיחִיבוּ לְרַבְרַבִּין תְּרִיסִין דְּמִמְנָן עַלְיֵיהוּ, וְעֵילָא מְפֻלְהוּ הַהוּא דְכְּתִיב בֵּיהּ (תהלים יז) נֶעַר הָיִיתִי גַם זְקֵנְתִי. וְתִאנָא הֲאִי קָרְא שְׂרוּ שֶׁל עוֹלָם אִמְרוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב אִי לָךְ אֶרֶץ שְׂמֵלֶכְךָ נֶעַר. וְיִי לְעֵלְמָא דְּמַסְטְרָא דָּא יִנְקָא, וְכַד יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא יִנְקִין כְּמֵאן דְּיִנְקִי מִרְשׁוּתָא אַחְרָא.

וְשֶׁרֶיךָ בַּבֶּקֶר יֹאכְלוּ וְלֹא בְכוּלֵי יוֹמָא. בַּבֶּקֶר וְלֹא בְּזִמְנָא אַחְרָא דְיוֹמָא. דְּתִנְיָא בְּשַׁעְתָּא דְּחַפְּהָ זוֹרַחַת וְאֶתְיִין וְסִגְדִין לִיהָ לְשִׁמְשָׁא רוּגְוָא תְּלִי בְּעֵלְמָא, בְּשַׁעְתָּא דְּמִנְחָה רוּגְוָא תְּלִיָא בְּעֵלְמָא. מֵאן גָּרִים הֲאִי, מִשּׁוּם דְּמֵלְכְךָ נֶעַר הַהוּא דְּאֶקְרִי נֶעַר. וְאֶתְוֹן זְכָאִי קִשׁוּט קְדִישֵׁי עֲלוּיָנִין בְּנֵי מִלְּפָא קְדִישָׁא לֹא יִנְקִין מֵהֵאֵי סְטְרָא, אֲלֹא מֵהַהוּא אַתְר קְדִישָׁא דְּלַעֲיִלָא. עֲלוּיָכוּ כְּתִיב, (דברים ד) וְאֶתֶם הַדְּבָקִים בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם:

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (ישעיה ה) אֲשִׁירָה נָא לִידִידֵי שִׁירַת דְּיֹדֵי לְבָרְמוֹ וְגו'. וְעֵזְקָהוּ וְיִסְקָלְהוּ וְגו'. הֲיֵי קָרְאִי אִית לְאֶסְתְּפֻלָּא בְּהוּ. אַמְאִי כְּתִיב שִׁירָה, תּוֹכַחָה מִיבְעֵי לִיהָ. לִידִידֵי, לְדוּדֵי מִיבְעֵי לִיהָ. כְּמַד דְּכְּתִיב שִׁירַת דְּיֹדֵי. כְּרַם הָיָה לִידִידֵי בְּקֶרֶן בֵּן שָׁמוֹן. אֶסְתְּפֻלָּא בְּכָל אוֹרֵייתָא וְלֹא אֲשַׁכְּחָנָא אַתְרָא דְּאֶקְרִי (ד"א 13 ע"א) קֶרֶן בֵּן שָׁמוֹן. אֲלֹא הֲיֵי קָרְאִי הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא בְּכַמְּהָ גּוֹוִינִין וּכְלָהוּ שְׁפִיר וְהָכִי הוּא, אֲבָל אֲשִׁירָה נָא לִידִידֵי, דָּא יַצְחָק דְּהוּהָ יְדִידָהּ, וְאֶקְרִי יְדִידָהּ עַד לֹא יִפּוּק לְעֵלְמָא. אַמְאִי יְדִידָהּ, דְּתִנְיָנִין רַחֲמֵי סְגִי הוּהָ לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בֵּיהּ דְּלֹא אֲתַעְבִּיד עַד דְּלֹא אֲתַגְזֹר אַבְרָהָם אֲבוּהָ וְאֶקְרִי שְׁלִים וְאֶתְוֹסַף לִיהָ ה"א לְאֶשְׁלָמוּתָא. וְכֵן לְשֶׁרָה הֲאִי ה"א אֲתִיחִיבַת לָהּ. הֲכָא אִית לְאֶסְתְּפֻלָּא, ה' לְשֶׁרָה שְׁפִיר, אֲבָל לְאַבְרָהָם אַמְאִי ה"א וְלֹא יו"ד, י' מִיבְעֵי לִיהָ דְּהָא הוּא דְּכַר הוּהָ. אֲלֹא רֹזָא עֲלָאָה הוּהָ (ד"א הוּא) סְתִים בְּגִנוּן אַבְרָהָם סְלִיק לְעֵילָא וְנִטִּיל רֹזָא מֵה"א

עֲלָאָה דְאִיהוּ עֲלָמָא דְדְכֻנְרָא. ה"א עֲלָאָה וְה"א תַּתְּאָה, הָאִי תַלְיָא בְדְכֻנְרָא, וְהָאִי בְנוֹקְבָא וְהָאִי.
וּבְגִין כֹּד אַבְרָהָם סָלִיק בְּה"א דְעֵילָא, וְשָׂרָה נַחְתָּא בְה"א דְלַתְתָּא.

תּוּ דְכְתִיב בְּה' יְהִיָה זְרַעָה. וְתַנָּא זְרַעָה, זְרַעָה מִמֶּש, דְהוּה שְׂאֲרִי לְמִיעַל בְּהָאִי קָיִים, וּמָאן דְשְׂאֲרִי
לְמִיעַל בְּהָאִי קָיִים עָאל. וּבְגִינֵי כֹד גִּינְרָא דְאֶתְגָּזַר גַּר צֶדֶק אֶקְרִי בְגִין דְלֹא אֶתָּא מִגְזַעָא קְדִישָׁא
דְאֶתְגָּזַרו, וְעַל דָּא מָאן דְעָאל בְּהָאִי שְׂמִיָה בְּהָאִי אַבְרָהָם, בְּגִין כֹּד פְּתִיב בֵּיה בְּה' יְהִיָה זְרַעָה,
זְרַעָה מִמֶּש. וְאֶתְמַסֵּר לִיה ה"א. וְאִי לָאוּ דְאֶתְמַסֵּר ה"א לְשָׂרָה הוּה לִיה לְאַבְרָהָם לְאוּלִיד לְתַתָּא
כְּמָה דְהָאִי כ"ה אוּלִידַת לְתַתָּא.

בְּתַר דְאֶתְמַסֵּרַת ה"א לְשָׂרָה אֶתְחַבְּרוּ תַרְיַן הַהִי"ן בְּחֻדָּא וְאוּלִידוּ לְעֵילָא, וּמָאִי דְנִפְק מִנֵּיִהוּ
הוּא יו"ד, בְּגִינֵי כֹד יו"ד אֶת רִישָׁא דְיַצְחָק דְכַר. מִכָּאֵן שְׂאֲרִי דְכֻנְרָא לְאַתְפְּשֻׁטָא, וְעַל דָּא כְתִיב,
(בראשית כא) פִּי בְיַצְחָק יִקְרָא לָךְ זְרַע. בְּיַצְחָק וְלֹא בְה'. יַצְחָק אוּלִיד לְעֵילָא דְכְתִיב, (מִיכָה ז) תַתָּן
אַמַת לְיַעֲקֹב. יַעֲקֹב אֲשֻׁלִים כְּלָא.

וְאִי תִימָא וְכִי אַבְרָהָם בְּהָאִי אֶתְאַחִיד וְלֹא יִתִיר, וְהָא פְּתִיב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. אֶלָּא חוּלְקָא דִילִיה
כֹּד הוּא בְגִין דְעֵבִיד חֶסֶד עִם בְּנֵי עֲלָמָא. אֲבָל לְאוּלְדָא הָכָא אֶחִיד וּמַחְכָּא שְׂאֲרִי. וְעַל דָּא לֹא
אֶתְגָּזַר אַבְרָהָם אֶלָּא בֶן תַּשְׁעִים וְתַשְׁעִים שָׁנָה. וְרִזָּא דְמַלְחָה הָא אֶתִידַע וְאוּקִימְנָא בְּמַתְנִיתָא דִילָן.
וּבְגִין כֹּד יַצְחָק דִּינָא קִשְׁיָא נִפְק לְאַחֲדָא לְחוּלְקִיָה, וְלְאוּלְדָא וְחֶסֶד אֶקְרִי, וְעַל דָּא יַעֲקֹב אֲשֻׁלִים
כְּלָא מְהָאִי סְטָרָא וּמְהָאִי סְטָרָא, מִסְטָרָא דְאֶחִידוּ אַבְרָהָם וְיַצְחָק לְחוּלְקִיָהוּן לְעֵילָא הוּא
שְׁלִימוּתָא. מִסְטָרָא דְאֶתִיָּהִיב לְהוּ לְאוּלְדָא מִתְתָּא לְעֵילָא הוּא שְׁלִמוּתָא. וְעַל דָּא כְתִיב, (ישעיה
מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאָה. בֵּיה אֶתְאַחִידוּ גְוֹנִין מְעֵילָא וּמִתְתָּא.

וְעַל דָּא כְתִיב הָכָא שִׁירָה דְכְתִיב, (ישעיה ה) אֲשִׁירָה נָא לִידִידִי. שִׁירָה וְהָאִי, דְהָא אֶקְרִי לְאוּלְדָא
דְכַר, דְהָא אֶקְרִי יְדִיד עַד לָא יִפּוּק לְעֲלָמָא. וְאִית דְאֶמְרִי (דא) אֲשִׁירָה נָא לִידִידִי דָּא אַבְרָהָם כְּמָה
דְאֶת אֶמְרָה, (ירמיה יא) מָה לִידִידִי בְבֵיתִי. וְאַבְרָהָם יְרִית יְרוּתָא דְאַחְסִנַת חוּלְקָא דָּא, אֲבָל (על) מָה
דְאֶמְרָא דְדָּא יַצְחָק הָכִי הוּא.

שִׁירַת הוּדִי לְכַרְמוֹ. דָּא קְדִישָׁא בְרִידָה הוּא דְאֶקְרִי הוּדִי דְכְתִיב, (שיר השירים ה) הוּדִי צַח וְאֶדוּם. יְדִידִי,
אֶחִיד בְּהוּדִי דְכַר וּמְנִיָה אֶתְנַטַּע פְּרָם, דְכְתִיב פְּרָם הָיָה לִידִידִי.

בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֹן. מָאִי בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֹן. אֶלָּא בְּמָה נִפִּיק הָאִי פְּרָם וּבְמָה אֶתְנַטַּע, חֲזַר וְאֶמְרַן בְּקֶרֶן. מָאִי
קֶרֶן דְכְתִיב, (יהושע ו) בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל. בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל. שְׂאֲרִי. וְהָאִי קֶרֶן אֶתְאַחִיד בְּהַהוּא דְכַר דְאֶקְרִי
בֶּן שָׁמֹן.

מָהוּ בֶּן שָׁמֹן כְּמָה דְאֶת אֶמְרַן בֶּן חוּרִין. וְתַרְוִוִיָּהוּ חַד מְלָה, שָׁמֹן דְמַתְמָן נְגִיד מְשַׁחָא וְרַבּוּ
לְאַדְלָקָא בּוּצִינִין, וּבְגִין כֹּד בֶּן שָׁמֹן. וְדָא שָׁמֹן וְרַבּוּ נְגִיד וּנְפִיק וְאַדְלָקָא בּוּצִינִין עַד דְנִטִּיל לִיה
וּבְנִיש לִיה הָאִי קֶרֶן, וְדָא אֶקְרִי קֶרֶן הַיּוֹבֵל. בְּגִינֵי כֹד לִית מְשִׁיחוּתָא דְמַלְכוּתָא אֶלָּא בְּקֶרֶן, וְעַל
דָּא אֶתְמַשְׁחָה מַלְכוּתָא דְדוּד דְאֶתְמַשְׁחָה בְּקֶרֶן וְאֶתְאַחִיד בֵּיה.

וַיַּעֲזָבְהוּ, וַיִּסְקְלֵהוּ בְּהַאי עֲזָבָא דְאַסְתַּחַר לְכָל סְטָרִין. (ד' ט' ע"ב) וַיִּסְקְלֵהוּ, דְּאַעֲדֵי מַנְיָה וּמְחֻלְקֵיָהּ
כָּל אַנְוֵן רַבְרַבִּין כָּל אַנְוֵן תְּרִיסִין כָּל אַנְוֵן פְּתָרִין תְּתָאִין, וְהוּא נָסִיב לִיָּה לְהַאי (ק"ו) פָּרַם לְחֻלְקֵיָהּ,
דְּכְתִיב, (דברים לב) כִּי חִלַּק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחֲלָתוֹ.

וַיִּטְעֵהוּ שׁוֹרֵק, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ירמיה ב) וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק, כְּלָה זֶרַע אָמַת. כְּלָה כְּתִיב בְּה"א.
מִכָּאן שְׂאֵרֵי אַבְרָהָם לְאוֹלָדָא לְעֵילָא, וּמִהַאי נִפְקַ זֶרַע אָמַת. כְּלָה זֶרַע אָמַת וְדַאי, הֵיִינוּ דְכְּתִיב
כִּי יִהְיֶה זֶרַעַךָ, וְכִלְיָא חַד מְלָה. וְכַאֲהַד חֻלְקֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל דְּיִרְתוּי יְרוּתָא קַדִּישָׁא דָא. סוֹפֵיָה דְקָרָא
(ישעיה ה) וַיִּבֶן מַגְדָּל בְּתוֹכּוֹ. מַהוּ מַגְדָּל כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (משלי יח) מַגְדָּל עַז שֵׁם יְיָ, וְנִשְׁגָּב. בּוּ יְרוּץ
צְדִיק וְדַאי.

וְגַם יָקַב חֶזֶב בּוּ דָא תְרַעָא דְצִדְקָא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צִדְקָא. מָאִי מִשְׁמַע,
דְּכָל בְּרַי יִשְׂרָאֵל דְאַתְגְּזַר, עֵייל בְּתַרוּוֹיָהוּ וְזָכִי לְתַרוּוֹיָהוּ. וּמִכָּאן דְקָרִיב בְּרִיָּה לְקַרְפְּנָא דָא עֵייל
לִיָּה בְּשִׁמְאָ קַדִּישָׁא, וְעַל אֵת דָּא מִתְקַיִּמִין שְׂמֵיָא וְאַרְעָא דְכְּתִיב, (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאַרְצֵי לֹא שָׁמַתִּי. וְהַאי מֵאַרְיָה דְהַלּוּלָא דָא זָכָה לְכִלְיָא לְמַחְזֵי קַדִּישָׁא בְּרִיָּה
הוּא אַנְפִּין בְּאַנְפִּין בְּהַאי יוֹמָא.

וְכַאֲהַד חֻלְקֵנָא דְזָכִינָא לְהַאי יוֹמָא וְכַאֲהַד חֻלְקֵךָ עִמָּנָא, וְהַאי בְּרָא דְאַתְיִילִיד לָךְ קַרִינָא עֲלֵיָה
כָּל הַנְּקָרָא בְּשִׁמִּי וְגו' יַצְרַתִּי אִף עֲשִׂיתִיו. וְכְּתִיב, (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יְיָ וְגו'. אוֹזְפֹנָה לְרַבִּי
אַבָּא תַלְתַּת מֵילִין.

אָמְרוּ לִיָּה הַאי מְרִיָּה דְהַלּוּלָא, אוֹשְׁפִינָךְ, זָכָה לְכוּלֵי הַאי בְּגִין דְקָיִים קַיּוּמָא דְמַצְוָה. אָמַר מָאִי
הוּא. אָמַר הוּא גְבָרָא, דְבִיתָאִי אֵתַת אַחֵי תְנוּת, וּמִית בְּלָא בְּנִין, וְנָסִיבָנָא לָהּ, וְדָא הוּא בְּרָא
קַדְמָאָה דְהָוָה לִי מַנְיָה וְקַרִינָא לִיָּה בְּשִׁמְאָ דְאַחֵי דְאַתְפַּטֵּר. אָמַר לִיָּה מִכָּאן וְלְהַלְאָה קְרִי לִיָּה
אִידִי, וְהֵיִינוּ אִידִי בְרַי יַעֲקֹב. בְּרִיָּה לֹון רַבִּי אַבָּא וְאַזִּיל לְאַרְחֵיָה.

כִּד אֵתָא סִדְר מַלְיִן קַמִּיָּה דְרַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַחִיל לְמִימַר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן. יוֹמָא חַד הָוָה קַמִּיָּה דְרַבִּי
שְׁמַעוֹן. וְאַמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מָאִי דְכְּתִיב וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל פְּנָיו וַיִּדְבֹּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה
בְּרִיתִי אִתְךָ. מִשְׁמַע דְּעַד דְּלָא אִתְגְּזַר הָוָה נִפְלַל עַל אַנְפּוּי וּמְלִיל עַמִּיָּה. בְּתַר דְאַתְגְּזַר קָאִים
בְּקַיּוּמֵיָהּ וְלָא דַחִיל. אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְךָ דְאַשְׁכַּח גְּרַמִּיָּה גְזִירָה.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא אִי נִיחָא קַמִּיָּה דְמַר דְּלִימָא קַמִּיָּה מֵאַנְוֵן מְלִי מַעֲלִייתָא דְשְׁמַעְנָא בְּהַאי, אָמַר
לִיָּה אִימָא. אָמַר לִיָּה דְחִילָנָא דְלָא יִתְעַנְשׁוּ עַל יְדָאִי. אָמַר לִיָּה חַס וְשְׁלוֹם (תהלים קיב) מִשְׁמוּעָה
רָעָה לֹא יִירָא נְכוֹן לְבוֹ בְּטוֹחַ בְּיָי סַח לִיָּה עוֹבְדָא וְסִדְר קַמִּיָּה כָּל אַנְוֵן מַלְיִן.

אָמַר לִיָּה וְכִי כָל הַנִּי מְלִי מַעֲלִייתָא הוּוּ טְמִירִין גְּבַד וְלָא אִמְרַתְּ לְהוּ. גּוֹזְרָנָא עֲלֵךְ דְכָל תְּלַתִּין
יוֹמִין אֵלִין תְּלַעִי וְתַנְשִׁי. וְלָא כְּתִיב, (משלי ג) אַל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעַלְיוֹ בְּהִיּוֹת לְאֵל יְדָךְ לַעֲשׂוֹת. וְכַד
הָוָה. אָמַר גּוֹזְרָנָא דְבְּאוֹרִיתָא דָא יְגַלּוֹן לְבָבְל (וַיִּגְלוּן בְּבָבֶל) בֵּינֵי חֲבַרְיָא.

חֲלִישׁ דַּעְתִּיהָ דְרַבִּי אַבָּא, יוֹמָא חַד חָמָא לִיהַּ רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לִיהַּ טוּפְסָרָא דְלִבָּךְ בְּאַנְפָּךְ שְׂבִיחַ.
אָמַר לִיהַּ לָא עַל יְיָדֵי הוּא אָלָא עַל יְיָדֵיהּ. אָמַר לִיהַּ חַס וְשְׁלוֹם דְאַתְעַנְשׁוּ, אָלָא בְּגִין דְּמַלִּין
אַתְגַּלְיִין בִּינְיֵיהּ כָּל בְּרָהּ. יְגַלִּין בִּינֵי חֲבֵרֵיהּ יְלָפִין אֲנִין אֲרַחִין (וְאַתְפַּסְּמִין) וְאַתְפַּסְּיִין מַלִּין פְּגוּוּיֵיהּ.
דְהָא מַלִּין לָא אַתְגַּלְיִין אָלָא בִּינְנָא דְהָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲסִתְכִים עֲמָנָא וְעַל יְדָנָא אַתְגַּלְיִין
מַלִּין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּתִיב, (ישעיה נח) אִזּוּ יִבְקַע פְּשַׁחַר אוֹרְךָ וְגו'. זְמִין קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַכְרִזָּא עַל פְּנוּי
וְיִמָּא, אִזּוּ יִבְקַע פְּשַׁחַר אוֹרְךָ וְאַרְכָּתָךְ מִתְרָה תִצְמַח וְהִלֵּךְ לְפָנֶיךָ עֲדָךְ וּכְבוֹד יִי יֵאֲסַפְּךָ,

